

ÄÄNEKOSKI

Talousarvio 2019

Taloussuunnitelma 2019 - 2021

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	8
1.1	Taloussuunnittelun 2019 lähtökohdat.....	8
1.1.1	Talousarvion perusteet	8
1.1.2	Yleinen talouskehitys	10
1.1.3	Kuntatalouden tilanne	13
1.1.3.1	Sote- ja maakuntauudistus	17
1.1.3.2	Kilpailukyky sopimus.....	19
1.1.3.3	Valtionosuudet	19
1.1.3.4	Verotulot	21
1.1.4	Taloudellinen tilanne Äänekoskella 2018 - 2021.....	22
1.1.4.1	Väestö.....	24
1.1.4.2	Työllisyys.....	26
1.2	Äänekosken kaupunkistrategia.....	27
1.3	Konsernitavoitteet	30
1.3.1	Yleistä	30
1.3.2	Kaupungin yleiset konsernitavoitteet.....	30
1.3.3	Yhtiökohtaiset tavoitteet	30
1.3.3.1	Ääneseudun Asunnot Oy	30
1.3.3.2	Äänekosken Energia Oy	30
1.3.3.3	Äänekosken Kiinteistönhoito Oy.....	30
1.3.3.4	Ääneseudun Kehitys Oy	30
1.3.3.5	Proavera Oy	30
1.3.3.6	Äänekosken Asumispalvelusäätiö	31
1.3.3.7	Keitele-Museo Oy.....	31
1.3.3.8	Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas	31
1.3.3.9	Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti.....	31
1.3.3.10	SS-Jäähalli Oy.....	31
1.4	Talousarvion sitovuus	32
2	TULOSLASKELMA.....	32

2.1	Yleistä tuloslaskelmasta.....	32
2.2	Toimintatuotot	34
2.3	Toimintakulut	35
2.4	Toimintakate	36
2.5	Verotulot	36
2.6	Valtionosuudet.....	37
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut.....	40
2.8	Vuosikate	40
2.9	Poistot	42
2.10	Tilikauden tulos	42
3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	44
3.1	Tuloskortit (kaupunkiorganisaation yhteiset).....	45
3.1.1	Asiakas	45
3.1.2	Talous	48
3.1.3	Prosessit	49
3.1.4	Henkilöstö.....	50
3.2	Tarkastuslautakunta	51
3.2.1	Toiminta-ajatus.....	51
3.2.2	Talousarvio 2019	52
3.3	Kaupunginhallitus	52
3.3.1	Toiminta-ajatus.....	52
3.3.2	Talousarvio 2019	52
3.3.3	Henkilöstö.....	53
3.3.4	Hallintopalvelut.....	53
3.3.4.1	Toiminta-ajatus	53
3.3.4.2	Talousarvio 2019.....	53
3.3.5	Talous- ja tietohallintopalvelut	53

3.3.5.1	Toiminta-ajatus	53
3.3.5.2	Talousarvio 2019.....	54
3.3.6	Henkilöstöpalvelut	54
3.3.6.1	Toiminta-ajatus	54
3.3.6.2	Talousarvio 2019.....	54
3.3.7	Elinvoimayksikkö.....	55
3.3.7.1	Toiminta-ajatus	55
3.3.7.2	Talousarvio 2019.....	55
3.3.8	Maankäyttö.....	59
3.3.8.1	Toiminta-ajatus	59
3.3.8.2	Talousarvio 2019.....	59
3.3.9	Muu toiminta	60
3.3.9.1	Toiminta-ajatus	60
3.3.9.2	Talousarvio 2019.....	60
3.3.10	Ruokapalvelut.....	60
3.3.10.1	Toiminta-ajatus	60
3.3.10.2	Talousarvio 2019.....	61
3.3.10.3	Tuloskortti.....	61
3.4	Perusturvalautakunta.....	62
3.4.1	Toiminta-ajatus.....	62
3.4.2	Talousarvio 2019.....	62
3.4.3	Henkilöstö.....	62
3.4.4	Hallinto.....	62
3.4.5	Terveyspalvelut.....	63
3.4.5.1	Toiminta-ajatus	63
3.4.5.2	Talousarvion perustelut	63
3.4.5.3	Tuloskortti.....	72
3.4.6	Sosiaalityö.....	73
3.4.6.1	Toiminta-ajatus	73
3.4.6.2	Talousarvion perustelut	73

3.4.6.3	Tuloskortti.....	78
3.4.7	Arjen tuki.....	79
3.4.7.1	Toiminta-ajatus.....	79
3.4.7.2	Talousarvion perustelut.....	79
3.4.7.3	Tuloskortti.....	87
3.5	Kasvun ja oppimisen lautakunta	88
3.5.1	Toiminta-ajatus.....	88
3.5.2	Talousarvio 2019.....	88
3.5.3	Henkilöstö.....	88
3.5.4	Lasten ja perheiden palvelut	88
3.5.4.1	Toiminta-ajatus.....	88
3.5.4.2	Talousarvion perustelut.....	89
3.5.4.3	Tuloskortti.....	97
3.5.5	Opetuspalvelut.....	98
3.5.5.1	Toiminta-ajatus.....	98
3.5.5.2	Talousarvion perustelut.....	98
3.5.5.3	Tuloskortti.....	102
3.5.6	Nuorisopalvelut.....	103
3.5.6.1	Toiminta-ajatus.....	103
3.5.6.2	Talousarvion perustelut.....	103
3.5.6.3	Tuloskortti.....	106
3.6	Tekninen lautakunta	107
3.6.1	Toiminta-ajatus.....	107
3.6.2	Talousarvio 2019.....	108
3.6.3	Henkilöstö.....	109
3.6.4	Tilaajavastuualue.....	109
3.6.4.1	Toiminta-ajatus.....	109
3.6.4.2	Talousarvion perustelut.....	109
3.6.4.3	Tuloskortti.....	111
3.6.5	Pelastustoimi.....	112

3.6.5.1	Talousarvion perustelut	112
3.7	Ympäristölautakunta.....	112
3.7.1	Toiminta-ajatus.....	112
3.7.2	Talousarvio 2019	112
3.7.3	Henkilöstö.....	113
3.7.4	Ympäristövalvonta	113
3.7.4.1	Toiminta-ajatus	113
3.7.4.2	Talousarvion perustelut	113
3.7.4.3	Tuloskortti.....	115
3.7.5	Ympäristöterveydenhuolto.....	115
3.7.5.1	Talousarvion perustelut	115
3.7.6	Maaseutuasiat	116
3.7.6.1	Talousarvion perustelut	116
3.7.7	Pelastustoimi	116
3.7.7.1	Talousarvion perustelut.....	116
3.8	Vapaa-aikalautakunta	116
3.8.1	Toiminta-ajatus.....	116
3.8.2	Talousarvio 2019	117
3.8.3	Henkilöstö.....	117
3.8.4	Hallinto ja kansalaistoiminta.....	117
3.8.4.1	Talousarvion perustelut.....	117
3.8.5	Kulttuurityö.....	118
3.8.5.1	Toiminta-ajatus	118
3.8.5.2	Talousarvion perustelut	118
3.8.5.3	Tuloskortti.....	119
3.8.6	Kirjastotoiminta	119
3.8.6.1	Toiminta-ajatus	119
3.8.6.2	Talousarvion perustelut	120
3.8.6.3	Tuloskortti.....	121

3.8.7	Musiikkiopisto.....	122
3.8.7.1	Toiminta-ajatus	122
3.8.7.2	Talousarvion perustelut	122
3.8.7.3	Tuloskortti.....	123
3.8.8	Liikuntatyö	124
3.8.8.1	Toiminta-ajatus	124
3.8.8.2	Talousarvion perustelut	124
3.8.8.3	Tuloskortti.....	125
4	INVESTOINTISUUNNITELMA.....	126
4.1	Investointisuunnitelma (Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, irtain omaisuus, sijoitukset ja hankkeet).....	127
4.2	Investointisuunnitelma (Talonrakennus).....	127
4.3	Investointisuunnitelma (Liikenneväylät, puistot, yleiset alueet, sillat, satamat ja laiturit sekä muut maanrakennushankkeet).....	128
4.4	Investointitulot ja investointimenot yhteensä.....	128
4.5	Investointitulot ja investointimenot alueittain.....	129
4.6	Leasingrahoituksella toteutettavat investointikohteet.....	131
5	RAHOITUSSUUNNITELMA.....	132
5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta.....	133
5.1.1	Toiminnan rahavirta.....	133
5.1.2	Investointien rahavirta.....	133
5.2	Rahoituksen rahavirta	134
5.2.1	Antolainauksen muutokset.....	134
5.2.2	Lainakannan muutokset.....	134
5.2.3	Oman pääoman muutokset.....	134
5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset	134
6	TALOUSSUUNNITELMA 2019 – 2021	135
6.1	Yleistä.....	135

6.2	Taloussuunnitelman perusteet	135
7	TALOUSARVIO 2019 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET	138
7.1	Talousarvion sitovuus	138
7.2	Talousarviomuutokset.....	138
7.3	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	139
7.4	Tuloslaskelma	139
7.5	Rahoituslaskelma	139
7.6	Käyttösuunnitelmat.....	139
7.7	Erityiset rajoitukset.....	140
7.7.1	Henkilöstö.....	140
7.7.2	Yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen	140
7.7.3	Muut rahoitusmenot.....	140
7.7.4	Investoinnit	140
7.7.5	Investointien rahoitusosuudet	140
7.8	Raportointi	140
8	LIITTEET	142
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2019.....	142
8.2	Käyttötalousosa lautakunnittain 2019, ulkoinen/sisäinen.....	143

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2019 lähtökohdat

1.1.1 Talousarvion perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Äänekosken kaupungissa taloussuunnitelmakausi on kolme vuotta, josta ensimmäinen vuosi on sitova talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ovat valtuuston nähden sitovia eriä. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamista ei voida siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli, vaan yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään taloussuunnitelmassa. Alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Kuntakonsernit ovat voineet vuodesta 2017 lukien päätyä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia koskevaan arviointimenettelyyn (ns. kriisikuntamenettely).

Kuntalain 118 §:n mukaan erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI
- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
 1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
 3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
 4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Vuoden 2017 tilinpäätöksessä Äänekosken kuntakonsernin vuosikate oli positiivinen ja kunnan konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää 1 131 euroa asukasta kohden, joten nämä eivät ylittäneet laissa sallittuja raja-arvoja. Neljästä arviointikriteeristön raja-arvosta täyttyi kaksi, eli kunnan tuloveroprosentin ero keskiarvoon oli 1,61 % (sallittu alle 1,00 %) ja kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus oli 85,3 % (sallittu alle 50 %).

Seuraavassa taulukossa on tarkasteltu arviointikriteeristön tunnuslukujen täytyminen vuosina 2013–2017. Tunnuslukujen perusteella Äänekosken kaupungin osalta arviointimenettelyä ei tarvitse käynnistää.

KRIISIKUNTAKRITEERIT

Kriisikuntakriteerit (Uusi kuntalaki)	2013	2014	2015	2016	2017
Asukasluku 31.12.	20 077	19 909	19 646	19 374	19 144
Konsernilla negatiivinen vuosikate	● 16 684 228	● 14 350 121	● 16 113 440	● 21 649 081	● 27 453 119
Tuloveroprosentti 1,0% suurempi kuin kuntien ka	● 1,62	● 1,26	● 1,67	● 1,64	● 1,61
Konsernin laina/asukas 50% enemmän kuin kuntien ka	● 24,5%	● 27,9%	● 25,7%	● 18,1%	● 16,6%
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus > 50%	● 88,2%	● 93,1%	● 93,8%	● 86,8%	● 85,3%
Konsernilla alijäämää edellisessä tilinpäätöksessä yli 500 e/asukas ja uusimmassa tp:ssä yli 1.000 e/asukas	● -1 291	● -1 167	● 52	● 477	● 1 131

1.1.2 Yleinen talouskehitys

Korkeasuhdanne maailmantaloudessa jatkuu, mutta yhä enemmän on merkkejä siitä, että nopein kasvuvaihe on taittumassa. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta.

Maailman talouden ennustetaan kasvavan 4,8 % vuonna 2018. Kasvu hidastuu ennusteiden mukaan 4,6 prosenttiin vuonna 2019 ja 4,4 prosenttiin vuonna 2020.

Yhdysvaltojen talous kasvaa nopeasti ja työttömyys on erittäin vähäistä. Ennakkotiedot alkuvuoden talouskehityksestä ovat olleet erittäin myönteisiä. Erityisesti yksityinen kulutus on kannatellut talouskasvua. Ennakoivat indikaattorit viittaavat kuitenkin hidastuvaan kasvuun lähitulevaisuudessa. Näkymät teollisuuden uusista vientitilauksista ovat heikkenemässä. Inflaatio on kiihtymässä työllisyyden ja kulutuksen ansiosta, ja keskuspankin odotetaan jatkavan kiristävää rahapolitiikkaa.

Euroalueen talouskasvu on myös hidastumassa. Alkuvuoden alustavat kasvuluvut ovat lähimenneisyyteen verrattuna vaatimattomia. Esimerkiksi Saksan teollisuustuotanto kehittyi odotuksia heikommin kesän alussa ja ennakoivat indikaattorit viittaavat teollisuustuotannon kasvun hidastumiseen lähiaikoina. Työttömyys on kuitenkin vähenemässä ja kulluttajien luottamus on vahvaa ainakin Italiassa ja Espanjassa. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana, mutta pohjainflaatio on vielä hidasta. Lyhyet markkinakorot ovat vielä negatiivisia, mutta niiden odotetaan nousevan.

Talouskasvu Kiinassa on ollut alkuvuonna vahvaa, sillä kuluvan vuoden toisella neljänneksellä talouskasvu hidastui virallisten tilastojen mukaan vain hieman. Kiinteiden investointien pidempään jatkunut hidastuminen johtuu julkisten investointien supistumisesta. Yksityinen kulutus kannattelee Kiinan talouskasvua ja vaihtotaseen ylijäämä supistuu edelleen. Lähivuosina maan talouskasvun hidastuminen jatkuu. Alkuvuosi oli lupaava talouskasvun osalta Venäjällä. Tehdasteollisuus kasvoi lähes koko maassa. Hidastuva inflaatio kasvattaa reaalituloja, mikä ylläpitää yksityistä kulutusta. Venäjän talouskasvu hidastuu kuitenkin lähivuosina lähemmäs potentiaaliaan, joka on vaatimaton pitkälti rakenteellisista syistä.

Muissa kehittyvissä maissa näkymät ovat vaihtelevat. Intiassa jatkuu nopea talouskasvu. Brasilian ja Etelä-Afrikan elpyminen on puolestaan heikommalla pohjalla. Kokonaisuudessaan kehittyvät maat kuitenkin kannattelevat maailmantalouden suhteellisen nopeaa kasvua. Öljyn hinta on noussut kuluvan vuoden aikana myönteisen talouskehityksen tukemana, mutta viime kuukausien kehitys on ollut vaihtelevampaa. Hinta nousee lähivuosina tuotantorajoitteiden ja vahvan kysynnän takia. Raaka-aineiden hinnat ovat kehittyneet vaihtelevasti alkuvuoden aikana ja kasvavat maltillisesti ennusteperiodilla.

Maailmantalouden myönteiseen näkymään liittyy kuitenkin huomattavia riskejä. Riskit talousnäkymälle painottuvat aiempaa vahvemmin alasuuntaan. Keskeinen riski on kauppasodan kärjistyminen. Globaalien arvoketjujen moninaisuuden takia keskeisten talouksien väliset kaupan esteet vaikuttavat ensisilmäystä laajemmin. Yksittäisen valtion asettamat tullit voivat haitata myös maan omaa teollisuutta. Kauppasodan yltyminen hidastaisi maailmankaupan ja siten myös maailmantalouden kasvua.

Muita keskeisiä riskejä ovat Kiinan velkaantuneisuus alenevan talouskasvun oloissa, rahapolitiikan normalisoitumiseen liittyvät riskit sekä geopoliittisten jännitteiden kärjistyminen, mikä voi haitata investointitoimintaa ja nostaa energian hintaa. Nousevien talouksien odotettua parempi kehitys on positiivinen riski. Erityisesti Intian talouden syvempi integroituminen kansainväliseen vaihdantaan vaikuttaisi myönteisesti maailmantalouteen.

(Lähde: VM, taloudellinen katsaus, syksy 2018)

Suomen talous

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten tuotanto-odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myynti-odotukset ovat kohentuneet. Toisaalta kasvun rajoitteistakin on viitteitä, sillä teollisuuden uusien tilausten arvo supistui tammi-kesäkuussa 4,5 % vuodentakaisesta. Lisäksi yritykset kertovat kyselytutkimuksissa pulan ammattitaitoisesta työvoimasta ja myös tuotantokapasiteetista yleistyneen.

Työllisten määrä on nousut korkealle tasolle. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa vuonna 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejakson ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin vuonna 2020. Työttömyys on alkuvuonna laskenut nopeasti koko maassa ja kaikissa ikäryhmissä. Työllisyyden nopean kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee tänä vuonna selvästi edellisvuotta enemmän. Ennuste koko vuoden 2018 työttömyysasteeksi on 7,4 %. Suotuisa kehitys jatkuu ja työttömyys vähenee tasaisesti ennustejaksolla. Vuonna 2020 työttömyysasteen ennustetaan olevan 6,6 %.

Vuonna 2018 työllisyyden ja ansiotason nousu kiihdyttää yksityisen kulutuksen kasvua. Tästä syystä myös BKT:n kasvu nopeutuu viime vuodesta. Myös yksityisten investointien kasvu jatkuu ja tukee BKT:n kasvua, kun erityisesti asuinrakentaminen kasvaa ripeästi. Kotimaisen kysynnän talouskasvua tukeva vaikutus kasvaa samalla, kun nettoviennin merkitys talouskasvulle pienenee tuonnin kasvun jatkuessa vahvana. Kuluttajahinnat nousevat vuonna 2018 laajasti eri hyödykeryhmissä ja inflaatio kiihtyy 1,1 prosenttiin. Inflaatiota nostavat lähinnä palvelu-

elintarvike- ja energiahintojen nousu. Verojen nousu kiihdyttää inflaatiota yli 0,3 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Rakennusinvestointien arvioidaan vähenevän lähivuosina, koska asuntotuotanto on noussut poikkeuksellisen korkealle tasolle. Lisäksi monet liikerakennushankkeet ovat valmistumassa.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä on laskenut tammi-toukokuussa yli 10 % viime vuoteen verrattuna. Vuonna 2019 kovin investointivaihe on ohitettu. Yksityisten investointien kasvu jatkuu, mutta aiempaa hitaampana. Suomessa on suunnitteilla useita erittäin mittavia investointihankkeita erityisesti metsäteollisuudessa. Jonkin näistä hankkeista oletetaan käynnistyvän ennustejaksolla. Työllisyyden kasvun arvioidaan vauhdittavan investointeja myös teknologiaan ja koulutukseen.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan investointien ennustetaan kasvavan noin viiden prosentin vuosivauhtia. Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Palkkasumma nousee 3,5 % ja pitää yllä kotitalouksen käytettävissä olevien tulojen nopeaa kasvua. Reaalisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu, kun inflaatio kiihtyy. Tästä syystä myös yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu vuonna 2019.

Maailmankaupan vahva kasvu luo hyvät näkymät Suomen viennille vuonna 2019. Nettovienti pysyy kasvua tukevana koko ennustejaksolla, vaikka tuotantopanosten tuonti kasvaakin. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipanosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä. Kauppataaseen ylijäämä on vetänyt vaihtotaseen ylijäämäiseksi, mutta palvelukaupan tase pysyy edelleen alijäämäisenä. Vaihtotase pysyy lievästi ylijäämäisenä koko ennustejakson, ennen kaikkea viennin suotuisan kehityksen ansiosta. Vaihto taseen ylijäämää pienentää kuitenkin tuontihintojen vientihintoja voimakkaampi nousu sekä tuotannon tekijäkorvausten ja tulonsiirtojen alijäämä.

Vuonna 2020 BKT kasvaa 1,6 %. Yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu edelleen, vaikka palkkasumman kasvu jatkuu, kun ansiotason nousu kiihtyy. Inflaation nopeutuessa edelleen reaalityulojen kasvu kuitenkin hidastuu. Vuonna 2020 vienti kasvaa vientikysynnän mukaan, mutta kasvu jää maailmankaupan kasvua hitaammaksi.

Vuonna 2018 ansiotaso nousee 1,8 %. Palkkaliukumien on ennakoitu jäävän keskimääräistä pienemmiksi paikallisen sopimisen ja yrityskohtaisten erien vuoksi. Ansiotason nousu kiihtyy 2,6 prosenttiin vuonna 2019

sopimuskorotusten ajoitustekijöiden seurauksena. Vuonna 2020 ansiotason nousua 3,0 prosenttiin kiihdyttävät edelleen hyvä talouskasvu ja julkisen sektorin lomarahojen palautuminen.

Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja pysyy tasapainon tuntumassa vuoteen 2022 saakka. Julkisen talouden rahoitus ei kohenemisesta huolimatta lepää kestävällä pohjalla.

Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja, vähentää työikäisen väestön määrää ja heikentää talouden kasvumahdollisuuksia. Talouskasvun ennakoidaan asettuvan pitkällä aikavälillä 1–1,5 prosentin haarukkaan, eivätkä talouskasvusta julkiseen talouteen syntyvät tulot riitä nykyrakentein rahoittamaan julkisia palveluja ja etuuksia.

(Lähde: VM, taloudellinen katsaus, syksy 2018)

KUVA 1 TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2018 - 2020)					
	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Bruttokansantuote mrd. euroa	216,0	224,0	234,0	242,0	251,0
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Ansiotasoindeksi, %	0,9	0,2	1,8	2,6	3,0
Kuluttajahintaindeksi, %	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6
Pitkä korko, 10v, %	0,4	0,6	0,8	1,2	1,7
Valtionvelka, % BKT:sta	47,4	47,3	46,0	45,3	44,3
Veroaste, % BKT:sta	44,0	43,3	42,2	42,1	42,0

1.1.3 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtion syksyllä 2018 julkaisemaan kuntatalousohjelmaan.

Tilastokeskuksen julkaisemien tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous (peruskunnat ja kuntayhtymät) vahvistui selvästi vuonna 2017. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin -27,4 mrd. euroa, ja se vahvistui edellisvuodesta 1,1 prosenttia. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 3,9 mrd. euroa vuonna 2017, ja se vahvistui noin 540 milj. euroa edellisvuodesta. Vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen perustui ennen kaikkea peruskuntien vuosikatteen vahvistumiseen, sillä kuntayhtymien vuosikate heikkeni vuonna 2017 noin 30 milj. euroa.

Koko kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 1,3 mrd. euroa positiivinen, kun vuonna 2016 se oli 1,1 mrd. euroa. Tilikauden tulos parani siis selvästi.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 hieman yli 3,4 mrd. euroa, josta peruskuntien osuus oli noin 2,4 mrd. euroa ja kuntayhtymien osuus noin 1 mrd. euroa. Vuoteen 2016 verrattuna investoinnit kasvoivat noin 180 milj. euroa eli 5,6 prosenttia. Investointien kasvua selittää ennen kaikkea kuntayhtymien, erityisesti sairaanhoitopiirien, investointien kasvu, sillä kuntayhtymien investoinnit kasvoivat edellisvuoteen verrattuna yli 235 milj. eurolla, kun taas peruskuntien investointien määrä sen sijaan laski noin 55 milj. eurolla.

Kuntatalouden lainakanta (poistettu sisäiset lainat) kasvoi vuoden 2016 noin 18,1 mrd. eurosta noin 18,4 mrd. euroon. Kasvu oli noin 325 milj. euroa eli 1,8 prosenttia. Lainakannan kasvu perustui pääosin kuntayhtymien kasvaneeseen lainanottoon.

Kuntien yhteenlaskettu toimintakate vahvistui 1,2 prosenttia, mutta verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi vain 0,5 prosenttia. Toimintakatteen vahvistumista selittivät muun muassa kuntien omat toimenpiteet, kilpailukyky sopimukseen sisältyvä lomarahojen 30 prosentin leikkaus ja työnantajamaksujen alentaminen, ammatilliseen koulutukseen liittyvät säästöt sekä perustoimeentulon maksatuksen siirto kunnilta Kelaan.

Kuntien yhteenlasketut verotulot olivat vuonna 2017 noin 22,4 mrd. euroa ja kuntien käyttötalouden valtionosuudet noin 8,5 mrd. euroa. Verotulot kasvoivat edellisvuodesta noin 440 milj. euroa eli 2,0 prosenttia, mutta valtionosuuksissa oli laskua noin 290 milj. euroa eli 3,3 prosenttia.

Kuntien osuus yhteisöveron tuotosta kasvoi 22,6 prosenttia ja kiinteistövero 4,8 prosenttia vuonna 2017, mutta tuloveron kertymä nousi vain 0,1 prosenttia vuodesta 2016.

Valtionosuuksien laskua vuonna 2017 selittävät muun muassa perustoimeentulotuen laskennan ja maksatuksen siirto kunnilta Kelalle sekä kilpailukyky sopimuksen perusteella tehdyt valtionosuuden vähennykset.

Kuntien vuosikate oli noin 3,27 mrd. euroa. Se riitti kattamaan poistot ja oli lähes miljardi euroa nettoinvestointeja korkeammalla tasolla. Vuoteen 2016 verrattuna kuntien vuosikate parani noin 570 milj. euroa. Vuosikate vahvistui selvästi kaikissa kuntakokoryhmissä. Eniten vuosikate parani yli 100 000 asukkaan ryhmässä (620 eurosta/asukas 774 euroon/asukas). Vuosikate oli myös korkein yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä.

Kuntien investointimenojen kehitys oli kokonaisuutena varovaista, sillä peruskuntien yhteenlasketut nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 noin 2,38 mrd. euroa, kun ne olivat vuotta aikaisemmin noin 2,43 mrd. euroa. Kuntien nettoinvestoinnit laskivat lähes 55 milj. eurolla verrattuna edellisvuoteen. Kuntien lainakannan kasvu käytännössä pysähtyi. Laina-

kanta nousi vain 0,2 prosenttia noin 16,12 mrd. euroon eli 2 941 euroon/asukas. Lainakanta kasvoi vain noin 37 milj. eurolla, kun vuonna 2016 lainakannan kasvu oli vielä noin puoli miljardia euroa. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 131 kunnassa (119 kunnassa vuonna 2016). Lainakantaansa vähensi viime vuonna 145 kuntaa (147 kuntaa vuonna 2016). Kuntien rahavarat vahvistuivat selvästi edellisvuoteen verrattuna. Näin ollen kuntien nettovelka (lainakanta - rahavarat) laski vuonna 2017.

Erot kuntien välillä säilyivät suurina, ja osassa kuntia taloudelliset haasteet jatkuivat edelleen. Tilikauden tulos oli vuonna 2017 negatiivinen 51 kunnalla. Vuosikate oli negatiivinen neljässä kunnassa (vuonna 2016 vuosikate oli negatiivinen 14 kunnassa). Negatiivisen vuosikatteen kunnista kaikki neljä olivat alle 6 000 asukkaan kuntia.

Yhteensä 53 kunnassa vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, kun vastaava luku oli 100 kuntaa vuonna 2016 ja 116 kuntaa vuonna 2015. Vuosikate-poistot -mittarilla kunnista noin 82 prosenttia oli vuonna 2017 taloudeltaan tasapainossa. Vuonna 2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa. Mikäli alijäämä oli kuitenkin yli 500 euroa/asukas, tulee se kattaa kuudessa vuodessa. Vuoden 2017 ennakkollisten tilinpäätöstiöjen perusteella yhteensä 23 kunnalla olisi taseessa kertynyttä alijäämää ja näistä 18 kunnalla oli sitä myös vuonna 2015. Näistä kunnista valtaosa on alle 10 000 asukkaan kuntia. Kertynyttä alijäämää on yli 500 euroa/asukas yhteensä viidellä kunnalla, kun vuotta aikaisemmin tällaisia kuntia oli kahdeksan.

Kuntatalouden yleinen vahvistuminen vuonna 2017 näkyy selvästi myös kuntakonsernien tilinpäätöksissä: kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui selvästi ja taseen kertynyt ylijäämä kasvoi edelleen.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli noin 5,91 mrd. euroa eli 1 078 euroa/asukas, parannusta vuoteen 2016 oli yli 0,6 mrd. euroa. Vuosikate oli positiivinen kaikilla konserneilla, kun vuonna 2016 se oli negatiivinen viidellä konsernilla. Vuosikate riitti 255 konsernilla poistojen ja 154 konsernilla nettoinvestointien kattamiseen.

Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2017 lopussa noin 34,62 mrd. euroa eli 1 078 euroa/asukas. Lainakanta kasvoi hieman yli 0,90 mrd. euroa eli 2,7 prosenttia. Vuonna 2017 kuntakonsernien nettoinvestointitaso oli noin 5,83 mrd. euroa. Investoinnit kasvoivat hieman suhteessa edellisvuoteen.

Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus oli 79 prosenttia ja omavaraisuusaste 43 prosenttia. Luvut ovat huomattavasti heikommät kuin peruskunnilla ja konsernitasollakin heikommät kuin vuonna 2016. Kuntien takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

(jäljellä oleva summa) jatkoi kasvamistaan vuonna 2017. Takaukset kasvoivat 8,03 mrd. eurosta 8,56 mrd. euroon eli 6,6 prosenttia. Tämän lisäksi takaukset muiden puolesta olivat 1,16 mrd. euroa.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli peräti 1,85 mrd. euroa positiivinen. Edellisten tilikausien yli-/alijäämät huomioiden konserneilla oli yhteenlaskettuna taseeseen kertynyttä ylijäämää noin 12,31 mrd. euroa (2 245 euroa/asukas). Kuntakonsernien taseeseen kertyneen ylijäämän määrä on kasvanut huomattavasti viime vuosina, sillä vielä vuonna 2014 kuntakonserneilla oli kertynyttä ylijäämää noin 5,77 mrd. euroa (1 060 euroa/asukas).

Tilikausi 2017 oli alijäämäinen 44 kuntakonsernilla. Tilinpäätöstietojen perusteella 26 konsernilla oli taseessa kertynyttä alijäämää yhteensä noin 63,7 milj. euroa. Sekä alijäämäisten konsernien määrä, että taseeseen kertyneen alijäämän määrä on kuitenkin laskenut viime vuosina selvästi, sillä vielä vuonna 2014 alijäämäisiä konserneja oli 103, joiden yhteenlaskettu alijäämä oli noin 770 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli kuntakonserneilla noin -0,42 mrd. euroa negatiivinen (-77 euroa/asukas), vaikka se oli 143 konsernilla positiivinen. Rahavirran negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja on jouduttu kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla uutta lainaa.

Kuntakonsernit ovat voineet vuodesta 2017 lukien päätyä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia koskevaan arviointimenettelyyn (ns. kriisikuntamenettely). Vuosien 2016 ja 2017 tilinpäätöstietojen perusteella arviointimenettelyn tunnusluvut täyttäviä kuntakonserneja oli kolme: Jämijärven kunta, Teuvan kunta ja Ähtärin kaupunki täyttävät edelleen alijäämäkriteerin (yli -500 euroa/asukas ja yli -1 000 euroa/asukas). Kaikki kolme tunnusluvut täyttävää kuntaa olivat kuitenkin arviointimenettelyssä jo vuonna 2017, joten vuonna 2018 ei aloiteta yhtään uutta arviointimenettelyä.

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hieman edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää vuonna 2018 likimain vuoden 2017 tasolle eli lähes 600 milj. euroa pienemmäksi kuin keväällä arvioitiin. Kunnallisveron kertymää pienentävät erityisesti joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset. Henkilöstömenot kääntyvät puolestaan neljän vuoden supistumisen jälkeen maltilliseen kasvuun muun muassa ansiotason nousun seurauksena. Niitä kasvattaa myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutus, joka kohdistuu vuodelle 2018.

Vuonna 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan, ja myös vuosikate vahvistuu hieman kuluvasta vuodesta. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysovimuksen

lomarahaleikkauksen päättyminen. Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta. Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kehitysarviossa negatiivisena vuoteen 2020 saakka. Sen jälkeen mahdollinen maakunta- ja sote-uudistus pienentää kuntatalouden menopaineita, ja kuntatalouden velkaantumisen arvioidaan taittuvan.

(Lähde: VM/Kuntatalousohjelma)

1.1.3.1 Sote- ja maakuntauudistus

Sote- ja maakuntauudistuksen lainsäädäntö on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Eduskunnan perustuslakivaliokunta antoi 1.6.2018 eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle lausunnon asiakkaan valinnanvapautta sosiaali- ja terveydenhuollossa koskevasta hallituksen esityksestä (HE 16/2018) sekä maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistamista koskevaa hallituksen esitystä (HE 15/2017) täydentävästä hallituksen esityksestä (HE 15/2018).

Perustuslakivaliokunta esitti lausunnossa useita säätämisyjärjestykseen vaikuttavia merkittäviä muutoksia, jotka koskivat muun muassa valinnanvapauden toimeenpanon aikataulutusta ja vaiheistusta, henkilötietojen suoja koskevaa säätelyä sekä maakuntien rahoituksen riittävyttä ja riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden turvaamista poikkeustilanteissa. Valiokunnan mukaan tarvittavat muutokset eivät niiden merkittävydestä huolimatta koske kuitenkaan lain rakenteellisia ratkaisuja. Tämän vuoksi valiokunta arvioi, että esitys on mahdollista saattaa perustuslainmukaiseksi eduskuntakäsittelyssä, kunhan se toteutetaan huolellisesti ja sille varataan riittävä aika.

Hallitus laati perustuslakivaliokunnan lausuntoon ja valiokuntien kuulemien asiantuntijoiden näkemyksiin perustuen eduskunnalle vastineen, joka luovutettiin sosiaali- ja terveysvaliokunnalle 18.6.2018. Hallitus tarkentaa vastineessa uudistuksen etenemistä sekä esittää ratkaisuja asiakokhtiin, joita perustuslakivaliokunta sekä valiokuntien kuulemat asiantuntijat ovat nostaneet lausunnoissaan esiin.

Hallitus arvioi kesäkuun 2018 lopulla uudistusta koskevien hallituksen esitysten vaativan eduskunnan työskentelyn osalta arvioitua enemmän aikaa. Pääministeri Juha Sipilä antoi 27.6.2018 eduskunnassa pääministerin ilmoituksen maakunta- ja soteuudistukseen voimaantulon siirtymisestä siten, että maakunnat aloittavat toimintansa vuotta suunniteltua myöhemmin, vuoden 2021 alussa.

Muutokseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty, joten Kuntaliiton suosituksen mukaisesti kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta.

Sote- ja maakuntauudistuksen mahdollisia vaikutuksia Äänekosken kaupungin talouteen ja toimintaan

Sote- ja maakuntauudistus ei vaikuta vuoden 2019 talousarvioon, jos ei oteta huomioon valmistelutyöhön käytettävää työaikaa. Mikäli lakiesitykset hyväksytään ja Sote- ja maakuntauudistus astuu voimaan vuonna 2021, sillä on merkittäviä vaikutuksia Äänekosken kaupungin talouteen ja toimintaan.

Alla olevassa kuvassa on esitetty uudistettu sote- ja maakuntauudistuksen aikataulu.

KUVA 2 SOTE- JA MAAKUNTAUUDISTUKSEN VALMISTELU JA AIKATAULU

1.1.3.2 Kilpailukyky sopimus

KT Kuntatyönantajat ja kunta-alan pääsopijajärjestöt allekirjoittivat syyskuussa 2016 kilpailukyky sopimuksen mukaiset kunnalliset virka- ja työehtosopimukset. Osana kilpailukyky sopimusta kuntasektorilla sovittiin lomarahahan alentamisesta 30 prosentilla. Alentaminen koskee lomanmääräytymisvuosia 2016–2019.

Julkisen sektorin lomarahaleikkauksen vaikutus näkyy ansiotasoindeksissä eri ajankohtana. Lomanmääräytymisvuoden 1.4.2016–31.3.2017 lomarahojen leikkauksen vaikutus kohdennettiin kuntasektorin ansiotasoindeksiin tasaten se vuodelle 2017. Vastaavasti lomarahaleikkauksen päättyminen nostaa ansiotasoindeksiä vasta vuona 2020.

Lomarahaleikkauksen lisäksi kuntatalouden henkilöstömenoihin ja ansiotasoindeksiin vaikuttaa määräaikaisesti tuloksellisuuteen perustuva maksettava kertaerä, joka kohdennetaan vuodelle 2018 (Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 117/2018).

Ansiotasoindeksissä kertaerän vaikutus näkyy vuosina 2019 ja 2020, eli erän kustannusvaikutus nostaa ansiotasoindeksiä vuonna 2019 ja erän poistuminen laskee ansiotasoindeksiä 2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
	%				
Lomarahaleikkauksen vaikutus kuntatalouden työvoimakustannuksiin	-1,10	-0,37		1,10	0,37
Lomarahaleikkauksen vaikutus kuntasektorin ansiotasoindeksiin		-1,46			1,46
Tuloksellisuuserän vaikutus kuntatalouden työvoimakustannuksiin			0,67	-0,67	
Tuloksellisuuserän vaikutus kuntasektorin ansiotasoindeksiin				0,67	-0,67

1.1.3.3 Valtionosuudet

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen ehdotetaan noin 8 491 milj. euroa, joka on 86 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Eniten valtionosuutta vähentää valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus koskien vuotta 2016. Kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 213,4 milj. euroa. Valtionosuutta vähentävät lisäksi mm. hallitusohjelman mukaiset esitykset kuntien tehtävien vähentämisestä: erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, vanhuspalveluiden laatusuositus, omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö kuntien menoissa sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos. Nämä kuntien tehtäviä vähentävät toimenpiteet vähentävät valtionosuutta noin 32,8 milj. euroa verrattuna vuoden 2018

talousarvioon. Lisäksi kilpailukyky sopimukseen liittyvä valtionosuuden vähennys kasvaa 29,5 milj. eurolla vuoden 2018 talousarviosta. Valtionosuutta vähentää myös 30 milj. euron siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Julkisen talouden suunnitelman 2019—2022 mukaan kustannustenjaon tarkistuksesta johtuva kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen ylimääräinen leikkaus koskien vuotta 2016 kompensoidaan kunnille vuonna 2020. Samassa yhteydessä kompensoidaan myös vuosien 2017—2019 ylimääräinen lomarahaleikkaus. Yhteensä kompensatio on siten 237 milj. euroa. Valtionosuutta lisäävät suhteessa vuoden 2018 talousarvioon muun muassa kuntien verotulomenetysten kompensatio 223 milj. eurolla, asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos 25,2 milj. eurolla sekä 15 milj. euron lisäys lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun ja 1 milj. euron lisäys vanhusten kotihoitoon ja veteraanien kotiin vietäviin palveluihin.

Valtionosuusprosentti vuodelle 2019 on 25,37 %. Muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 %.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin ehdotetaan 40 milj. euron lisämääräraha vuodelle 2019. Pitkäaikaistyöttömien määräraikaista eläketukea jatketaan. Vuoden 2018 ensimmäisessä lisätalousarviossa myönnettiin valinnanvapauspilotteihin 100 milj. euron valtuus. Mikäli vuoden 2018 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2019.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Uusi lukiolaki tulee voimaan 1.8.2019. Lain tavoitteena on lisätä lukio-koulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Opintojen rakenne mahdollistaa entistä joustavamman opetuksen järjestämisen ja aiempaa laajempien oppiainerajat ylittävien opintokokonaisuuksien tarjoamisen. Lukiolaisten tuki ja ohjaus vahvistuvat ja korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö sekä kansainvälisyys lisääntyvät.

Ylioppilaskokeiden uusimisrajoitus poistuu. Vuonna 2019 lukiolain uudistamisesta aiheutuviin kustannuksiin osoitetaan 0,4 milj. euroa. Lisäksi uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen ehdotetaan 10 milj. euroa. Valtionosuus uudistuksen kustannuksista on 100 %.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa vuonna 2019. Avustuksen tavoitteena on pienentää ryhmäkokoja ja palkata lisähenkilöstöä haasteellisilla alueilla toimiviin päiväkoteihin. Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa vuonna 2019.

Liikkuva opiskelu -toimintaan ehdotetaan 2,8 milj. euroa vuodelle 2019.

Ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanoa jatketaan. Sitä tuetaan edelleen 15 milj. eurolla vuonna 2019.

Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan vahvistamiseen ehdotetaan 5 milj. euroa vuonna 2019.

Hallitusohjelman mukaisesti opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti noin 254 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2019. Valtionosuusindeksin jäädytys ja kustannustenjaon tarkistus ovat merkittävimmät kuntataloutta heikentävät valtion toimenpiteet. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat mm. erikoissairaanhoidon alueellisen järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kunnat voivat kuitenkin omilla päätöksillään vaikuttaa merkittävästi siihen, miten näiden toimien vaikutukset realisoituvat.

1.1.3.4 Verotulot

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2019 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 155 milj. eurolla vuonna 2019. Työtulovähennyistä korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 19 milj. eurolla vuonna 2019. Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 54 milj. eurolla vuonna 2019. Valtion- ja kunnallisverotuksen eläkevähennyksen korottaminen pienentää kuntien verotuottoa yhteensä arviolta 7 milj. eurolla vuonna 2019. Työasuntovähennyksen enimmäismäärää korotetaan nykyisestä 250 eurosta 450 euroon. Toimenpiteen arvioidaan pienentävän verotuottoja noin 3 milj. euroa vuodesta 2019 alkaen, josta kuntien osuus on 2 milj. euroa. Asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatketaan hallitusohjelman mukaisesti siten, että vuonna 2019 asuntolainan koroista on vähennyskelpoista 25 prosenttia. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 13 milj. eurolla. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien verotulomenetykset kompensoidaan täysimääräisesti.

Kiinteistövero

Kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Nykyisin rakennusten ja maapohjien verotusarvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Uudistuksen tavoitteena on luoda selkeä, ymmärrettävä ja yksinkertainen arvostamisjärjestelmä rakennuksille ja maapohjalle. Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken.

Kiinteistöveron uudistaminen etenee kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa uudistetaan kiinteistöveron arvostamisperiaatteet. Toisessa vaiheessa on tarkoitus päivittää kuntien kiinteistöveroprosentit. Kiinteistöverouudistuksen ensimmäisen vaiheen hallituksen esitys on päätetty siirtää seuraavalle hallituskaudelle. Tämä tarkoittaa sitä, että kiinteistöverouudistuksen käyttöönotto lykkääntyy vuodesta 2020 vuoteen 2022.

Yhteisövero

Elinkeinoverolain korkovähennysrajoitusta koskevaa sääntelyä muutetaan vuodesta 2019 alkaen syksyllä 2018 annettavan hallituksen esityksen mukaisesti. Muutokset kiristävät yritysten tuloverotusta. Tämän arvioidaan lisäävän yhteisöveron tuottoa vuonna 2019 noin 10 milj. eurolla, josta kuntien osuus on 3 milj. euroa. Toimenpiteellä ei kuitenkaan ole vaikutusta kuntien verotuottoon, sillä kuntien osuutta yhteisöveron jako-osuudesta alennetaan verotuoton lisäystä vastaavasti.

(Lähde: VM/Kuntatalousohjelma)

KUVA 3 VALTION VEROTULOENNUSTE 2017 - 2021

Kuntien verotulot vuosina 2017—2021, miljardia euroa (* VM:n ennuste)					
	2017	2018*	2019*	2020*	2021*
Kunnallisvero	18,8	18,9	20,0	20,7	10,3
Yhteisövero	1,9	1,8	2,0	2,1	1,6
Kiinteistövero	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9
Verotulot yht.	22,5	22,6	23,9	24,6	13,9

1.1.4 Taloudellinen tilanne Äänekoskella 2018 - 2021

Kaupungin talouskehitys on ollut muutaman viimeisen vuoden ajan nousujohteinen mm. uuden biotuotetehtaan sekä muun teollisuuden investointien ja talouden positiivisen kehityksen seurauksena. Taseessa kertynyt ylijäämä oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 7,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 alkuperäinen talousarvio oli 1,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarviota on kuitenkin korjattu lisämäärärahoilla ja talousar-

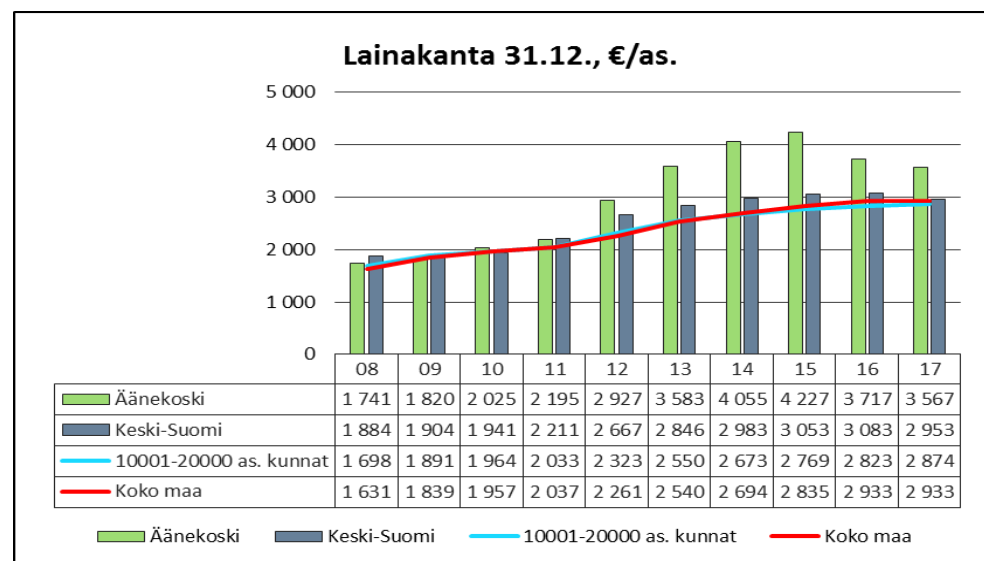
viomuutosten jälkeen talousarvio on noin 0,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Viimeisimmän tulosennusteen mukaan vuoden 2018 tilinpäätös näyttäisi muodostuvan noin 0,3 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi.

Taloustilanteen kehityksen ennustamiseen lähivuosina liittyy monia haasteita. Miten kaavailtu Sote- ja maakuntauudistus tulee toteutumaan ja millaisia taloudellisia vaikutuksia ja riskejä siitä aiheutuu kaupungille.

Kaupunki on myös voimakkaasti panostanut mm. uusien terveiden koulujen rakentamiseen, kaavoittanut uusia asuin- ja teollisuustontteja ja käynnistänyt monia muita hankkeita kaupungin elinvoimaisuuden ja asukkaiden viihtyvyyden parantamiseksi. Millaisia vaikutuksia tehdyillä toimenpiteillä saavutetaan, jää nähtäväksi muutoksen edistyessä.

Kaupungin lainakanta oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 68,3 miljoonaa euroa (3 567 €/asukas). Lainakannan kasvun hillitsemiseksi on uusien koulurakennusten rahoitusmuotona käytetty kiinteistöleasingrahoitusta. Hankkeiden rahoittaminen kiinteistöleasingilla ei kasvata kaupungin velkamäärää, mutta rahoitusvastuu ja vaikutus kaupungin rahavaroihin on silti yhtä suuri. Leasingvelka ei ole kirjanpidon määritelmän mukaan velkaa, vaan vuokravastuuta.

KUVA 4 LAINAKANNAN KEHITYS VUOSINA 2008 - 2017

Vuosina 2019 - 2020 vuosikate ei riitä kattamaan investointeja, mutta vuonna 2021 vuosikate riittää investointeihin. Investointitason pitäisi olla vuosikatetta pienempi, jotta kaupungin velkaantuminen saataisiin katkaistua. Kaupunki on käyttänyt uusien kouluinvestointien rahoittamiseen leasingrahoitusta vuodesta 2015 alkaen. Koulujen valmistuessa leasingrahoituskulut tulevat lisäämään käyttötalousmenoja noin 1,4 miljoonaa euroa vuodessa.

Vuodelle 2019 on suunniteltu noin 13,6 miljoonan nettoinvestoinnit. Suunnitelmavuonna 2020 nettoinvestoinnit ovat 15,0 miljoonaa euroa ja 4,0 miljoonaa euroa vuonna 2021. Suunnitelman mukaisten poistojen ennustetaan olevan vuonna 2019 noin 7,6 miljoonaa euroa suunnitelma-kauden lopulla 8,4 miljoonaa euroa. Lisäksi vuonna 2019 varaudutaan 0,6 miljoonan euron lisäpoistoihin.

Talousarviossa vuoden 2019 tavoitteeksi asetetaan 8,6 miljoonaan euron vuosikate, jolloin se kattaa poistoista noin 105 prosenttia. Vuosikatteen riittävyydellä suhteessa poistoihin mitaten kaupungin tulorahoitus on tasapainossa vuonna 2019.

Kaupungin lainakanta kasvaa vuonna 2019. Lainaa tulee olemaan vuoden 2019 lopussa noin 75,0 miljoonaa euroa, eli noin 4 000 euroa asukasta kohti. Vuosi 2019 on talousarvion mukaan noin 0,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taloussuunnitelman (luku 6) mukaan kaupungin vuosikate kattaa poistot vuosina 2019 – 2021.

Vuosien 2020 - 2021 taloussuunnitelmassa asetetut vuosikatetavoitteet on mahdollista saavuttaa sillä edellytyksellä, että toimialat sitoutuvat suunnitelmassa esitettyihin indeksikorotuksiin ja talouskuriin. Myös verotulo- ja valtionosuusennusteiden pitävyys on ratkaisevassa asemassa taloussuunnitelman onnistumisen kannalta.

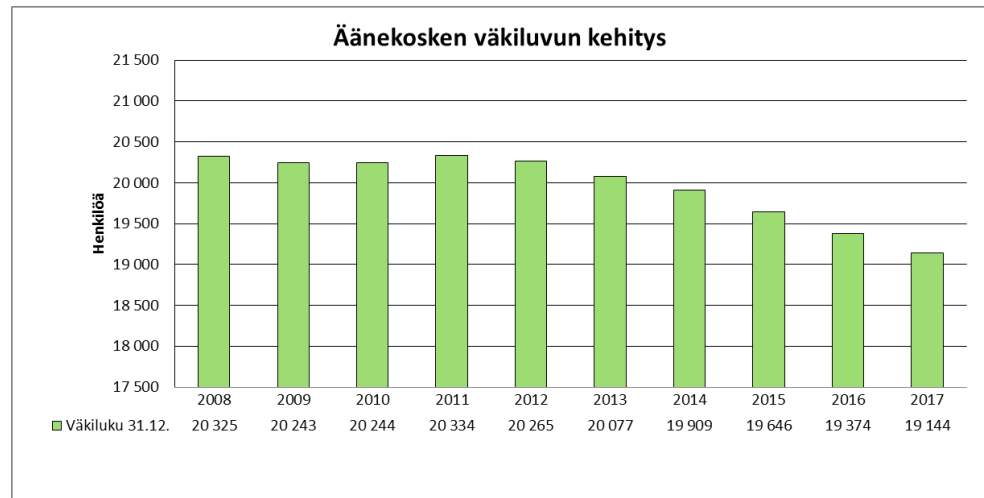
1.1.4.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

Suomen virallinen väkiluku 31.12.2017 oli 5 513 130. Väkiluku kasvoi vuoden 2017 aikana yhteensä noin 10 tuhannella henkilöllä. Edellisten vuosien tapaan muuttovoitto ulkomailta oli luonnollista väestönkasvua voimakkaampaa.

Äänekosken väkiluku on laskenut 1 181 henkilöllä vuodesta 2008 vuoteen 2017. Kaupunki on käynnistänyt vuonna 2018 erillisen asukasluku nousuun -hankkeen, jonka tavoitteena on pysäyttää asukasluvun lasku ja kääntää se nousujohteiseksi. Hankkeen kustannusvaikutus on huomioitu vuoden 2019 talousarviossa.

KUVA 5 ÄÄNEKOSKEN VÄKILUVUN KEHITYS 2008 – 2017

Väestöennuste

Tilastokeskuksen väestöennusteiden mukaan koko maan väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Valtakunnallisen väestökehityksen tyypillisimpiä piirteitä ovat väestön ikärakenteen vanheneminen. Äänekosken osalta ikärakenteen vanheneminen on merkittävää. Yli 65 - vuotiaiden osuus vuonna 2017 oli 26 % ja vuonna 2040 se on jo 32 %. Samalla aikavälillä ennustetaan väestön vähenevän 5 %.

KUVA 6 ÄÄNEKOSKEN VÄESTÖENNUSTE 2017 – 2040 (TK)

Ikäryhmä	31.12.2017	Ennuste		
		2030	2035	2040
-14	3 131	2 964	2 885	2 833
15 - 24	1 929	1 900	1 811	1 751
25 - 44	3 760	3 487	3 456	3 383
45 - 64	5 418	4 569	4 412	4 406
65 -	4 906	5 948	5 984	5 862
Yhteensä:	19 144	18 868	18 548	18 235

Väestöllinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten (0-14 v.) ja vanhusten (yli 65 v.) yhteenlaskettua määrää suhteessa työikäisten (15-64 v.) määrään. Koko maan väestöllisen huoltosuhteen suhdeluku pysytteli koko 2000-luvun vakaana, mutta vuodesta 2009 se on kasvanut lievästi joka vuosi. Vuonna 2015 sataa työikäistä kohden Suomessa oli 58 ei-työikäistä. Alueelliset erot ovat kuitenkin suuria. Pienimmät huoltosuhteen arvot ovat suurimmilla kaupunkiseuduilla ja suurimmat asukasluvultaan pienissä ja väestöltään vanhenevissa kunnissa. Vuonna 2017 koko maan huoltosuhde oli 60,5 eli yhtä työikäistä kohden oli noin 0,6 huollettavaa. Keski-Suomen maakunnassa väestöllinen huoltosuhde oli 62,6 vuonna 2017.

Äänekoskella väestöllisen huoltosuhte ennusteen mukaan on 75,6 vuonna 2019 ja vuonna 2040 sen ennustetaan olevan jo 91,1 eli jokaista työkäistä kohden olisi 1 huollettava. Tämä kehitys on todella huolestuttavaa ja tulee rasittamaan kaupungin taloutta tulevaisuudessa merkittävästi.

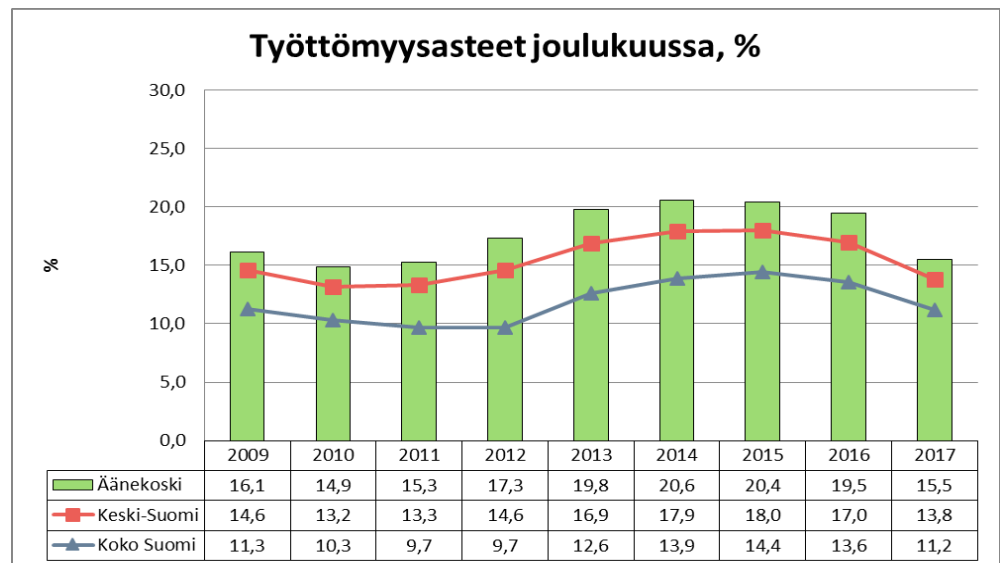
KUVA 7 VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2017 - 2040 (TK)

	2017	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Äänekoski	72,4	75,6	77,2	83,8	89,5	91,6	91,1
Koko maa	60,5	62,4	63,3	66,4	69,2	70,4	69,7

1.1.4.2 Työllisyys

Työttömyysaste on kääntynyt laskuun Äänekoskella vuodesta 2015 alkaen. 31.12.2017 tilanteen mukaan työttömyysaste Äänekoskella oli 15,5 %, kun koko maan työttömyysaste oli puolestaan 11,2 %. Hyvän talouskehityksen ja Keski-Suomeen syntyneiden uusien investointien vaikutuksena työllisyysluvut ovat parantuneet merkittävästi. Viimeisen ELY:n työllisyyskatsauksen (9/2018) mukaan työttömyysaste oli 12,4 %.

KUVA 8 TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2009 - 2017

1.2 Äänekosken kaupunkistrategia

Kuntalaki 37 §

1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain (410/2015) mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet
- omistajapolitiikka
- henkilöstöpolitiikka
- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 7.12.2015 kaupunkistrategian vuosille 2016 - 2021. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

Äänekosken kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin kehittämistä strategioilla. Strategiapäivityksen yhteydessä kaupungin strateginen toiminnan-ohjaus- ja johtamismalli laadittiin Balanced Score-card -mallin mukaiseksi (BSC, tasapainotettu mittaristo/tuloskortti). Balanced Scorecardin mallissa mittareita tuotetaan neljästä näkökulmasta, joista muodostuu ns. mittaristotaulukko eli tuloskorttikokonaisuus. Näkökulmat Äänekosken kaupungilla ovat: **asiakas, talous, prosessit sekä henkilöstö.**

Asiakasnäkökulma ja taloudellinen näkökulma kuvaavat ulkoisia odotuksia, kun taas sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmat kuvaavat sisäisiä valmiuksia. Tärkeää on, että näkökulmien taustalla vaikuttavat missio, visio ja arvot. Näkökulmille on määritelty strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, mittarit, vastuutahot ja keskeisimmät toimenpiteet.

Äänekosken kaupungissa on asetettu koko kaupunkia ja koko strategia-kautta koskevat strategiset päämäärät näkökulmittain ja kullekin päämäärälle omat kriittiset menestystekijät (=strategiatavoitteet, strategiset valinnat). Kullekin menestystekijälle on määritelty mittari, jolla menestystekijän toteutumista mitataan. Mittarille annetaan nykyarvo (edellisen vuoden tilinpäätösarvo) sekä tavoitearvo (strategiakauden viimeinen vuosi). Mittareita voi olla useampi menestystekijää kohden.

Talousarvioprosessissa on määritelty vuosikohtaiset tavoitteet. Vuositavoitteita on asetettu seuraavasti:

- koko kaupunkiorganisaatiolle yhteisiä tavoitteita 1-2 kpl/strateginen päämäärä
- kullekin lautakunnalle 1-2 kpl/strateginen päämäärä
- kullekin vastuualueelle 1-2 kpl/strateginen päämäärä

Lautakunnat ovat laatineet strategian kanssa yhteen sovitettut lautakuntakohtaiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit koko strategiakaudelle sekä talousarvion yhteydessä talousarviovuotta koskevat sitovat tavoitteet.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä ja kaupunkistrategiaa uudistetaan/päivitetään valtuustokausittain.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat, jotka yhdessä kaupunginstrategian kanssa muodostavat yhtenäisen strategia-asiakirjan.

Strategian toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma

Talousarviovuoden aikana suunnitellaan laadittavaksi lisäksi seuraavat toimeenpano-ohjelmat:

- palveluohjelma
- hankintaohjelma
- matkailuohjelma
- omistajapolitiikka
- henkilöstöohjelma
- asuntopoliittinen ohjelma
- vapaa-aikaohjelma
- kylien ja taajamien kehittämisohjelma

Toimeenpano-ohjelmat on laadittu strategiakaudelle siten, että niissä huomioidaan kaupungin keskustan, keskeisten taajamien ja kylien kehittäminen ja ylläpito. Lisäksi ohjelmien laadinnassa on huomioitu ohjelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lautakuntaakohtaisten tavoitteiden että erillisten toimeenpano-ohjelmien on tuettava kaupunkistrategiassa asetettujen päämäärien toteuttamista.

1.3 Konsernitavoitteet

1.3.1 Yleistä

Kaupungin konserniyhteisöistä suurin vaikutus kaupungin omaan talouteen on **Ääneseudun Energia Oy**:llä. Yhtiön toiminta on vakaalla pohjalla ja taloussuunnitelman mukainen tuloutusarvio on perusteltu. Konsernin muilla yhteisöjen toiminnoilla ja niissä tapahtuvilla muutoksilla ei ole ennakoitavissa kaupungin talouteen merkittäviä talousvaikutuksia.

1.3.2 Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista
2. Toimivan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttaminen
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen

1.3.3 Yhtiökohtaiset tavoitteet

1.3.3.1 Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
2. Lönnrotinkatu 1 peruskorjauksen loppuunsaattaminen
3. Laaditaan vuoden 2019 aikana Ääneseudun Asunnot Oy:n kehittämissuunnitelma

1.3.3.2 Äänekosken Energia Oy

1. Liikevoitto 1.700.000 €
2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan 1.500.000 €
 - o Osinko 840.000 € vuoden 2018 tuloksesta
 - o Vesilainan korko ja takauspalkkiot 666.000 €.
3. Sähköstä yli 60 % tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
4. Kaukolämmöstä yli 99,5 % tuotettu uusiutuvalla tuotannolla

1.3.3.3 Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Omistajalle osinkona 150.000 euroa vuoden 2019 tuloksesta
2. Liikevoitto 4 % liikevaihdosta
3. Laatujärjestelmän saattaminen valmiiksi
 - o Mahdollinen auktorisointi 2019–2020
4. Työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentäminen

1.3.3.4 Ääneseudun Kehitys Oy

1. Yhtiön käynnistämien hankkeiden loppuunsaattaminen
2. Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta

1.3.3.5 Proavera Oy

1. Yhtiön strategian laatiminen
2. Tarjota vuokratasoltaan kilpailukykyisiä liike-, toimisto- ja teollisuustiloja
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
4. Epäkäytännöllisten tilojen myynti
5. Vuokratuotoilla katetaan kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
6. Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen
7. Isännöinnin liiketoiminnan voitto 2- 3 %
8. Jäähallin rakentaminen sekä tilavuokrien määrittäminen

1.3.3.6 Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
2. Tarjota äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut

1.3.3.7 Keitele-Museo Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos

1.3.3.8 Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen

1.3.3.9 Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen
3. Rakennusten kunnon ylläpito

1.3.3.10 SS-Jäähalli Oy

1. Valmistautuminen hallittuun toiminnan alasajoon ja yhtiön lopettamiseen

1.4 Talousarvion sitovuus

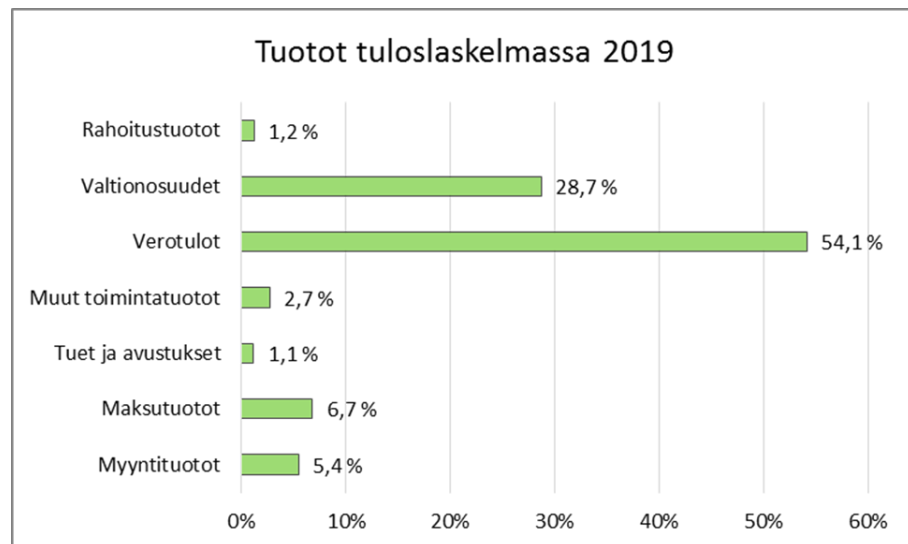
Vuoden 2019 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualueetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TULOSLASKELMA

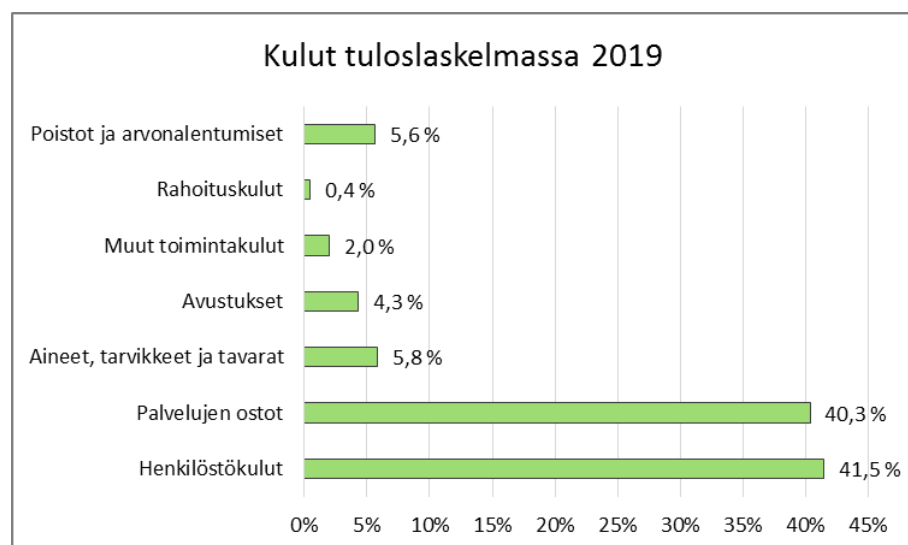
2.1 Yleistä tuloslaskelmasta

Tässä luvussa on esitetty Äänekosken kaupungin tuloslaskelma vuodelle 2019. **Taloussuunnitelma** vuosille 2020 – 2021 on esitetty luvussa 6.

KUVA 9 TUOTOT TULOSLASKELMASSA

KUVA 10 KULUT TULOSLASKELMASSA

KUVA 11 TULOSLASKELMA 2019, 1.000 €

TULOSLASKELMA, 1000 €

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos -% TA2019/TA2018	Muutos € TA2019/TA2018
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 809	8 122	7 948	-2,1 %	-174
Maksutuotot	10 035	9 869	9 842	-0,3 %	-27
Tuet ja avustukset	3 590	3 435	1 635	-52,4 %	-1 800
Muut toimintatuotot	5 668	3 735	3 919	4,9 %	184
Valmistus omaan käyttöön	15	0	0		
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-57 740	-58 771	-60 335	2,7 %	-1 564
Palvelujen ostot	-60 204	-59 218	-58 679	-0,9 %	539
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 046	-8 278	-8 474	2,4 %	-196
Avustukset	-5 921	-6 363	-6 228	-2,1 %	135
Muut toimintakulut	-3 080	-1 834	-2 924	59,5 %	-1 091
Toimintakate	-106 874	-109 302	-113 296	3,7 %	-3 993
Verotulot	76 696	75 084	78 900	5,1 %	3 816
Valtionosuudet	44 660	43 169	41 856	-3,0 %	-1 313
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	631	662	630	-4,9 %	-32
Muut rahoitustuotot	1 242	1 088	1 110	2,0 %	22
Korkokulut	-160	-610	-600	-1,6 %	10
Muut rahoituskulut	-35	0	0	0,0 %	0
Vuosikate	16 160	10 091	8 601	-14,8 %	-1 490
Poistot ja arvonalentumiset	-8 580	-8 300	-8 200	-1,2 %	100
Tilikauden tulos	7 580	1 791	401	-77,6 %	-1 390
Tilinpäätössiirrot	20	0	0	0,0 %	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 600	1 791	401	-77,6 %	-1 390

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	20,83	18,71	17,08
Vuosikate / Poistot, %	188,34	121,58	104,89
Vuosikate, euroa / asukas	844	528	460
Asukasmäärä 31.12. (Ennuste)	19 144	19 100	18 700

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen arvioidaan vähenevän vuoden 2018 alkuperäisestä talousarviosta 1,8 miljoonalla eurolla (-7,2 %).

Myyntituotot

Myyntituottoihin kirjataan tulot tavaroiden ja palveluiden myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi pääsääntöisesti tuotantokustannukset kattavaan hintaan. Myyntituottojen arvioidaan laskevan 0,2 miljoonaa euroa (-2,1 %).

Maksutuotot

Maksutuottoihin kirjataan asiakasmaksuja ja muita maksuja tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Tällaisia ovat esim. sosiaalitoimen erilaiset sosiaalipalvelumaksut, suunnittelu- ja mittaustoimen maksut, rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut.

Maksutuotot on budjetoitu samassa tasossa, kuin vuoden 2018 talousarviossa.

Tuet ja avustukset

Tiliryhmään tuet ja avustukset kirjataan mm. saadut tuet ja avustukset valtiolta ja EU:lta. Tuet ja avustukset laskevat 1,8 miljoonaa euroa (-52,4 %) vuoden 2018 talousarvioon verrattuna. Vähennyksen aiheuttaa pääosin kotouttamiseen saatavat avustukset.

Muut toimintatuotot

Tiliryhmään muut toimintatuotot kirjataan toimintatuotot, jotka eivät kuulu yllä mainittuihin tiliryhmiin, tällaisia ovat mm. vuokratulot, pysyvien vastaavien myyntivoitot sekä kaavamuu- tosten luovutusvoitot. Muihin toimintatuottoihin on budjetoitu 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2018 talousarviossa. Vuokratuotot kasvavat 0,5 miljoonaa euroa ja pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennakoitua vähenevän 0,3 miljoonaa euroa.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Henkilöstökulut kasvavat yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa (2,7 %). Palkat ja palkkiot kasvavat 1,7 miljoonaa euroa (3,7 %) ja työnantajan sivukulut vähenevät 0,1 miljoonaa euroa (-0,6 %). Henkilöstökuluihin on budjetoitu 2,36 %:n palkankorotus vuodelle 2019.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot.

Palvelujen ostojen arvioidaan laskevan 0,6 miljoonaa euroa (-0,9 %) vuoden 2018 tasosta. Perusturvan toimialan palvelujen ostot vähenevät 1,4 miljoonaa euroa. Kotouttamisesta aiheutuvien kustannusten vähennyksen osuus on 1,8 miljoonaa. Teknisen toimialan palveluiden ostot kasvavat 2,2 miljoonaa euroa, josta merkittävin tekijä (1,6 miljoonaa euroa) on pelastustoimen siirto ympäristölautakunnalta tekniselle toimialalle. Ympäristölautakunnan palvelujen ostot vähenevät 1,5 miljoonaa euroa. Keskushallinnon palvelujen ostot kasvavat 0,1 miljoonaa euroa. Kasvun ja oppimisen toimialalla palvelujen ostojen ennakoidaan kasvavan 0,1 miljoonaa euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan 2019 vuodelle 8,5 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2018 talousarviossa. Teknisen toimialalla kasvu on 0,3 miljoonaa euroa ja keskushallinnossa vähennys 0,1 miljoonaa euroa.

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Äänekosken kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2019 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 3,7 miljoonaa euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin 2,5 miljoonaa euroa. Yhteensä avustuksiin budjetoidaan 6,2 miljoonaa euroa, mikä on 0,1 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2018. Suurimman vähennyksen aiheuttaa lasten kotihoidon tuen vähennys 0,1 miljoonaa euroa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muihin toimintakuluihin budjetoidaan 2,9 miljoonaa euroa vuodelle 2019, mikä on 1,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2018 talousarviossa. Suurimman kasvun aiheuttaa rakennusten ja huoneistojen vuokratulot (0,7 miljoonaa euroa) sekä kouluhankkeiden valmistumisesta aiheutuvat leasingvuokrat (0,3 miljoonaa euroa).

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

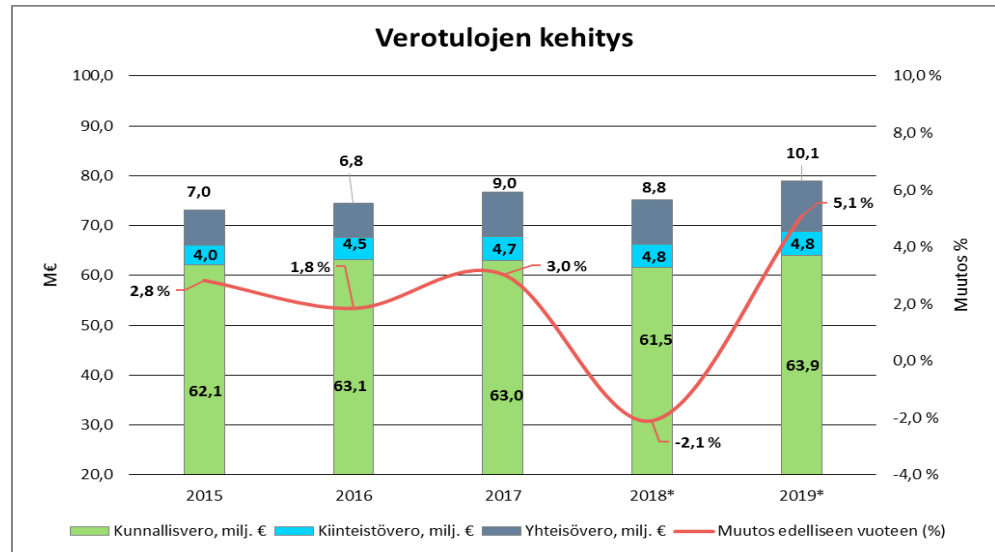
Vuoden 2019 toimintakatteen arvioidaan olevan -113,3 miljoonaa euroa, mikä on 4,0 miljoonaa euroa (3,7 %) heikompi kuin vuoden 2018 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Verotuloennusteet vuosille 2019 – 2021 perustuvat Kuntaliiton lokakuussa 2018 laatimaan veroennustekehikkoon sekä omaan arvioon verotulojen kehityksestä. Verotulojen ennustetaan kasvavan 5,1 % vuoden 2018 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

KUVA 12 VEROTULOJEN KEHITYS 2015 – 2021

Verotulot (* ennuste)	2015	2016	2017	2018*	2019*	2020*	2021*
Kunnallisvero, milj. €	62,1	63,1	63,0	61,5	63,9	65,6	67,7
Yhteisövero, milj. €	7,0	6,8	9,0	8,8	10,1	10,4	10,8
Kiinteistövero, milj. €	4,0	4,5	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8
Verotulot yhteensä:	73,1	74,4	76,7	75,1	78,9	80,9	83,3
Muutos edelliseen vuoteen (%)	2,8 %	1,8 %	3,0 %	-2,1 %	5,1 %	2,5 %	3,0 %

Kunnallisvero

Äänekosken kaupungin veroprosentti vuodelle 2019 on 21,5 % eli sama kuin vuonna 2018. Äänekoskella vuoden 2019 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 63,9 miljoonaa euroa, mikä on 2,4 miljoonaa euroa (4,0 %) enemmän kuin vuoden 2018 alkuperäisessä talousarviossa on arvioitu. Ensi vuoden verotulojen kasvua selittää osaltaan se, että jäännösverot tilitetään kunnille verotuksen joustavan valmistumisen myötä pääosin kalenterivuoden 2019 aikana. Työntekijöiden työttömyysvakuutusmaksun alentuminen nostaa omalta osaltaan verotuloja vuonna 2019, kuten myös parantunut työllisyystilanne.

Yhteisövero

Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat. Kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuus vuodelle 2019 on 31,30 %, kun se vuonna 2018 oli 31,35 %.

Talousarviossa kaupungin vuoden 2019 yhteisöveron määräksi on arvioitu 10,1 miljoonaa euroa, joka on 1,4 miljoonaa euroa enemmän, kuin vuonna 2018 on arvioitu kertyvän.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2019 arvioidaan 4,8 miljoonaa euroa, mikä on saman verran kuin vuonna 2018.

2.6 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja

2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys. Ikäryhmitys on seuraava:

- 0-5-vuotiaat
- 6-vuotiaat
- 7-12-vuotiaat
- 13-15-vuotiaat
- 16-18-vuotiaat
- 19-64-vuotiaat
- 65-74-vuotiaat
- 75-84-vuotiaat
- yli 84-vuotiaat.

Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Laskennallisen osan valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohti yhtä suuri.

Tämän lisäksi kunnalle myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosissa ei ole omarahoitusosuutta. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus. Nykyinen yleinen asukaskohtainen valtionosuus poistuu kuten myös erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan ja saamelaisten kotiseutualueen kuntien lisäosat.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Laskennalliset kustannukset muodostuvat ikäryhmittäin: asukasluku x perushinta ja kriteereittäin: asukasluku x perushinta x kriteerin kerroin.

Sairastavuuskerroin lasketaan terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon osatekijöiden perusteella käyttäen seuraavia painoarvoja terveydenhuolto 59,67, vanhustenhuolto 27,44 ja sosiaalihuolto 12,89. Kunkin osatekijän painokertoimet lasketaan sairastavuuskertoimen perusteella, jonka pohjana ovat yleisimmät kansansairaudet. Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistukseen kuuluu viiden vuoden siirtymäkausi 2015 - 2019, jonka aikana valtionosuusjärjestelmän uudistuksesta aiheutuvaa valtionosuuden muutosta tasataan. Vuonna 2019 muutos voi olla enintään +/- 380 euroa asukasta kohti.

Merkittävimmät muutokset kuntien valtionosuuksiin ovat vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. euroa) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetysten kompensatiot (+224 milj. euroa). Kilpailukyky sopimuksen takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä -497 milj. euroa (-91 euroa/as). Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädytysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019. Peruspalvelujen hintaindeksin arvo vuodelle 2019 on 1,3 %. Yhteensä hallituskautta eli vuosia 2016 - 2019 koskevista indeksijäädytyksistä johtuen peruspalvelujen valtionosuus on -243 milj. euroa alemmalla tasolla mitä se olisi ilman päätöstä indeksikorotusten jäädyttämisestä.

Äänekosken kaupungin peruspalvelujen valtionosuus vuodelle 2019 on Kuntaliiton 14.9. laskelmien mukaan 37 951 400 (38 570 700) euroa eli laskua vuoden 2018 valtionosuuksiin on noin 0,6 miljoonaa euroa (-1,6 %).

Verotulojen tasausjärjestelmä tasaa alle valtakunnan keskiarvon olevien kuntien verokertymää. Äänekosken kaupunki saa verotulojen tasausta noin 5,2 (6,0) miljoonaa euroa, eli verotulojen tasaus vähenee -0,8 miljoonaa euroa.

Yhden putken valtionosuuden ulkopuolelle jäävät opetusministeriössä edelleen päätettävät valtionosuudet, joista euromääräisesti merkittävin osa koostuu koulutuksen ylläpitäjille myönnettävästä yksikköhintarahoituksesta lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammattikorkeakoulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoitusta muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (mm. kansalaisopistot, musiikkioppilaitokset, teatterit, liikunta ja nuorisotyö). Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet Äänekoskelle vuonna 2019 ovat -1,3 miljoonaa euroa.

KUVA 13 VALTIONOSUUDET 2015 - 2019

	TP	TP	TP	TA	TA	Muutos	Muutos
	2015	2016	2017	2018	2019	1 000 €	%
Peruspalv. valtionosuus (pl. verotulojen tasaus)	39 239	40 966	39 019	38 571	37 951	-619	-1,6 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 128	7 121	7 212	6 029	5 189	-840	-13,9 %
Järjestelmämuutoksen tasaus	-2 445	-1 432	0	0	0	0	0,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 533	-2 171	-1 571	-1 431	-1 285	146	-10,2 %
Valtionosuudet yhteensä	40 389	44 484	44 660	43 169	41 856	-1 313	-3,0 %

Valtionosuudet ja leikkaukset/muutokset sekä kompensatiot huomioiden vuoden 2019 arvioidut valtionosuudet ovat yhteensä noin 41,9 miljoonaa euroa (-1,3 miljoonaa euroa, -3,0 %).

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2019 talousarvioon suunnitellaan 0,6 miljoonaa euroon. Korkotuotot pysyvät lähes vuoden 2018 talousarvion tasolla.

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan 1,1 miljoonaa euroa vuodelle 2019, mikä on yhtä paljon kuin vuoden 2018 talousarviossa.

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2019 budjetoidaan 0,6 miljoonaa euroa, mikä on 10 tuhatta euroa vähemmän verrattuna vuoden 2018 talousarvioon. Tällä hetkellä korot ovat hyvin alhaiset, mutta suunnittelukaudella korot tulevat nousemaan ja aiheuttavat korkokulujen nousemisen nykyiseltä tasoltaan.

Muut rahoituskulut

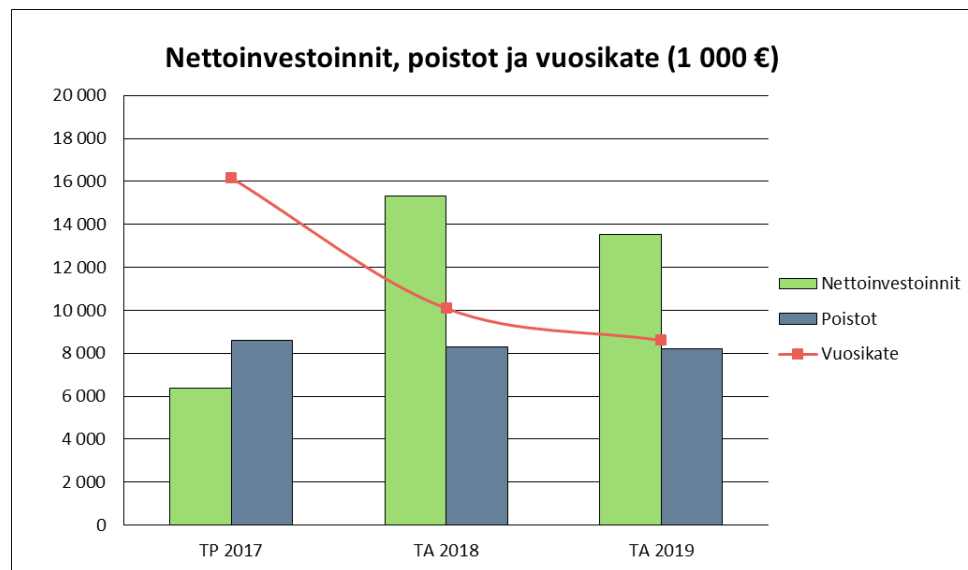
Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot. Muihin rahoituskuluihin ei budjetoida määrärahaa vuodelle 2019.

2.8 Vuosikate

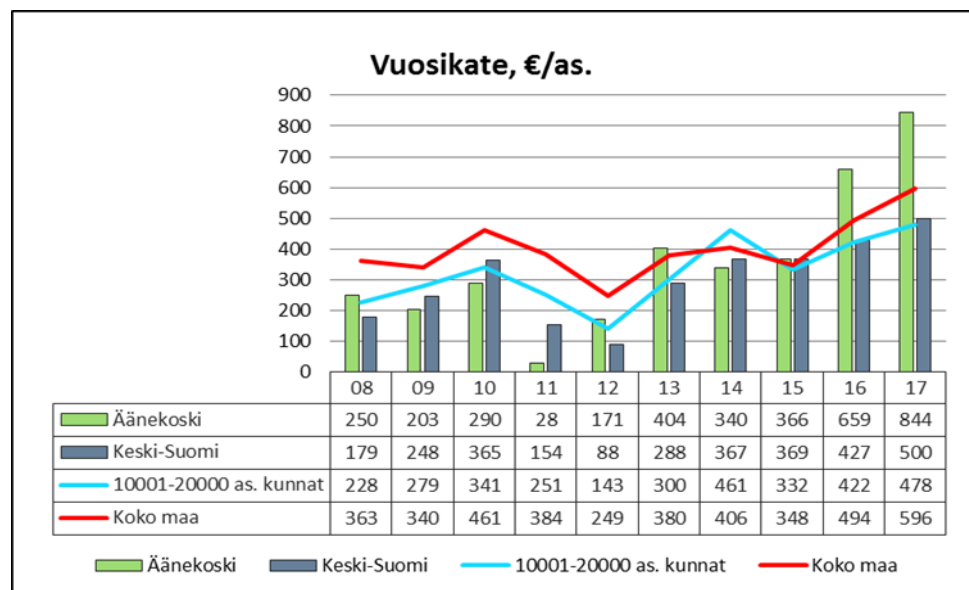
Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen, että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Äänekosken talous hieman heikkenee vuonna 2019 ja vuosikate kattaa poistoista 105 %. Vuonna 2019 vuosikatteen ennustetaan olevan 8,6 miljoonaa euroa.

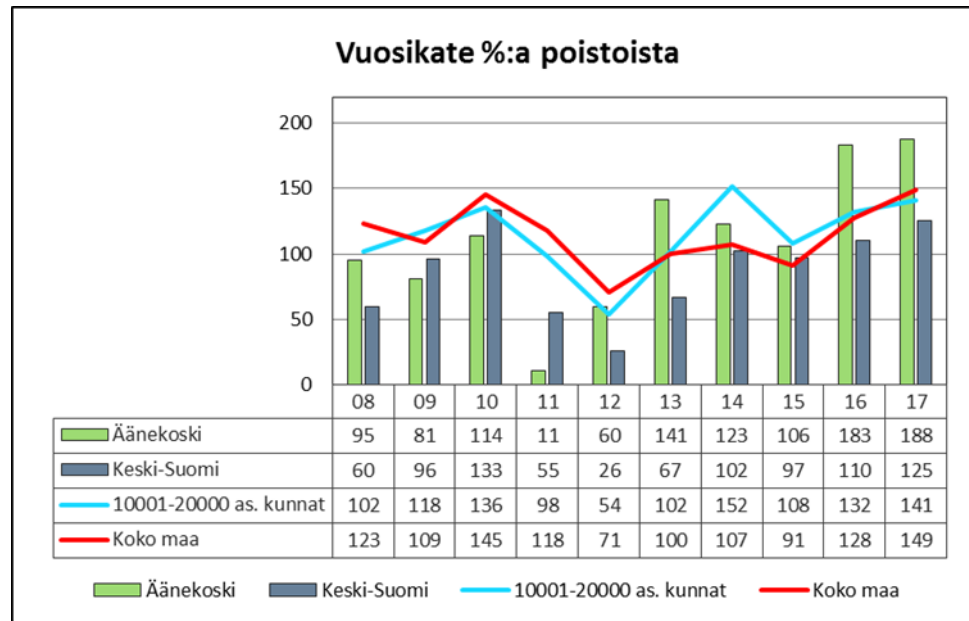
KUVA 14 VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN

KUVA 15 VUOSIKATTEEN KEHITYS, €/AS, 2008 - 2017

KUVA 16 VUOSIKATE %:A POISTOISTA KEHITYS 2008 - 2017

2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Vuodelle 2019 suunnitelman mukaiset poistot ovat 7,6 miljoonaa euroa, eli yhtä paljon kuin vuoden 2018 talousarviossa. Lisäksi vuonna 2019 varaudutaan 0,6 miljoonan euron lisäpoistoihin. Kaupunginvaltuuston vuonna 2015 tehdyn päätöksen mukaisesti, osa kaupungin tulevista rakennusinvestoinneista rahoitetaan kiinteistöleasingrahoituksella, joten tästä syystä poistojen määrä kasvaa maltillisesti.

2.10 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän *Tilikauden tulos* osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2019 tilikauden tulokseksi ennakoidaan 0,4 miljoonan ylijäämää.

Kun huomioidaan vuoden 2017 tilinpäätöksessä kertynyt ylijäämä (7,9 miljoonaa euroa) ja vuoden 2018 ennustettu tulos (ylijäämää 0,3 miljoonaa euroa), on Äänekosken kaupungin kertynyt ylijäämä vuoden 2019 tilinpäätöksen jälkeen 8,6 miljoonaa euroa.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

KUVA 17 TULOSLASKELMA: LAUTAKUNTATASO

TULOSLASKELMA LAUTAKUNNITTAIN, 1000 €

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	Muutos TA2019/TA2018 %
Tarkastus				
Toimintatuotot	0	0	0	
Toimintakulut	-36	-37	-50	36,6 %
Toimintakate (netto)	-36	-37	-50	36,6 %
Keskushallinto				
Toimintatuotot	10 789	8 860	8 592	-3,0 %
Toimintakulut	-15 234	-15 281	-15 221	-0,4 %
Toimintakate (netto)	-4 446	-6 422	-6 629	3,2 %
Perusturva				
Toimintatuotot	11 723	11 233	9 419	-16,1 %
Toimintakulut	-71 146	-71 383	-71 031	-0,5 %
Toimintakate (netto)	-59 423	-60 150	-61 612	2,4 %
Kasvu ja oppiminen				
Toimintatuotot	1 992	1 528	1 417	-7,3 %
Toimintakulut	-28 440	-28 041	-28 431	1,4 %
Toimintakate (netto)	-26 448	-26 512	-27 013	1,9 %
Tekninen				
Toimintatuotot	2 650	2 570	2 932	14,1 %
Toimintakulut	-14 024	-13 320	-16 825	26,3 %
Toimintakate (netto)	-11 374	-10 750	-13 893	29,2 %
Ympäristö				
Toimintatuotot	257	215	215	0,0 %
Toimintakulut	-2 218	-2 384	-895	-62,4 %
Toimintakate (netto)	-1 962	-2 169	-681	-68,6 %
Vapaa-aika				
Toimintatuotot	707	754	769	1,9 %
Toimintakulut	-3 893	-4 017	-4 187	4,2 %
Toimintakate (netto)	-3 185	-3 262	-3 418	4,8 %
Lautakunnat yhteensä:				
Toimintatuotot	28 117	25 160	23 344	-7,2 %
Toimintakulut	-134 991	-134 463	-136 639	1,6 %
Toimintakate (netto)	-106 874	-109 302	-113 296	3,7 %
Toimintakate	-106 874	-109 302	-113 296	3,7 %
Verotulot	76 696	75 084	78 900	5,1 %
Valtionosuudet	44 660	43 169	41 856	-3,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	631	662	630	-4,9 %
Muut rahoitustuotot	1 242	1 088	1 110	2,0 %
Korkokulut	-160	-610	-600	-1,6 %
Muut rahoituskulut	-35	0	0	
Vuosikate	16 160	10 091	8 601	-14,8 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 580	-8 300	-8 200	-1,2 %
Tilikauden tulos	7 580	1 791	401	-77,6 %
Tilinpäätössiirot	20	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 600	1 791	401	-77,6 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	-20,83	-18,71	-17,08	
Vuosikate / Poistot, %	188,34	121,58	104,89	
Vuosikate, euroa / asukas	844	528	460	
Asukasmäärä 31.12. (Ennuste)	19 144	19 100	18 700	

3.1 Tulokortit (kaupunkiorganisaation yhteiset)

3.1.1 Asiakas

TULOKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskysely (vuosittain) 1-5 - palvelujen saatavuus - tyytyväisyys palveluihin Asukastytyväisyyskysely (joka toinen vuosi) 1-5	ei mitattu ei mitattu ei mitattu	3,8 3,7 4,0	3,9 3,8 4,0	4,0 4,0 4,0
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaikki: Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Ennaltaehkäisevien ja kotiin vietävien palveluiden monipuolisuus, laatu, yksilöllisyys ja joustavuus. • Monialaisen työtavan vahvistaminen kaikilla vastuualueilla. • Peruspalvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Asukastytyväisyyskysely (joka toinen vuosi) (1-5) - palvelutarjonnan kattavuus Vapaa-aikahjelman toteutuminen Suurten tapahtumien lukumäärä	ei mitattu 4 - 6 tapahtumaa	3,8 4 - 6 tapahtumaa	3,9 4 - 6 tapahtumaa	4,0 4 - 6 tapahtumaa
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>Yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille ja senioreille, yhteispalvelupisteet, itsepalveluaukiot Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen Järjestöjen avustamisessa painotus nuorisotoiminnassa Poikkisektorinen työryhmä senioriliikunnan edistämiseen Kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen Suunnitelma taajamien lähiliikuntapaikoista tehdään syksyllä 2018</p>					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Viihtyisä ja vetovoimainen asuin- ja elinympäristö	Asukasluku - luonnollinen väestönlisäys - kuntien välinen nettomuutto - netto maahanmuutto Valmistuneiden asuntojen lukumäärä - omakotitalot - rivi- ja kerrostalot - loma-asunnot Asukastytyväisyyskysely/viihtyvyys (1-5) Imagotutkimus (valtuustokausittain) - tehty ja analysoitu	(Nykytaso 9/2018) 18920 -80 -177 18 14 26 4 ei mitattu tehty ja analysoitu	18 700 -80 -160 20 16 77 4 3,8 tehty ja analysoitu	18 700 -80 60 20 20 30 6 3,9 tehty ja analysoitu	18 800 -70 150 20 21 30 6 4,0 tehty ja analysoitu
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Keskustan kehittämissuunnitelma • Onnistunut maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka • Kaupunkiympäristön siisteyden ja yleisilmeen kohentaminen • Puistojen ja virkistysalueiden rakentaminen ja kunnossapito • Mökkiläisfoorumi • Hyvä arki asukkaalle kampanja 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Tilaisuuksien määrä				
	- Asukas- ja asiakasraadit	2	4	4	4
	- Kyläillat	5	3	3	3
	- Kyläparlamentin kokoontumiset	1	4	4	4
	- Keskustelu- ja infotilaisuudet	4	4	5	6
	Asukastyytyväisyyskysely/kuntalaisen vaikuttamismahdollisuudet	ei mitattu	3,8	3,9	4,0
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Asukastilaisuuksien järjestäminen Tehokas viestintä Palauttejärjestelmän käyttöönotto Osallistuva budjetointi Nuorisovaltuuston edustajat kaupungin toimielimiin Hyödynnetään kirjastojen tarjoamat tietotekniset mahdollisuudet 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja erinomaiset elinkeinopalvelut	Aloittavien yritysten lukumäärä	76	20	20	20
	Yritysneuvonta				
	- yrityskontaktien määrä	250	325	325	325
	Yritystytyväisyyskysely (oma, asteikko 1-5)	ei mitattu	3,5	3,8	3,9
	Työpaikkaomavaraisuusaste	104 %	105 %	105 %	106 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Vetovoimaisten yritysalueiden rakentaminen Säännöllinen ja toimiva yhteistyö yrittäjien kanssa Markkinointiin ja tiedottamiseen panostaminen Paikallisten yritysten ja kaupungin hankintayhteistyö Matkailun hyödyntäminen ja huomioiminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa Uusien yritysalueiden kaavoittaminen Saavutettavuuden parantaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Asukastytyväisyyskysely (asteikko 1-5)				
	- Katujen kunnessapito	ei mitattu	3,7	3,8	3,9
	- Joukkoliikennepalvelut	ei mitattu	3,4	3,5	3,8
	Katujen korjausvelka (M€)	9,3	9,3	9,2	9,0
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupungin katujen korjausvelka pidetään nykyisellä tasolla Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason määrittäminen ja liikenteen kehittäminen palvelutason linjausten mukaisesti Ääneseudun liikennejärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa yrityslogistiikan ja arkiliikenteen hyvinvoinnin ja kasvun 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti (ka)	15,5 %	12,0 %	11,0 %	10,0 %
	Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon	1,7 %	1,0 %	0,6 %	0,3 %
	Koulutustaso - vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	66,93 %	67,50 %	68,00 %	68,50 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palkkatuella työllistäminen (työmarkkinatuen kuntaosuus) • Kuntouttavan työtoiminnan lisääminen • Työllisyysohjelman päivitys • Kuntakokeilut • Työllistämishankkeet • Sosiaalinen yritys • Vaikuttavuusinvestoinnit 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva	Paikallisten energialähteiden käyttöaste (toteutus joka 3. vuosi)	82 %	82 %	83 %	85 %
	Uusiutuviin energiamuotojen käyttöaste	88 %	90 %	90 %	90 %
	Uusinvestointien energiataloudellisuus	C	B	A	A
	Kaupungin kiinteistöjen				
	- Sähkön kulutus kWh / m ²	84	93	92	92
	- Kaukolämmön kulutus (KWh / m ²)	170	174	173	173
- Öljyn kulutus (l / m ²)	19	22	21	0	
Energiatehokkuussopimuksen toteutuminen	sopimus tehty	energiansäästö 2 %	energiansäästö 4 %	energiansäästö 5 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaupungin omat rakennusinvestoinnit toteutetaan ekologisesti kestäväällä tavalla • PEHC-metsäsertifiointiin liittyminen ja Metso-ohjelma • Suositetaan ekologisia ratkaisuja hankinnoissa • Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusten tekeminen • Liittyminen energiatehokkuusohjelmaan • Katujen puhdistaminen keväällä hallitusti • Vaihdetaan öljylämmityskohteiden lämmitystapa 					

3.1.2 Talous

TULOSKORTTI - TALOUS

Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	<ul style="list-style-type: none"> Kertynyt yli/-alijäämä (M€) Muut kriisikuntakriteerit Tuloveroprosentti (ero Keski-Suomen keskiarvoon) 	7,9 M€ 2 1,04	8,8 2 0,95	9,0 2 0,80	9,3 1 0,60
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Taloukskurin noudattaminen Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen Investointien monimuotoisten rahoitusmuotojen käyttäminen (esim. kiinteistö-leasing) Prosessien tehostaminen Turhista kiinteistöistä luopuminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Strategisten investointien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Vuosikate prosenttia nettoinvestoinneista (5 vuoden ka) Vuosikate prosenttia poistoista (5 vuoden ka) Yli 1 Me valmistuneiden investointien kustannusarvion ja aikataulun pitävyys (luettelo) 	98 % 152 % -	110 % 125 % Toteuma +/- 3 %	120 % 125 % Toteuma +/- 3 %	<ul style="list-style-type: none"> Yli 100 % (5 vuoden keskiarvo) Yli 125 % (5 vuoden keskiarvo) Toteuma +/- 3 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Investointien suunnitteluprosessin kehittäminen tarkemmalle tasolle Kiinteistöohjelman laadinta ja noudattaminen Ennakoivien korjausten / huoltojen toteuttaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	<ul style="list-style-type: none"> Omistajapoliittisten linjausten toteutuminen yhtiöittäin Talousarviotavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin Konsernin lainakanta / asukas (€) Kuntakonsernin kertyneet yli/-alijäämät asukasta kohden (€) 	Kyllä (pääsääntöisesti) Kyllä (pääsääntöisesti) 7 343 1 131	Kyllä / Ei Kyllä / Ei 7 500 1 200	Kyllä / Ei Kyllä / Ei 7 400 1 300	Kyllä / Ei Kyllä / Ei 7 200 1 400
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamien tytäryhteisötavoitteiden seuranta ja toteutus Konserniohjeen ajantasaistaminen Konsernijohtoon ja -yhteisöjen tiivis vuorovaikutus Omistajapolitiikan linjausten toteuttaminen Yhtiöiden hallitusten asiantuntijuuden lisääminen 					

3.1.3 Prosessit

TULOSKORTTI - PROSESSIT

Strateginen päämäärä					
Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	3,7	4,0	4,1	4,2
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)				
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	100 %
	- Toimialakohtaiset aliprosessit	40 %	80 %	100 %	100 %
	Toimintakäsikirja	0 %	80 %	100 %	100 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi					
- parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto					
- vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys)				
	- raportointijärjestelmät	3,8	4,0	4,0	4,1
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,6	3,9	3,9	4,0
	Sähköisen asiainnin tehostaminen	osittain käytössä	2	2	3
	- suunnitelman laatiminen				
	- toimeenpano				
	Digitalisaation hyödyntäminen				
	- käyttöönotot lkm	-	2	2	2
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- sähköisen asiointialustan rakentaminen					
- robotiikan ja automatisaation lisääminen					
- sähköisten palveluiden lisääminen					
- henkilöstön osaamisen laajentaminen ja syventäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Itsearviointi				
	- Johtoryhmä ka (0-100)	tehty	70,0	75,0	75,0
	- Kaupunginhallitus	ei ole tehty	3,4	3,5	3,5
	Viranhaltija- ja poliittisen johdon säännölliset tapaamiset	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- Suunnitelma yhteistyön syventämiseksi					
- Kysely					
- Työryhmät					

3.1.4 Henkilöstö

TULOSKORTTI - HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	88 %	90 %	90 %	92 %
	Henkilöstökysely (asteikko 1 - 5):				
	* osaaminen ja työolot	3,8	4,0	4,1	4,1
	* työyhteisön toimivuus	3,9	4,0	4,1	4,1
	* omat voimavarat	4,0	4,1	4,2	4,2
Sairauspoissaolot (pv/htv)	17,6	17	16	15	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne)					
Yhteiset perehdytyskäytännöt					
Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen					
Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö					
Palkitsemisen kehittäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely (1 - 5): Johtamisosio	3,7	3,8	3,9	4,0
	Johdon itsearviointi	Tehty	Tehty	Tehty	Tehty
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Suunnitelmallinen esimieskoulutus					
Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö					
Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi					
Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta)					

KUVA 18 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI: HENKILÖSTÖ

Koko Kaupunki

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	1011,8 /1035	1023,2 /1040	1034,2/ 1050	1049,1/ 1051	1052,1 / 1054
Osa-aikaiset	35	30	30/ 29	29	29
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	32	27	40	33	28
Osa-aikaiset	4	4	4	4	4
Yhteensä					
Kokoaikaiset	1043,8 / 1067	1050,2 / 1067	1074,2/ 1090	1082,1/ 1084	1080,1/1082
Osa-aikaiset	39	34	34/ 33	33	33

Painopisteenä on työkyvyn tukeminen ja sairauspoissaolojen vähentäminen, osaamisen kehittäminen sekä johtamisen tukeminen. Utta on työhyvinvoinnin edistämiseen varattu raha, jota on kohdennettu osin työyhteisöille, osin keskitetysti käytettäväksi.

3.2 Tarkastuslautakunta

3.2.1 Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

3.2.2 Talousarvio 2019

KUVA 19 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TALOUSARVIO 2019

Tarkastuslautakunta	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-36	-37	-50	37 %
Netto (toimintakate)	-36	-37	-50	37 %

Tarkastusyhtiönä toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Lilja Koskelo 25.9.2018 alkaen.

3.3 Kaupunginhallitus

3.3.1 Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

3.3.2 Talousarvio 2019

KUVA 20 KAUPUNGINHALLITUS: TA2019

Kaupunginhallitus	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	10 789	8 860	8 592	-3 %
Toimintakulut	-15 235	-15 281	-15 221	0 %
Netto (toimintakate)	-4 446	-6 422	-6 629	3 %

3.3.3 Henkilöstö

KUVA 21 KAUPUNGINHALLITUS: HENKILÖSTÖ

Keskushallinto (sis. ruokapalvelut)

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	114,1 / 118	114,6 / 117	112,6 / 115	112,6 / 114	112,6 / 114
Osa-aikaiset	6	5	5	5	5
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	5	5	9	9	5
Osa-aikaiset	0	1	1	1	1
Yhteensä					
Kokoaikaiset	119,1 / 123	119,6 / 122	121,6 / 124	121,6 / 123	117,6 / 119
Osa-aikaiset	6	6	6	6	6

3.3.4 Hallintopalvelut

3.3.4.1 Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan, historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

3.3.4.2 Talousarvio 2019

KUVA 22 HALLINTOPALVELUT TALOUSARVIO 2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000210 Hallintopalvelut				
Toimintatuotot	17	101	69	-32 %
Toimintakulut	-2 227	-1 964	-1 999	2 %
Netto (toimintakate)	-2 210	-1 863	-1 930	4 %

3.3.5 Talous- ja tietohallintopalvelut

3.3.5.1 Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon kustannuspaikat. Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Kaupungin hankinta-asiantuntija ja laatu-asiantuntija on myös budjetoitu taloushallinnon kustannuspaikalle. Hankintatoimen keskeiset toiminta-alueet ovat kaupungin hankintatoimen kehittäminen ja seuranta, hankintalainsäädännön muutosten seuranta ja soveltaminen käytäntöön sekä hankintojen suorittaminen kaupungin hankintasäännön mukaisesti. Laatu-asiantuntijan tehtävänä on kaupungin toimintaprosessien kuvaamisen koordinointi ja prosessien kehittäminen yhteistyössä toimialojen kanssa sekä toimintakäsikirjan laatiminen. Tietohallinnon kustannuspaikka hoitaa kaupungin toiminnan edellyttämät tietohallintopalvelut.

3.3.5.2 Talousarvio 2019

KUVA 23 TALOUS- JA TIETOHALLINTOPALVELUT: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000220 Talous- ja tietohallintopalvelut				
Toimintatuotot	75	59	85	44 %
Toimintakulut	-806	-1 002	-1 038	4 %
Netto (toimintakate)	-731	-943	-953	1 %

3.3.6 Henkilöstöpalvelut

3.3.6.1 Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöresurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

3.3.6.2 Talousarvio 2019

KUVA 24 HENKILÖSTÖPALVELUT: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000230 Henkilöstöpalvelut				
Toimintatuotot	242	274	334	22 %
Toimintakulut	-1 137	-1 275	-1 479	16 %
Netto (toimintakate)	-895	-1 001	-1 145	14 %

Henkilöstöpalveluiden menojen kasvu johtuu pääosin työterveyshuollon menojen lisääntymisestä.

3.3.7 Elinvoimayksikkö

Elinvoimayksikkö muodostuu kahdesta tulosalueesta, jotka ovat: elinkeino ja kilpailukyky sekä työllisyys. Elinvoimayksikön runko muodostuu alue- ja kaupunkikehittämisestä, yrityspalveluista, sijoittumispalveluista, markkinoinnista, matkailusta, kansalaisaktivismista/osallistamisesta ja hankehallinnasta ja -neuvonnasta sekä työllisyyspalveluista.

3.3.7.1 Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

3.3.7.2 Talousarvio 2019

KUVA 25 ELINVOIMAYKSIKKÖ: TA2019

3000240 Elinvoimayksikkö	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	1 074	1 123	1 025	-9 %
Toimintakulut	-5 209	-5 059	-4 734	-6 %
Netto (toimintakate)	-4 135	-3 936	-3 710	-6 %

Elinkeino ja kilpailukyky

Äänekosken kaupungin muuttuessa nopeasti Kotakennään ja keskusta-alueen kehittämissuunnitelmien toteutumisen myötä elinvoimayksikössä panostetaan toimintaympäristön rakentamiseen ja kumppaneiden hakuun eri osaprojektien kautta. Hirvaskankaan kehittämistä jatketaan logistiikka-alueena eri toimijoiden ja hankkeiden avulla.

Äänekosken taajamien ja kylien kehittämisen perustaksi tehdään taajamien ja kylien kehittämisohjelma, jonka perusteella taajamien ja kylien määrätietoinen kehittäminen käynnistyy yhdessä sovittujen toimenpiteiden ja hankkeiden avulla. Asukkaita osallistetaan kehitystyöhön mukaan eri foorumeilla.

Yritysverkoston rakentuminen uuden biotuotetehtaan ympärille jatkuu ja tehostuu. Uusia toimijoita ja kehittämishankkeita haetaan kaksivuotisella Plänet B -hankkeen avulla yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Yritysneuvonnan osalta rakennetaan helpommin lähestyttävä ja verkostoiva yritys yhteisömalli yhteistyössä POKE:n kanssa. Yritysten kanssa tehtävään yhteistyöhön tulee lisäresursseja.

Matkailutoimintaa kehitetään ja paketoidaan helpommin myytäväksi mm. Visit Jyväskylä -yhteistoimintasopimuksen avulla. Matkailutoimialan kehittämisen keskeiset linjaukset ja toimenpiteet päätetään toimintavuoden alussa päätettäväksi tulevassa matkailuohjelmassa.

Kaupungin imagomarkkinointiin panostetaan enemmän asukas- ja yrityshoukuttelevuuden lisäämiseksi. Toimintavuoden ensimmäisellä puolikkaalla tulee käsittelyyn asuntopoliittinen ohjelma, jossa määritellään tarkemmin mm. asuinkuntamarkkinoinnin keskeiset periaatteet.

Työllisyys

Vuoden 2019 aikana työllisyysyksikön toiminnassa tapahtuu muutoksia. Työllisyysyksikkö muuttuu työelämävalmennusyksiköksi. Muutos toteutetaan kohdentamalla nykyisiä henkilöstöresursseja uudelleen ja muuttamalla henkilöstön toimenkuvia sekä toteuttamalla uudenlaista toimintamallia työllisyyden hoidossa.

Työelämävalmennusyksikössä jatketaan niiden toimenpiteiden kehittämistä, joiden avulla tuetaan työllistymistä yrityksiin/muihin organisaatioihin ja kunnan omiin yksiköihin sekä parannetaan osaavan työvoiman saatavuutta alueella. Hanketoiminnan avulla kehitetään uusia toimintamalleja, lisätään henkilöstön osaamista ja muutoinkin työelämävalmennusyksikön kehittämistä jatketaan hankkeiden avulla tulevana vuonna.

Osaavan työvoiman saatavuus

Työelämävalmennusyksikköön vastuualueena on vuonna 2019 osaavan työvoiman saatavuuden parantamiseen tähtäävät toimet Äänekoskella. Vuoden 2019 aikana kehitetään ja luodaan toimintamalleja, kuinka paikallisille yrityksille, yhdistyksille ja muille organisaatioille turvataan riittävästi osaavaa työvoimaa paikallisista työnhakijoista. Tärkeässä asemassa ovat erilaiset seminaarit, hankkeet ja yhteydet, joissa käydään keskustelua osaamistarpeista sekä pohditaan keinoja osaamispääoman lisäämiseksi alueella. Työelämävalmennusyksikön tavoitteena on työnhakijoiden osaamispääoman kasvattaminen vastaamaan paremmin alueella toimivien yritysten tarpeita.

Valmennustiimi

Vuoden 2019 alussa toiminnan aloittaa valmennustiimi, jonka kohderyhmänä ovat nuoret ja nuoret aikuiset työmarkkinatukilistalla olevat, vastavalmistuneet, koulun keskeyttäneet ja nuoret, jotka eivät ole aloittaneet jatko-opintojaan perusopetuksen tai lukion jälkeen. Valmennustiimin tehtävänä on palkkatukityösuhteisten ja oppisopimustyöntekijöiden rekrytointi (palkkatuki), yksilö- ja ryhmävalmennukset, vastavalmistuneiden työllistymisen edistäminen sekä palkkatuella palkatun henkilöstön jatkopoluttaminen eteenpäin työsuhteen päättymisen jälkeen. Käytännön valmennusprosessista vastaa valmennustiimi, joka koostuu

neljästä valmentajasta. Kaksi heistä on työpajan nykyistä työntekijää (vastaava ohjaaja ja ohjaaja), yksi nuorten ohjaukseen varatusta määrärahasta ja yksi työpajan määräaikaisen ohjaajan palkkavarauksesta.

Työpaja

Työpaja on käsittänyt metalli- ja puuverstaan, starttipajan ja pesulan. Työllisyysyksikön muuttuminen työelämävalmennusyksiköksi vuoden 2019 alussa edellyttää myös toiminnan muutoksia työpajalla. Työpajan toiminnasta vastaa tiimi, joka koostuu yhdestä valmentajasta ja kolmesta palkkatuella palkattavasta ohjaajasta. Työpajan toimintana järjestettyä kuntouttavaa ryhmätoimintaa tullaan vuoden 2019 aikana vähentämään kuntoutuvan työtoiminnan ostopalvelusopimuksen astuttua voimaan vuonna 2018. Työpajan toiminnan kehittämistä ja sisältöä suunnitellaan vuoden 2019 aikana ja siinä myös huomioidaan sote- ja maakuntauudistuksen näkökulma.

Nuorten starttipaja

Nuorten starttipajan yhtenä keskeisenä tavoitteena on nuorisotakuuseen vastaaminen. Asiakkaat ovat alle 29-vuotiaita vailla työtä tai opiskelupaikkaa olevia nuoria. Vuoden 2019 aikana yhteistyötä nuorisopalvelujen ja etsivän nuorisotyön kanssa jatketaan, samoin sosiaalityön, TE-toimiston ja oppilaitosten kanssa. Tärkeänä kehittämisen kohteena tulee olemaan myös maahanmuuttaja nuorten tarpeisiin vastaaminen. Vuoden 2019 tavoitteena on suunnitella nuorten työpajatoiminnan sisältöä, toimintaympäristöä ja sijaintia entistä paremmin nuorten tarpeita vastaavaksi sekä löytää uusia keinoja asiakashankintaan.

Muu työllisyyden tuki

Vuonna 2019 muu työllisyyden kustannuspaikka sisältää kunta- ja oppisopimuslisät sekä mahdollisen kuntarahan hankkeisiin, joissa kaupunki on mukana (ei toteuttajana).

Kunta- ja oppisopimuslisän avulla tuetaan yrityksiä ja muita yhteisöjä työllistämään äänekoskelaisia pitkäaikaistyöttömiä. Vuoden 2019 tavoitteena on suunnata ja markkinoida kunta- ja oppisopimuslisiä nykyistä enemmän yrityksille/yhteisöille.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Yli 300 pv työttömänä olleiden passiivitukea saavien henkilöiden työmarkkinatuesta kunta maksaa 50 - 70 %.

Äänekoskella oli yli vuoden työttömänä olleita työttömiä työnhakijoita Keski-Suomen työllisyyskatsauksen mukaan (09/2018) 272. Pitkäaikaistyöttömien osuus on kääntynyt laskuun koko Suomessa samoin Äänekoskella. Kunnan maksaman työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta

lasku on vähäisempää, mutta laskua on euromääräisesti vuonna 2018 tapahtunut. Tavoitteena on pienentää kunnan maksuosuutta 1 450 000 euroon vuonna 2019.

Vuonna 2019 tavoitteena on saada mahdollisimman moni passiivituen piiristä aktiivitoimenpiteisiin: työkokeiluun, opiskelemaan, kuntouttavaan työtoimintaan tai palkkatuettuun työhön. Erityisesti nuorten kohdalla tavoitteena on tukea työllistymistä avoimille työmarkkinoille tai ammatillisen opintoihin.

Pisimpään työttömänä olleiden joukossa on paljon henkilöitä, joiden työkyky on selkeästi alentunut. Heidän ohjaaminen työttömien terveystarkastuksen kautta tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin, esim. sairauslomalle, kuntoutukseen tai eläkeselvittelyihin on tarkoituksenmukaista sekä työttömän itsensä, että kunnan näkökulmasta.

Oma työllistäminen

Palkkatuella työllistämistä kaupungin omiin yksiköihin jatketaan vuoden 2019 aikana. Tavoitteena on palkata 100 pitkäaikaistyötöntä kahdeksan kuukauden työsuhteisiin kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti.

Kesätyöllistäminen

Vuonna 2019 varaudutaan työllistämään kaikki halukkaat peruskoulun päättävät nuoret kahden viikon työsuhteeseen. Vuonna 2018 näitä nuoria oli noin 190. 17 - 19-vuotiaita nuoria kaupunki työllistää entiseen tapaan noin 40. Lisäksi jatketaan 4 H-työllistämistoiminnan tukemista. Nuorten työllistymistä yrityksiin/yhdistyksiin pyritään lisäämään suuntaamalla tukea enemmän heille. Haasteena nuorten kesätyöllistämässä on edelleen mielekkäiden työtehtävien ja -paikkojen löytäminen näin suurelle määrälle nuoria. Myös nuorten työpaikkakohtaiseen perehdyttämiseen ja ohjaamiseen tulee panostaa tulevana vuonna entistä enemmän.

Työllisyyttä tukevat hankkeet

Äänekoski hakee työllisyyttä edistäviä ESR -hankkeita ja vahvistaa myös siten rooliaan vahvana toimijana työllisyyden edistäjänä. Äänekoski tekee hankeyhteistyötä naapurikuntien kanssa (Laukaa, Konnevesi). Meillä on vielä Hohto -hanke jatkua vielä vuoden 2019 loppuun saakka. Lisäksi Äänekoski on saanut rahoituksen toiselle ESR -hankkeelle Laukaan kanssa. Äänekosken kaupunki hallinnoi hanketta. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä yrittäjien kanssa. Tavoitteena on mm. löytää työpaikkoja kaupungin palkkatuella työllistämille henkilöille yrityksistä joko palkkatukijakson aikana tai välittömästi jakson jälkeen.

Vuoden 2018 aikana Äänekosken kaupunki lähti mukaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK:n) hallinnoimaan Tiimiverkko-Osallisuutta verkkovalmennuksesta -hankkeeseen. Hanke kestää vuoden 2020 loppuun saakka. Hankkeen tavoitteena on kehittää mukana olevien henkilöiden etäohjaus ja valmennustaitoja, digitaitoja ja luoda uusia yksilöllisiä etäratkaisuja asiakastyöhön.

Äänekoski on myös mukana SIB -hankkeessa (Tulosperusteinen vaikuttavuusinvestointi). Hankkeeseen osallistuu kuntia eri puolelta Suomea, myös Keski-Suomesta. Hankkeen valmistelijana on toiminut Sitra. Äänekoskella kohderyhmänä ovat TE-toimistoon työttömäksi työnhakijaksi kirjatut työnhakijat, takarajana alle 200 päivää työmarkkinatukea saaneet työttömät työnhakijat.

3.3.8 Maankäyttö

3.3.8.1 Toiminta-ajatus

Vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta.

Luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella.

Vastaa maapolitiikasta ja osallistuu kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa.

Vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaus-tehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta.

3.3.8.2 Talousarvio 2019

KUVA 26 MAANKÄYTTÖ: TA2019

3000260 Maankäyttö	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -%
				2019/2018
Toimintatuotot	4 081	1 911	1 741	-9 %
Toimintakulut	-1 467	-945	-942	0 %
Netto (toimintakate)	2 614	966	799	-17 %

Vuonna 2019 jatketaan kaupungin taajamien (Äänekoski, Suolahti, Sumiainen, Konginkangas, Hirvaskangas) pohjakartoituksen uusimista: vuoden loppuun mennessä on käytettävissä ajantasaiset 3D-kartat kaikista taajamista. Kolmiulotteisen kartan avulla voidaan laatia havainnollistavia perspektiivikuvia: tontinvaraajalle on mahdollista esitellä mieluisan talotyypin sopeutumista kaupungin tarjoamille vaihtoehtoisille tonteille. Uudet pohjakartat helpottavat myös mm. kiinteistöveroinventoinnin jatkotyötä.

Kaavoituksessa jatketaan asemakaavojen laatimista ja ajantasaistamista vuonna 2019 käyttöönotettavan uuden moottoriliikennetien lähialueilla. VT4:n läheisyydessä korostuvat uusien työpaikka-alueiden kaavoitus ja kaavojen saneeraus (Kotakennäs II, VT4 pohjoinen, Hirvaskangas), mutta myös uusia pientalotontteja on suunnitteilla Kotakennään alueelle ja Kannelsuolle. Vanhojen asemakaavojen ajanmukaistaminen jatkuu mm. Sumiaisissa ja Suolahdessa. Yhteensä vireillä on parikymmentä asemakaavaa tai asemakaavan muutosta.

Kaupungin strateginen yleiskaava on tarkoitus päivittää nimellä Rakennemalli 2022.

Maankäytön talousarvio on myös vuonna 2019 ylijäämäinen (noin 800 000 euroa). Tonttivuokrat ja puunmyyntitulot varmistavat tasaisen tulovirran, enemmän vuosittaista vaihtelua on tonttien myyntituloissa ja uusien asemakaavojen laatimisista saatavissa tuloissa.

3.3.9 Muu toiminta

3.3.9.1 Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen sekä toiminnan kehittämisen kustannuspaikat.

3.3.9.2 Talousarvio 2019

KUVA 27 MUU TOIMINTA: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000270 Muu toiminta				
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	0	-450	-530	18 %
Netto (toimintakate)	0	-450	-530	18 %

3.3.10 Ruokapalvelut

3.3.10.1 Toiminta-ajatus

Äänekosken kaupungin ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ammattinsa osaava henkilökunta suunnittelee ja toteuttaa ateriat asiakaslähtöisesti, ajanmukaisilla laitteilla käyttämällä ensiluokkaisia sekä turvallisia elintarvikkeita. Elintarvikkeidemme kotimaisuus aste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet sekä peruna 100 %. Pyrimme ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostamaan kuntalaisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Hankinnoissamme on huomioitu myös kestävä kehitys ja ympäristövastuullisuuden näkökulma (keskitetyt hankinnat).

3.3.10.2 Talousarvio 2019

KUVA 28 RUOKAPALVELUT: TA2019

3000280 Ruokapalvelut	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	5 300	5 392	5 339	-1 %
Toimintakulut	-4 355	-4 587	-4 498	-2 %
Netto (toimintakate)	945	805	840	4 %

3.3.10.3 Tuloskortti

KUVA 29 RUOKAPALVELUT: TULOSKORTTI

Vastuualue:	Ruokapalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskyselyt	72 %	90 %	95 %	95 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakastytyväisyyskyselyjen uudistus					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely	4,1	4,3	4,4	4,5
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstön työhyvinvointikysely	4,1	4,3	4,4	4,5
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kehityskeskustelut joka vuosi, sairauspoissaolojen seuranta, varhaisen tuen käyttö Ryhmäkehityskeskustelut, esimiespalaverit, säännölliset tapaamiset, henkilöstöpalaverit					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tuotannonohjausjärjestelmä Jamix	50 %	90 %	95 %	100 %
Prosessien tehostaminen	IMS-prosessikuvaus	10 %	80 %	90 %	100 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ohjelman pohjatietojen tallentaminen, sisäisten asiakkaiden kouluttaminen, ruokapalveluhenkilöstön koulutus, ruokalistan kehitystyö Tehtäväkuvausten päivittäminen, tuotantomenetelmien kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava talustilanne	Talousarvion toteuma	Vuoden 2017 tilinpäätös	Toteuma +/- 2 %	Toteuma +/- 2 %	Toteuma +/- 2 %
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kilpailutetut hankinnat, sopimushankintoihin sitoutuminen, kuukausittainen talouden seuranta Koko henkilöstön taloudellinen toiminta, talousarviossa pysyminen					

3.4 Perusturvalautakunta

3.4.1 Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaali-
palveluiden järjestäminen.

3.4.2 Talousarvio 2019

KUVA 30 PERUSTURVALAUTAKUNTA: TA2019

Perusturvalautakunta	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -%
				2019/2018
Toimintatuotot	11 723	11 233	9 419	-16 %
Toimintakulut	-71 146	-71 383	-71 031	0 %
Netto (toimintakate)	-59 423	-60 150	-61 612	2 %

3.4.3 Henkilöstö

KUVA 31 PERUSTURVALAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Perusturvalautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	445 / 450	452 / 454	462 / 463	466	469
Osa-aikaiset	15	11	_11/ 10	_11/ 10	_11/ 10
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	4	3	10	3	3
Osa-aikaiset	3	2	2	2	2
Yhteensä					
Kokoaikaiset	449 / 454	455 / 457	472 / 473	469	472
Osa-aikaiset	18	13	_13/ 12	_13/ 12	_13/ 12

Henkilöstötaulukko ei sisällä työterveyshuollon yhtiöittämistä.

3.4.4 Hallinto

KUVA 32 HALLINTO: TA2019

3000310 Hallinto	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -%
				2019/2018
Toimintatuotot	3	26	3	0 %
Toimintakulut	-475	-673	-658	-2 %
Netto (toimintakate)	-472	-648	-655	1 %

3.4.5 Terveyspalvelut

3.4.5.1 Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden tehtävänä on kaupungin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sairaan- ja terveydenhoito.

3.4.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 33 TERVEYSPALVELUT: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000320 Terveyspalvelut				
Toimintatuotot	3 294	3 014	3 053	1 %
Toimintakulut	-39 536	-38 956	-39 627	2 %
Netto (toimintakate)	-36 242	-35 942	-36 573	2 %

Terveyspalvelujen vastuualue koostuu kuudesta tulosalueesta, joita ovat terveydenhuollon avohoitopalvelut, mielenterveys- ja päihdepoliklinikka, sairaala, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto sekä yhteiset palvelut. Vastuualueen budjetti sisältää myös kaikki erikoissairaanhoidon ostopalvelut, sairaanhoitopiiriltä ostettavat kuvantamisen, lääkehuollon, ensihoidon ja sairaankuljetuksen palvelut sekä Fimlab Laboratoriot Oy:ltä ostettavat kliinisen laboratorion palvelut. Henkilöstöä vastuualueella on yhteensä noin 160.

Sähköistä asiointia ja teknologiaa hyödynnetään laajentamalla nettiajanvarausta ja tekstiviestipalvelua. Potilastietojärjestelmä Mediatriin sovellutuksina Medinet-palvelun kautta kehitetään omahoidon seuranta ja sähköisiä lomakkeita.

Avohoitopalvelut jakautuvat listattujen potilaiden ja satunnaiskävijöiden prosesseihin. Listattuja potilaita on noin 5000 ja heille tarjotaan omahoitajan ja omalääkärin vastaanottoja. Satunnaiskävijöille vastaanottoja on tarjolla ajanvarauksella sille lääkärille tai hoitajalle, jolle nopeimmin pääsee. Päiväpoli toiminta tarjoaa ajanvarauksetonta hoitajavetoista vastaanottoa puolikiireellisille potilaille lääkärinkonsultaatioiden tukemana.

Ensiapu toimii keskitetysti Äänekosken terveysasemalla kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille joka päivä klo 8.00–18.00 ilman ajanvarausta.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa jatketaan hoitoprosessien kehittämistä sekä akuuttien että pitkäaikaisten potilaiden hoidoissa. Arkisin jatkuu avoin ajanvaraukseton vastaanotto klo 9 – 11, jossa tehdään hoidon

tarpeen arviointia. Potilaiden hoito ja kuntoutus toteutetaan oikea-aikaisesti huomioiden potilaan tarpeet, hoidon porrasteisuus ja hoitoajan pituus.

Terveyskeskussairaalan toiminnan tavoitteena on, että päivystyksistä, vastaanotoilta ja muista sairaaloista tuleville potilaille järjestetään jatko-hoitoa viiveettä. Terveyskeskussairaalan profiili on terveyskeskustasoi-nen akuutti hoito ja kuntoutus. Sairaalaapaikkojen tarve on kasvanut vii-meisen vuoden aikana, osaston kuormitus oli viime vuonna 108 %. Sai-raalaan esitetään lisättäväksi 5 vuodepaikkaa määräaikaisesti vuodelle 2019. Henkilökuntaa palkataan lisää 3 sairaanhoitajaa ja 2 fysioterapeut-tia. Tehostetaan kuntouttavan hoidon prosessia yhteistyössä arjen tuen palveluiden kanssa.

Suun terveydenhuolto järjestää kiireettömiä hammashoidon palveluja koko väestölle sekä päivystystä akuuteille potilaille. Lakisääteinen ham-mashoito tarjotaan lapsille ja opiskelijoille. Vuodelle 2019 esitetään pe-rustettavaksi 1 uusi hammashoitajan toimi, työ suuntautuu ennaltaeh-käisyyn ja toimintamallin kehittämiseen työnjaon osalta. Erikoisham-maslääkäripalveluja ostetaan tarpeen mukaan. Ilta- ja viikonloppu-päivystyspalveluja järjestetään maakunnallisena yhteistyönä, yöpäivys-tys on ERVA alueen toimipisteessä. Tavoitteena on tarjota laadukasta hoitoa ja pysyä lakisääteisissä rajoissa hoidon saatavuuden suhteen.

Työterveyshuolto tuottaa lakisääteisiä työterveyspalveluja yrityksille ja kaupungin työntekijöille. Suurelle osalle potilaista tuotetaan työnanta-jien kustantamia sairaanhoitopalveluja. Kilpailulakien muutosten myötä suunnitellaan työterveysyksikön siirtymistä maakunnalliseen KEVAN työterveysyhtiöön vuoden 2019 alusta alkaen.

Ensihoitopalvelut ja erikoissairaanhoito

Ensihoitopalvelujen järjestämisestä vastaa Keski-Suomen sairaanhoito-piiri, joka laskuttaa kustannuksien maksusuudet kunnilta.

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa pääosin Keski-Suomen sairaan-hoitopiiri, joka laskuttaa myös ns. kauttalaskutuksena suurimman osan muiden sairaaloiden tuottamista palveluista. Menoihin sisältyy lisäksi oma määräraha kaupungin suoraan ostamiin erikoissairaanhoidon pal-veluihin sekä lakkautettujen kuntayhtymien eläkevastuut.

Avohoitopalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat lääkäreiden- ja hoitajien vastaanoton, päivys-tyksen, fysioterapian ja lääkinnällisen kuntoutuksen sekä hoitotarvikeja-kelun tulosityksiköt.

Vastaanottopalvelut tarjotaan kuntalaisille keskitetysti yhdeltä terveysasemalta. Vastaanottopalvelut jakautuvat lista- ja satunnaiskävijöiden vastaanottoihin sekä ensiapuun. Uudessa toimintamallissa on huomioitu potilaslähtöisyys, tuottavuusohjelmat ja uuden terveyskeskuksen tilaratkaisut. Esitetään sosiaaliohjauksen pilotointia terveyskeskuksessa ajalle 1.1. - 31.12.2019 siten, että tehtävä on 0.5 työkykykoordinaattorin tehtävä (sosiaalityö) ja 0.5 terveyskeskuksen sosiaaliohjaajan tehtävä.

Listavastaanottojen toimintamalli perustuu omalääkäri – omahoitaja työpari–työskentelyyn, jossa potilaiden listaaminen työpareille tehdään potilastietojärjestelmän ja terveydenhuollon ammattihenkilön arvioinnin avulla. Listaamiskriteereinä käytetään pitkäaikaissairauden diagnooseja, runsasta ja toistuvaa terveyspalveluiden käyttöä. Vastaanotoilla on aloitettu uutena työvälineenä terveys- ja hoitosuunnitelmat pitkäaikaissairaiden omahoidon tueksi.

Listamiskriteereiden mukaan noin 25 %:lle väestöstä tarjotaan omalääkäri – omahoitaja palvelua. Listavastaanotoilta tarjotaan fysioterapeuttien ja diabeteshoitajan, sekä resepti- ja depressiohoitajan palveluita. Lääkäripalvelutarpeet neuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä vanhuspalveluissa tarjotaan listatiimin toimintana.

Satunnaiskävijöiden vastaanotot jakautuvat ensiapulinjaan, päiväpoli-toimintaan sekä ajanvarausvastaanottoihin. Potilaat ohjataan lääkärille, hoitajalle tai fysioterapeutille hoidon tarpeen arvioinnin perusteella.

Päiväpolilla tarjotaan ajanvaruksetonta hoitajavetoista vastaanottoa klo 8 – 15. Toiminnan tavoitteena on lääkärikonsultaation avulla hoitaa potilaiden asiat yhdellä käynnillä mahdollisimman pitkälle. Satunnaiskävijöiden ajanvarausvastaanotot suunnataan todistusasioihin, pientoimenpiteisiin, sekä kontroleihin.

Ensiapu toimii keskitetysti Äänekosken terveysasemalla kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille joka päivä klo 8.00–18.00 ilman ajanvarausta. Potilaat ohjataan ensiavun vastaanotoille hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioinnin kautta.

Vastaanottokäyntejä kertyy listattujen ja satunnaiskävijöiden prosesseissa lääkäreille noin 15 000 ja hoitajille noin 32 000 ja fysioterapeuteille noin 5 500. Lisäksi fysioterapian vapaavuorolaisten kuntosalikäyntejä toteutuu noin 15 000. Lääkäriin päiväpolikäyntejä tulee noin 8 000 ja ensiapukäyntejä noin 10 000.

Erityistutkimuksina tehdään tähystyksiä maha-suolikanavan alueelle sekä sydämen ultraääni- ja rasiitutkimuksia. Holter- ja unipolygrafiautkimuksia toteutetaan ostopalvelun Fimlabin toteuttamana. Ortopedilääkärien vastaanotot toteutetaan ostopalveluina sairaanhoitopiiriltä. Geriatripalvelua ostetaan yksityiseltä palvelun tuottajalta.

Eri ammattiryhmien toiminta perustuu tiimityöhön - ja prosessiajatteluun. Tiimien toiminnan yhteinen ja tärkein tehtävä on vastuu potilaiden hoidon prosessien jatkuvuudesta ja palveluiden oikeanlaisesta kohdentumisesta.

Henkilöstö on jaettu listavastaanottojen ja satunnaiskävijöiden hoidosta vastaaviin moniammatillisiin tiimeihin. Molemmista tiimeissä on tiimivastaavat. Tiimit ovat riippuvaisia toisistaan, osa hoitohenkilökunnasta ja lääkäreistä toimivat molemmista tiimeissä sovitusti ja tarvittaessa.

Listatiimissä on 8,5 sairaanhoitajaa/terveydenhoitajaa, 5 lähihoitajaa, 2 fysioterapeuttia, kuntahoitaja, toimintaterapeutti ja 2 tekstinkäsittelijää. Satunnaistiimissä on 10 sairaanhoitajaa, 1 lähihoitaja, fysioterapeutti ja tekstinkäsittelijä. Molemmilla tiimeillä on yksi yhteinen sairaanhoitajavarahenkilö. Tiimien ja fysioterapian toimintaa johtaa osastonhoitaja yhdessä apulaisosastonhoitajan kanssa. Tiimeissä toimivia lääkäreitä on 9.

Sähköistä asiointia ja teknologiaa hyödynnetään laajentamalla net-tiajanvarausta, sähköistä ilmoittautumista ja tekstiviestipalvelua. Potilastietojärjestelmä Mediatrin sovellutuksina Medinet -palvelun kautta kehitetään omahoitoseurantaa ja sähköisiä lomakkeita.

Potilas saa arkipäivisin virka-aikana yhteyden terveystietokeskittelyyn ajanvaraukseen ja takaisinsoittopyyntöihin vastataan mahdollisimman pian saman päivän aikana.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen tavoite on tuottaa avohoitopalveluja monipuolisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Palvelumme vastaa väestön keskeisiin mielenterveys- ja päihdehoidon avohoidon tarpeisiin.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut järjestää virka-ajalla arkisin päivystystoimintaa ja vastaa terveystietokeskittelyssä ja muissa perusturvan toimintayksiköissä mielenterveys- ja päihdetyön konsultaatioista. Asiakkaan hoito ja kuntoutus toteutetaan oikeassa paikassa oikeaan aikaan huomioon ottaen asiakkaan tarpeet ja hoidon porrasteisuus sekä hoitoajan pituudet. Edelleen kehitetään moniammatillista työtä kotiin suuntautuvassa palvelussa huomioiden asiakkaiden verkostot ja eri hoitotahot, kehittämällä yhteistyötä perusturvan eri palveluiden välillä. Yhteistyötä tehdään sairaanhoitopiirin psykiatristen osastojen kanssa, siten että asiakas palaa sairaalahoidosta nopeasti takaisin omiin lähi- ja peruspalveluihin.

Tavoitteena on, että asiakas pystytään hoitamaan mahdollisimman pitkälle omissa lähi- ja peruspalveluissa. Hoidon alussa tehtäviä hoidontar-

peen arvioita tehostetaan ja kotiin tehtävä hoitotyö mahdollistetaan tekemällä yhteistyötä eri verkostojen kanssa, siten että painopiste työskentelyssä on arkisin tapahtuvassa tehokkaassa ja tuloksellisessa mielenterveys- ja päihdetyössä.

Tulosityksikössämme on yksi erikoislääkärin vakanssi, joka täytetään ostopalveluna vuoden 2019 loppuun saakka.

Yksikön budjettiin on sisällytetty myös kriisipäivystys Mobilen palvelun osto koko Äänekosken osalta.

Ammatillista osaamista vahvistetaan akuutti- ja päivystystyössä sekä kuntoutustyössä tehtävässä hoidontarpeen arvioimisessa ja hoitamisessa. Henkilöstön asiantuntijuuden kehittyminen ja työssä jaksaminen huomioidaan suunnitelmallisessa kouluttautumisessa, sekä säännöllisessä toiminnan kehittämiseen suuntautuvassa työnohjauksessa. Vuodella 2019 on suunniteltu CBASP -kouluttautumista (pitkäaikaisen masennuksen hoitomalli) sekä CRT-terapiakouluttautumista (skitsofreniapotilaan kognitiivista toimintakykyä parantava menetelmä). Epävaakaan potilaan hoitomallin jalkauttamista aloitetaan ja jatketaan vuonna 2019 (koulutus käyty 2018).

Mielenterveys- ja päihdepalvelut vastaa myös päihdehuollon laitospääntoutuksen määrärahoista, joilla hankitaan lyhytaikaisia huumevieroituksia ja päihdekuntoutus-jaksoja. Arvioidaan, että vuonna 2019 laitospääntoutusta tarvitsevien määrä pysyy samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, joten yksikkömme voi myöntää harkitusti yksilölliseen arvioon perustuvia hoitajaksoja talousarvioon varatun määrärahan puitteissa.

Päihdetyön palvelujen/toiminnan turvallisen jatkuvuuden mahdollistamiseksi varten talousarviossa on määräraha sairaanhoitajan toimen vakiuista täyttämistä varten 1.1.2019 alkaen (vakanssi on olemassa).

Tulosalueella on yksi toimintaterapeutin vakanssi ja 2 ½ psykologin vakanssia, joista 1,5 vakanssia on terveyskeskuspsykologin toimia ja yksi vakanssi mielenterveys- ja päihdetyössä tehtävään psykologin työhön. Terveyskeskuspsykologien työn keskeinen tehtävä on pyrkiä ammatillisin keinoin tukemaan, edistämään ja mahdollistamaan kaikenikäisten kuntalaisten normaalia, tervettä kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on myös riskitilanteiden ja häiriöiden mahdollisimman varhainen tunnistaminen ja hoito. Mielenterveys- ja päihdetyössä psykologi tekee psykologisia testauksia diagnostiikan ja hoitotyön suunnitelmien tueksi.

Vuonna 2019 tulosalue avustaa kolmannen sektorin mielenterveys- ja päihdepalveluiden kuntoutustoimintaa (Ilona Ry potilasyhdistys) ja kokemus-asiantuntijatoimintaa. Näillä toiminnoilla tuetaan ennaltaehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä sekä asiakkaan arjessa tapahtuvaa kuntoutusta.

Terveyskeskussairaala

Terveyskeskussairaalan talousarvio on mitoitettu 45 hoitopaikalle. Sairaalan pääasiallisia asiakkaita ovat akuuttihoitoa tarvitsevat potilaat. Tavoitteena on, että päivystyksistä, vastaanotoilta ja muista sairaaloista tulevalle tarkoituksenmukainen jatkohoito järjestyy viiveettä. Välittömät systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutussuunnitelmat toteutetaan osana potilaan hoitoketjua ja toimintakykyä. Omaisten osallistumista mahdollisuuksien mukaan tuetaan potilaan sairaalassaoloajan. Kuntoutustiimissä jatketaan toimintatapojen yhtenäistämistä ja pitkäjänteistä työtä kuntoutuvien potilaiden hyväksi. Tavoitteena on asiakasyytyväisyyden parantaminen jatkuvalla toiminnan kehittämällä.

Henkilöstön määrä: 1 osastonhoitaja, 1 apulaisosastonhoitaja, 2 osastonsihteerä, 18 (+ 3 määräaikaista) sairaanhoitajaa, 15 perushoitajaa, 7 laitoshuoltajaa, 1 (+2 määräaikaista) fysioterapeutti ja 0,5 kuntahoitaja. Lääkäripanosta osastolle on varattu 1,5 lääkärin työpanoksen verran.

Varahenkilöitä osastolla on 3 sairaanhoitajavarahenkilöä ja 2 perushoitaja-varahenkilöä. Varahenkilöt pyritään sijoittamaan lyhytaikaisten poissaolojen sijaisuuksiin, jotta henkilöstön aikaa säästyisi sijaisten etsimiseltä.

Määräaikainen hoitajamitoitus on 0,80. Akuuttiosaston toiminnan turvaamiseksi kaikkiin poissaoloihin on varattu sijaismäärärahat.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon tehtävänä on järjestää ja tuottaa Äänekosken kaupungin asukkaille suun terveydenhuollon palveluja omana toimintana. Toiminnassa painotetaan suusairauksien ennaltaehkäisyä ja kunta-laisten kannustamista omatoimiseen suun terveydestä huolehtimiseen.

Lisäksi jatketaan Keski-Suomen muiden kuntien kanssa yhteistyötä sekä SOTE:n että maakunnan järjestämissuunnitelman ympärillä. Tavoitteena on luoda yhteisiä toimintamalleja suun terveydenhuollon eri osa-alueilla painottaen erityisesti ennaltaehkäisevää varhaisen tuen toimintaa. Ennaltaehkäisevä ja varhaisen tuen toiminta edellyttää erillisen valistus-hammashoitajan toimen perustamista. Työnkuvaan kuuluvat sekä lasten, nuorten – että ikäihmisten ehkäisevän hammashoidon toiminnot ja näihin liittyvien prosessien suunnittelu, toteutus ja kehittäminen esimiesohjauksessa. Pop up toimintamallilla tehtävät lasten- ja nuorten lakisääteiset hammastarkastukset edellyttävät valistushammashoitajan työpanosta ideaalisimman toimintaan ja talouteen kohdistuvan hyödyn saavuttamiseksi.

Keskeiset palvelut:

Kiireettömät hammashoidon palvelut koko väestölle

Alle 18 -vuotiaille järjestetään lakisääteinen hammashoito opiskelijaterveydenhuollon ohjeistusta noudattaen. Yli 18 vuotiaiden kiireettömän hammashoidon järjestäminen hoitotakuun rajoissa omana toimintana. Hammaslääkärivakanssien täyttöaste keväällä 2018 oli 6/9. Tavoitteena on avoimien toimien täyttö vakinaisesti.

Mikäli työvoiman rekrytointi suoralla sopimuksella ei onnistu, ostetaan hammaslääkäri työvoimaa Kuntahankintojen kautta. Palveluseteli jatkohoidon turvaamiseksi on käytössä. Ostopalveluista ja palvelusetelitoiminnasta koituvat kustannukset sisällytetään vuoden 2019 budjettiin.

Arkipäivystys klo 8-16

Kuntahankintojen kanssa on voimassa henkilöstön rekrytointia koskeva puitesopimus 1.1.2018 -31.12.2021. Arkipäivystykseen tarvittava hammaslääkäri työvoimaa ostetaan tämän sopimuksen kautta, mikäli omin resurssein ei toimintaa ole mahdollista järjestää.

Ympäri vuorokautinen päivystys

1.1.2015 voimaan tullut STM:n asetus kiireellisen hoidon järjestämiseksi velvoittaa kuntia järjestämään palvelun (pois lukien yöpäivystys). Palvelu on järjestettävä arki-iltoina klo 16-21 ja viikonloppuina sekä arkipäivinä klo 8-21 yhteistyössä muiden alueen kuntien kanssa. Öisin apua tarvitsevat potilaat ohjataan ERVA alueen toimipisteeseen.

Suun terveydenhuollon virka-ajan ulkopuolisesta päivystyspalvelusta on allekirjoitettu sopimus Keski-Suomen alueen kuntien kanssa 1.1.2017 alkaen. Tähän liittyvä kilpailutus toteutettiin 2017 loppuvuodesta. Kilpailutuksen perusteella toimijaksi valikoitui Coronaria Hoitoketju Oy. Sopimus on määräaikainen kaksi (2) vuotta, jonka jälkeen hankintasopimus jatkuu toistaiseksi voimassa olevan. Korvaus toimijalle on kapitaatioperusteinen ja suuruudeltaan 0,949 euroa/ vastuuväestöön kuuluva asukas.

Erikoishammaslääkäripalvelut

Tarpeellisiksi arvioidut palvelut (kirurgia, oikominen, muu vaativa hammashoito) järjestetään ostopalveluna vakiintuneiden sopimusten mukaisesti. Palveluiden tarve harkitaan kokonaistilanne huomioon ottaen.

Työterveyshuolto

Työterveyshuolto tuottaa terveydenhoitopalveluja kaupungin työntekijöille ja muille asiakasyrityksilleen. Palvelujen piirissä on vuonna 2018 ollut noin 2 500 henkilöasiakasta. Näistä suurimmalle osalle on tuotettu myös työnantajien kustantamia sairaanhoitopalveluja. Työterveyshuollon lääkäriresurssien vaje on aiheuttanut yrityksissä sopimusten irtisanomisia.

Palvelut ja henkilöluvun mukainen perusmaksu laskutetaan asiakkaiden työnantajilta tavoitteena mahdollisimman täysimääräinen kulujen kattaminen. Hintoihin tehdään kustannusten nousua vastaava tarkistus vuoden vaihteessa.

Vakanssien ollessa täytettyinä ja työterveyshuollon käytössä käyntimääräksi arvioidaan noin 7 500. Lisäksi merkittävä osa asiakkaiden palvelusta tapahtuu puhelimitse ja konsultaatioina. Laskutettavia puheluja ja konsultaatioita arvioidaan syntyvän työterveyshuollossa yhteensä noin 3 600 kpl. Lisäksi työterveyshenkilöstö tekee työpaikkaselvityksiä ym. toimintaa työpaikoilla noin 630 tuntia.

Toiminnan painopisteenä on työterveyshuoltotoiminnan kehittäminen siten, että asiakasvirta saadaan kasvuun. Laadukkailla palveluilla asiakkaiden työkykyä voidaan tukea entistä paremmin työuran eri vaiheissa. Osatyökykyisiä ja pitkien sairauslomien jälkeen työhön palaavia tuetaan selviytymään työssään sovittamalla yhteistyössä työpaikkojen kanssa työ, työolosuhteet vastaamaan henkilön työkykyä.

Haasteita vuoden 2019 budjetin tekoon aiheutuu työterveyshuollon toiminnan muutoksista 1.1.2019 alkaen. Jos korvausluokka II mukainen toiminta loppuu vuoden vaihteessa, se tarkoittaa toiminnan tuotoissa noin 50 % leikkaantumista. Sairaanhoidon ostaneet yritykset siirtyvät ostamaan palvelut toiselta tuottajalta ja täten se vähentää myös lakisääteisen eli ennaltaehkäisevän työterveyden tulojen pienenemistä. Karkeasti arvioiden tuotot ovat tämän jälkeen noin 1/3 nykyisestä. Työmäärän väheneminen tarkoittaa myös henkilöstömenojen sopeuttamista. Koska budjetin teon ajankohtana ei ole käytettävissä päätöstä työterveyshuollon tulevaisuudesta, vuoden 2019 budjetti on rakennettu vuoden 2018 budjetin pohjalle.

Terveydenhuollon johto ja yhteiset palvelut

Terveydenhuollon johtoon ja yhteisiin palveluihin sisältyvät terveystalouden johto ja toimistopalvelut, asiakirjahallinto ja sihteerityö, materiaalihallinto, välinehuolto, terveystalouden kasvatusta (mm. joukkoseulonnat ja ravitsemusterapiapalvelut), tartuntatautien ehkäisy ja ilmaisjakelu.

Johto- ja toimistopalvelut vastaa esim. terveyspalveluiden yhteisestä koulutuksesta sekä potilasasiamiestoiminnasta. Yksikköön on budjetoitu mm. Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ltä ostettavat vartiointi- ja turvallisuuspalvelut.

Lisäksi yhteisiin palveluihin sisältyvät sairaanhoitopiiriltä ostettavat röntgenpalvelut ja Fimlab Laboratoriot Oy:ltä ostettavat laboratoriopalvelut, joiden osuus yhteisten palveluiden budjetista on noin puolet.

3.4.5.3 Tulokortti

KUVA 34 TERVEYSPALVELUT: TULOKORTTI

Vastuualue:		Terveyspalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma	Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastytyväisyyskyselyt (kokonaisarvio)	4,2	4,2-4,3	4,2-4,3	4,2-4,3	
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen	100 %	100 %	100 %	100 %	
	Valmiiden hoito- ja kuntoutussuunnitelmien määrä listatuilla potilailla	7 %	20 %	30 %	50 %	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastytyväisyyskysely/vaiutusmahdollisuudet	4,1	4,2	4,2	4,2	
	Potilasjärjestöjen sovitut tapaamiset (kpl-määrä)	1-3/vuosi	1-3/vuosi	1-3/vuosi	1-3/vuosi	
	Pidettyjen asiakasraatien määrä	1/vuosi	1-2/vuosi	1-2/vuosi	1-2/vuosi	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Toimintamallien jatkuva arviointi ja kehittäminen. Suunnitelmallisuuden lisääminen hoidon eri vaiheissa: hoito- ja kuntoutussuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Varhainen tuki ja ennaltaehkäisy. Kansansairauksien, päihdehaittojen sekä iäkkäiden kaatumisten ja vammautumisen osalta ennaltaehkäisevän työn toimintakäytännöistä sopiminen (huom. myös prosessit). Systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutussuunnitelmat sairaalan potilaille. Terminaalivaiheessa oleville potilaille laaditaan saattohoitosuunnitelma. Asiakas- ja sidosryhmäkyselyjen toteuttaminen säännöllisesti, kokemusasiantuntijoiden ja potilasjärjestöjen edustajien mukanaolo kehittämisuunnitelmien laatimisessa, asiakasraatien järjestäminen, asiakaspalautteen nopea käsittely ja analysointi ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen.						
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma	Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kysely: Osaamisen arviointi säännöllisesti	3,6	3,7	3,7	3,7	
	Kehityskeskustelun tarpeita vastaavuus	3,7	3,8	3,8	3,8	
	Tyhy-kysely: Työtyytyväisyys	3,7	3,8	3,9	3,9	
	Terveyspalveluiden sairauspoissaolot/tt/vuosi	20,8	20	19	19	
Toimiva johto ja esimiestyö	Tyhy/Palautteen saaminen esimieheltä	3,5	3,6	3,6	3,6	
	Tyhy/ Tytyväisyys työyhteisön johtamistapaan	3,6	3,7	3,8	3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Tyhy-kyselyn tulosten hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen erityisesti niiden arviointialueiden osalta, joiden tulos on kaupungin keskiarvoa heikompi. Henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeiden arviointi mm. kehityskeskustelujen ja osaamiskartoitusten hyödyntämillä. Aktiivisen tuen toimintamalli käytössä (sairauspoissaolot). Kehityskeskustelujen pitäminen säännöllisesti, soveltuvien toteutustapojen valinta tarpeen mukaisesti vaihdellen.						
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma	Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Prosessien tehostaminen	Prosessien yhteensovittaminen sidosryhmien kanssa	20 %	30 %	40-50%	50-60%	
	Asiakaspalvelun kannalta oleelliset alaprosessit kuvattu	10 %	25 %	50 %	60-70%	
	Prosessien sujuvuus (Tyhy-kysely)	3,4	3,6	3,7	3,8	
	Sovittujen toimintatapojen mukainen toiminta (Tyhy-kysely)	3,5	3,7	3,8	3,8-3,9	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Etäkonsultaatiot erikoissairaanhoidon sähköistä alustaa hyödyntäen	Pilotti	1	1-3	1-3	
	Tekstiviestipalvelu otettu käyttöön kaikilla	Pilotti	50 %	100 %	100 %	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovituksi ja tarvittaessa	1-2x/vuosi	1-3x/v	1-3x/v	1-3x/v	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Kansantautien hoitoketjujen maakunnalliseen arviointityöhön osallistuminen. Erikoissairaanhoidon klinikkakohtaisiin arviointeihin ja prosessikuvausten laadintaan osallistuminen. Tupakasta vieroitus-prosessin jalkauttaminen ja arviointi. Ennaltaehkäisevän työn osalta toimivan yhteistyön kehittäminen paikallisten toimijoiden (kaupungin toimijat, vapaaehtoisjärjestöt ja yksityiset) kanssa. Toimintaohjeiden ja -mallien kirjaaminen. Toimintaa kehitettäessä arvioidaan muutoksen aiheuttamat kustannusvaikutukset suhteessa kohonneeseen laatuun mahdollisimman perusteellisesti. Etäkonsultaatioita haavahoitopoliklinikalle sähköistä alustaa hyödyntäen jatketaan omana toimintana (pilotti päättynyt).						
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma	Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma	101,30 %	100+-1%	100+-1%	100+-1%	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Talousarvion laadinta realistiseksi huomioiden asiakkaiden sairastavuus/tarpeet. Talousarvion noudattaminen. Reagoiminen talousarvion ennakoituun ylitykseen välittömästi, kun arvio ylityksestä olemassa. Palvelutarjonnan suhteuttaminen resursseihin.						

3.4.6 Sosiaalityö

3.4.6.1 Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten sosiaalista kuntoutumista, elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

3.4.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 35 SOSIAALITYÖ: TA2019

3000330 Sosiaalityö	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	2 419	2 189	433	-80 %
Toimintakulut	-5 656	-5 785	-4 399	-24 %
Netto (toimintakate)	-3 237	-3 596	-3 966	10 %

Sosiaalityön vastuualue käsittää aikuis- ja perhesosiaalityön, toimeentulotuen, lastensuojelun sekä lastenvalvojan palvelukokonaisuudet. Lisäksi vastuualueella hoidetaan kotouttamiseen liittyviä tehtäviä ja sosiaalista luototusta. Vastuualueen palveluille on yhteistä syrjäytymisen ehkäisyn, lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin, sosiaalisen kuntoutumisen, oman elämänhallinnan, työllistymisen sekä itsenäisen selviytymisen tavoitteet. Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP-toiminta) ja kuntouttava työtoiminta ovat siirtyneet elinvoimayksiköstä osaksi aikuis- ja perhesosiaalityön tiimiä.

Sosiaalityön toimintoihin heijastuvat SOTE-valmistelu ja maakunnallinen yhteistyö, vuoden 2015 sosiaalihuoltolain toteutus, Kela-yhteistyö toimeentulotuen osalta sekä kotouttamispalvelujen kehittäminen ja kiintiöpakolaisten vastaanotto. Lastensuojelun tarve on Äänekoskella edelleen suurta ja se huomioidaan tiimirakenteessa vahvistamalla palvelutarpeen arviointia.

Pitkäaikaistyöttömyyden problematiikka vaatii hyvää ja toimivaa yhteistyötä kaupungin työllisyyspalvelujen sekä työllisyyttä edistävien hankkeiden kanssa. Sosiaalityöstä osallistutaan JAMK:in hallinnoimaan Palvelupolut kuntoon (PAKU) -hankkeeseen, jonka tavoitteena on kehittää palveluohjausta erityisesti huomioiden paljon palveluja tarvitsevat pitkäaikaistyöttömät ja työelämän ulkopuolella olevat henkilöt ja heidän kanssaan työskentelevät ammattilaiset.

Aikuis- ja perhesosiaalityö

Aikuis- ja perhesosiaalityön palvelut kohdentuvat erityisesti pitkäaikaistyöttömien, lapsiperheitten ja eri tavoin syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten tukeen ja auttamiseen. Ikäihmisten mm. muistisairauksista

johtuvat pulmat oman talouden hoidossa ja edunvalvonnan odotusajat lisäävät välitystilien tarvetta.

Aikuis- ja perhesosiaalityön asiakasmääräksi arvioidaan 750 asiakasta, sisältäen aikuisten sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin, asiakassuunnitelmat ja palvelujen järjestämisen, täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, olosuhdeselvitykset, nuorten jälkihuollon sekä työttömyyteen liittyvät tehtävät. Sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa keskeistä on asiakkaan neuvonta ja ohjaus, asiakasprosessin hallinta, palvelutarpeen arviointi sekä asiakassuunnitelmien laadinta ja seuranta. Asiakkaille on nimettävä oma työntekijä. Erityisen tuen tarpeessa olevan asiakkaan oma työntekijä tulee olla sosiaalityöntekijä.

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP-työ) hoidetaan osana aikuis- ja perhesosiaalityön tiimiä. Äänekoski kuuluu monialaisen yhteispalvelun eteläiseen verkostoon. Tyypin asiakastyössä ovat kolmen sosiaaliohjaajaa sekä tiimin sosiaalityöntekijät tarpeen mukaan. Tyypin asiakkaita arvioidaan olevan noin 450. Toimintaan on varattu määräraha 0,5 työllisyyskoordinaattorin tehtävään. Tehtävä kohdennetaan erityisesti eläke- ja kuntoutusselvittelyihin ja yhteistyöhön terveydenhuollon kanssa.

Sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan palvelut toteutetaan omana toimintana kaupungin työpisteissä, ostopalveluna kolmannen sektorin palveluntuottajilta sekä erilaisena ryhmätoimintana. Sosiaalisen kuntoutuksen työmuotojen kehittämistä ja uusien työmuotojen kokeilua jatketaan PROSOS -hankkeen pohjalta. Sosiaalisen kuntoutuksen lähtökohtana on palvelutarpeen ja toimintakyvyn arviointi, tavoitteet asetetaan yhdessä asiakkaan kanssa ja niiden toteutumista seurataan tarvittaessa yksilökeskusteluissa. Kuntouttavassa työtoiminnassa varaudutaan 110 asiakkaaseen kuukaudessa.

Aikuis- ja perhesosiaalityöntekijät osallistuvat tarvittaessa lastensuojelun työparityöhön, yhteistyöhön sekä toimivat lastenvalvojan työpareina käräjäoikeudelle annettavissa olosuhdeselvityksissä. Yli 18-vuotiaat lastensuojelun jälkihuoltonuoret ovat nuorten sosiaalityöntekijän asiakaina. Nuorten sosiaalityö kohdentuu 18 – 23 vuotiaisiin ja työssä pyritään lisäämään matalan kynnyksen palvelua ja verkostotyötä: tällä asiakasryhmällä on paljon tarvetta saada tukea elämänhallintaan ja asioiden hoitoon.

Etuuskäsittelyssä hoidetaan välitystilejä sekä toimeentulotukea. Välitystilien tavoitteena on talouden tasapainottaminen ja asiakkaiden oman elämänhallinnan tukeminen. Vuonna 2019 varaudutaan 80 - 100 välitystilin hoitoon vuositasolla. Vastuualueella hoidetaan myös osaltaan syksyllä 2018 aloitettua sosiaalista luototusta yhteistyössä perusturvan hallinnon kanssa.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuesta täydentävän ja ehkäisevän tuen rahoitus ja myöntäminen on kuntien tehtävänä. Täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea haetaan Kelalta perustoimeentulotuen yhteydessä ja Kela siirtää hakemukset sähköisesti kuntiin käsiteltäväksi. Ehkäisevää ja täydentävää toimeentulotukea voi hakea myös suoraan kunnasta, mutta se edellyttää, että perustoimeentulotuesta on jo päätös.

Täydentävä toimeentulotuki kohdennetaan erityisesti tilanteisiin joissa voidaan tukea kuntoutumista, työllistymistä tai opiskelua sekä lapsiperheitten tukeen. Täydentävässä toimeentulotuessa varaudutaan vuoden 2017 tasoon. Samoin **Ehkäisevän toimeentulotuen** määräraha on vuoden 2017 tasossa.

Lastensuojelu

Lastensuojelun sosiaalityön tiimissä työskentelevät johtava sosiaalityöntekijä, 3 sosiaalityöntekijää ja lapsiperheitten palveluohjaaja. Lisäksi lastensuojeluun kohdentuu 40 % sosiaalityön johtajan tehtävästä. Tiimiin esitetään vuoden 2019 alusta yhtä uutta sosiaalityöntekijän virkaa. Perusteluina uuden sosiaalityöntekijän tarpeelle ovat lastensuojeluilmoitusten suuri määrä, lastensuojelun asiakasmäärät/sosiaalityöntekijä sekä ruuhkautunut palvelutarpeen arviointi, mikä näkyy vaikeutena pysyä lakisääteisissä ilmoitusten ja arviointien käsittelyajoissa.

Työntekijöistä yksi sosiaalityöntekijä ja palveluohjaaja tekevät nyt palvelutarpeen arviointia ja muut työntekijät toimivat lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä sekä avo- että sijaishuollossa. Lastensuojelun johtavalla sosiaalityöntekijällä on asiakastyön koordinaatiovastuu ja hän toimii tiimin vetäjänä.

Palvelutarpeen arviointi eriytetään arviointitiimille, jossa työskentelee jatkossa kaksi sosiaalityöntekijää ja palveluohjaaja. Arviointitiimi vastaa sekä lastensuojeluilmoitusten että sosiaalihuollon tarvetta koskevien ilmoitusten vastaanotosta ja palvelutarpeen arvioinnista erityisen tuen tarpeessa olevien lasten osalta. Lisäksi lapsiperheitten palveluohjaaja vastaa osaltaan lapsiperheitten ja neuvonnasta ja ohjauksesta sekä verkostoyhteistyöstä.

Ilmoituksesta käynnistyviä palvelutarpeen arvioinnin työprosesseja arvioidaan vuositasona tehtävän 300 lapselle, näistä arviolta 100 tapauksessa ei käynnisty lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojeluilmoituksia tuli vuonna 2017 683 kpl ja Alkuvuodesta 2018 ilmoitusten määrä on ollut edelleen kasvussa. Ilmoitusmäärän vuonna 2019 arvioidaan olevan 550 – 650 välillä.

Lastensuojelun avohuollon toiminnoissa varaudutaan siihen, että palveluja tarvitsee vuoden aikana 220 lasta. Yhtäaikaisia avohuollon asiakkaita arvioidaan olevan 140 lasta. Palvelutarpeen arviointia, sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja, avohuollon toimintatapoja ja tukimuotoja sekä ennaltaehkäisevää työtä peruspalveluissa tulee vahvistaa ja siten vähentää sijaishuollon tarvetta. Tähän toimintaan tähtää edelleen lastensuojelun kokonaisrakenteen kehittäminen. Lastensuojelun sosiaalityön asiakasmäärät/sosiaalityöntekijä pyritään saamaan tasolle, joka mahdollistaa tehtävien asianmukaisen hoidon. Sosiaalityöntekijöiden rekrytoinnin vaikeudet ja vaihtuvuus ovat iso haaste lastensuojelussa.

Lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijät hoitavat avohuollon lisäksi **sijaishuollon** asiakkuudet. Lastensuojelun perhehoito on lain mukaan ensisijainen sijaishuollon järjestämistapa. Lastensuojelulain mukaan lastensuojelun laitoshuoltoa järjestetään vain, jos lapsen sijaishuoltoa ei voida järjestää lapsen edun mukaisesti riittävien tukitoimien avulla perhehoidossa tai muualla. Lastensuojelun perhehoidon laajuus arvioidaan olevan vuoden 2017 tasossa ja hoitovuorokausissa varaudutaan 25 lapsen kokovuotista hoitoa vastaavaan hoitopäivien määrään. Uudet sijoitukset voidaan kattaa osittain poistuman kautta. Sijaishuollon tukeen ja seurantaa kohdennetaan työpanosta Keski-Suomen sijaishuoltoyksikön palvelujen lisäksi omasta lastensuojelun perhetyön yksiköstä. Lastensuojelun laitoshoidon kustannuspaikka käsittää ammatilliset perhekodeit ja lastensuojelulaitokset. Lastensuojelun laitoshoidon järjestetään ostopalveluina ja varaudutaan 16 koko vuoden kestävästä sijoituksesta vastaavaan hoitopäivien määrään. Ostopalveluissa tavoitteena on, että vähintään puolet sijoituksista on ammatillisissa perhekodeissa. Riskiä määrärahan ylittymiseen tuo lastensuojelun sijaishuollon ennakoimattomuus ja erityisesti nuorten sijaishuollon erityistarpeet, jotka lisäävät kustannuksia.

Perhekuntoutusta järjestetään ensisijaisesti avohuollossa. Talousarvion puitteissa varaudutaan yhden perheen 2 kk laitoshuoltoiseen perhekuntoutukseen ja kolmen perheen omassa kodissa tapahtuvaan avokuntoutukseen.

Ensikotipalvelut hankitaan ostopalveluna. Ensikotijaksot kohdentuvat vauva- ja pikkulapsiperheisiin tilanteissa joissa vanhemmuuden tuen lisäksi tarvitaan seurantaa, arviointia ja perhekuntoutusta. Varaudutaan 200 ensikodin hoitopäivään.

Perhetyön yksikkö

Perhetyön palvelut ovat keskeinen osa sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja ja lastensuojelun avohuoltoa. Vuonna 2019 yksikön palvelut kohdennetaan lastensuojelun tehostettuun perhetyöhön sekä sosiaalihuoltolain mukaiseen perhetyöhön. Lisäksi perhetyön yksikkö vastaa lakisääteisistä tapaamispalveluista, tukee sijaishuoltoa ja huolehtii 18–20

vuotiaitten jälkihuoltoon nuorten lähiohjauksesta sekä sosiaalihuoltolain mukaisesta alle 25-vuotiaitten nuorten perhetyöstä.

Toiminnallisesti perhetyön tulee olla kokonaisuus, jotta palvelut kohdentuvat oikein ja myös matalan kynnyksen periaatteella. Perhepalvelujen järjestämä neuvolan perhetyö ja lapsiperheitten kotipalvelu ovat yhteistyökumppaneina osa perheitten palvelukokonaisuutta.

Perhetyön yksikössä varaudutaan 280 asiakasperheen palveluihin. Yksikössä työskentelee esimies ja 7 perhetyöntekijää. Tavoitteena on lisätä työn tavoitteellisuutta ja tehostaa perhetyön prosessia ja näin lisätä työn vaikuttavuutta.

Lastensuojelu ja perhetyö osallistuvat Lape -hankkeen maakunnalliseen kehittämistyöhön.

Sosiaalipäivystys

Lakisääteinen sosiaalipäivystys hankitaan edelleen virka-ajan ulkopuolella Jyväskylän kaupungin päivystysyksiköltä. Virka-aikainen päivystys hoidetaan omana toimintana siten, että sosiaalityöntekijät päivystävät oman tehtävänsä ohella viikkovuoroissa. Päivystyspuhelimeen tulevat Häken, poliisin, Mobilen ja sosiaalipäivystysyksikön yhteydenotot. Virka-ajan ulkopuolella varaudutaan noin 80 päivystysasiakkaan palvelujen järjestämiseen.

Lastenvalvoja

Lastenvalvojan tehtäviin kuuluvat isyyden vahvistaminen sekä lasten huoltoa, tapaamista, asumista ja elatusta koskevien sopimusten vahvistaminen. Lastenvalvoja toimii yhteistyössä perhetyön yksikön tapaamis- palvelujen kanssa.

Kotouttaminen

Äänekoski on päättänyt 30 kuntapaikan tarjoamisesta vuodessa kansainvälistä suojelua tarvitseville pakolaisille. Paikoista puolet kohdistuu turvapaikan hakijoille ja puolet kiintiöpakolaisille. Kotouttamisen palveluissa työskentelee määräaikainen palveluohjaaja, perhetyöntekijä ja 20 % sosiaalityön johtajan työpanoksesta on kohdennettu kotouttamiseen. Kiintiöpakolaisten vastaanotto on vuonna 2018 käynnistynyt toimintaa ja edellyttää kotouttamistoiminnan tiivistämistä eri toimijoiden välillä. Äänekoski osallistuu kotouttamisen maakunnalliseen yhteistyöhön ja hanketoimintaan.

Valtio korvaa kotouttamisen kustannuksia laskennallisen korvauksen ja erityis- palvelujen korvauksien kautta.

3.4.6.3 Tulokortti

KUVA 36 SOSIAALITYÖ: TULOSKORTTI

Vastuualue:		Sosiaalityö				
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	asiakastytyväisyyskysely KA lakisäästeisten määräaikojen toteutuminen % lastensuojelun asiakkaita/ sosiaalityöntekijä ka sijaishuollossa olevia lapsia % 0-17 vuotiaista	4.3 100 50 1.2	4.4 100 40 1.2	4.4 100 40 1.2	4.4 100 35 1.1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset palvelut, seuranta ja arviointi toteutuvat Ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut ensisijaisia. Lastensuojelun riittävät henkilöstöressurit. Arviointitiimin tehokas ja välitön työn käynnistyminen ilman pitkiä odotusaikoja. Asiakkaan osallisuuden lisääminen ja kokemusasiantuntijoiden käyttö palvelujen kehittämisessä						
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kyselyn tulokset: vastuualueen ka osaaminen ja työolot osion ka työyhteisön toimivuus osion ka Johtaminen osion ka	4.1 4.1 4.3 4.2	4.1 4.2 4.4 4.3	4.1 4.2 4.4 4.4	4.2 4.3 4.4 4.4	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: TYHY-tulosten perusteella nostetut kehittämiskohteet: perehdyttäminen, myönteinen ilmapiiri, hyvinvointia parantavien työkäytänteiden käyttöönotto, työprosessien sujuvuus Henkilöstön osaamisen/ erityisen osaamisen monipuolinen ja yksikköraajat ylittävä käyttö Terveet ja toimivat tilat						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Prosessien tehostaminen	työprosessien kuvausten määrä % keskeisistä työalueista (IMS) henkilöstökysely prosessien toimivuudesta	80 3.8	100 4.0	100 4.1	100 4.2	
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovitusti ja tarvittaessa	1-2x/vuosi	1-3x/v	1-3x/v	1-3x/v	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Työprosessien IMS-kuvausten päivittäminen, vaiheitten kuvausten lisääminen IMS-kuvausten käyttö perehdyttämisessä Tiimirakenteen edelleen kehittäminen. Palvelujen rajapintojen huomioiminen ja yhteisten palvelusuunnitelmien laatiminen.						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkuperäisestä talousarviosta	98,7 %	100+/-1%	100+/-1%	100+/-1%	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousarvion noudattaminen, säännöllinen toteutumisen seuranta ja ylitysriskien ennakointi. Palvelujen oikea-aikaisuus ja oikea porrastus. Ennakoiva ja ennaltaehkäisevä työ peruspalveluissa.						

3.4.7 Arjen tuki

3.4.7.1 Toiminta-ajatus

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

3.4.7.2 Talousarvion perustelut

KUVA 37 ARJEN TUKI: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000340 Arjen tuki				
Toimintatuotot	6 007	6 005	5 930	-1 %
Toimintakulut	-25 479	-25 969	-26 347	1 %
Netto (toimintakate)	-19 472	-19 965	-20 417	2 %

Arjen tuen vastualueelle on sijoitettu vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelut sekä ikäihmisten palvelut. Arjen tuen toimintoja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan painottaen ennaltaehkäisevää toimintakykyä tukevaa toimintaa kaikilla osa-alueilla ja suuntaamalla toimintaa entistä enemmän kotona asumisen tukemiseen.

Toiminnan painopistealue on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä ylläpitävässä toiminnassa ja sen kehittämässä ensisijaisesti avopalveluiden toimintana. Henkilöstöresursseja kohdennetaan ensisijaisesti ennaltaehkäiseviin ja kotiin meneviin palveluihin ja vielä osin niihin yksiköihin, joissa on henkilöstövajetta suosituksiin nähden. Ostopalveluiden määrää pyritään Arjen tuen vastualueella edelleen vähentämään. Vammaispalveluissa laitoshoidon käytetään vain lyhytaikaisissa lääkityksen arviointitilanteissa. Ympäri vuorokautisen hoidon kokonaiskattavuus on tavoitteena pienentyä samalla, kun ennaltaehkäisevää toimintaa ja kotihoitoa kehitetään. Omia laitoshoidon paikkoja muutetaan tehostetun palveluasumisen paikoiksi vuoden 2019 aikana 25 paikkaa Suolahden palvelukeskuksen muuttaessa uusiin vuokratiloihin. Tämä keventää palvelurakennetta merkittävästi. Suolahden palvelukeskuksessa sekä Tupasvillan laitoshoidon yksikkö että Silkkivillan tehostetun palveluasumisen yksikkö muuttavat uusiin vuokratiloihin loppuvuodesta 2018. Uuteen vuokrattavaan yksikköön tulee 40 paikkaa. Tavoitteena on säilyttää ympärivuorokautisen hoidon paikkamäärä kuitenkin nykytasolla. Tarkempi suunnitelma neljästä paikasta tehdään viimeistään tammikuun 2019 loppuun mennessä.

Työ- ja päivätoiminnassa pyritään vakiinnuttamaan monipuolinen ryhmätoiminta siten, että toiminta on laaja-alaista ja yhteistyö arjen tuen sisällä toimii yksilöllisesti, asiakkaan tarpeita vastaavalla tavalla. Ulospäin suuntautuvaa työtoimintaa järjestetään työpajan kanssa yhteistyössä

sekä mielenterveys- ja päihdekuntoutujien että vammaisten osalta. Maakunnassa käyttöön sovittujen monipuolisten toimintakyvyn mittaristojen käyttöä juurrutetaan vuoden 2019 aikana eri yksiköiden ja asiakasohjauksen toimintaan. Mittaristo toimii päätöksenteon tukena palveluiden myöntämisessä sekä oikea-aikaisen ja tarkoituksenmukaisen palvelun kohdentamisessa. Lisäksi mittaristoa hyödynnetään asiakkaan toimintakykyä tukevan toiminnan suunnittelussa ja kuntoutuksessa. Tämä tuo myös kustannustehokkuutta ja vähentää päällekkäisiä toimintoja organisaation sisällä.

Toiminnoissa korostetaan moniammatillista yhteistyötä ja toiminnan hyvää suunnittelua, jotta saadaan kustannustehokkaita ja laadukkaita palveluita. Arjen tuen alueen henkilöstörakennetta muutetaan palvelurakennetta vastaavaksi. Kaikissa palveluissa korostetaan asiakkaan omia voimavaroja ja kannustetaan toimintakyvyn ylläpitämiseen.

Asiakkuuksien hallinta

Asiakkuuksien hallinnan tulosalue sisältää vanhus-, mielenterveys-, päihde- ja vammaisasiakkaiden palveluohjauksen ja koordinoinnin sekä Arjen tuen sosiaalityön. Lakisääteisiä määräaikoja palvelutarpeen arvioinnissa ei ole pystytty kaikilta osin täyttämään ja tähän kiinnitetään erityistä huomiota vuoden 2019 aikana. Palvelutarpeen kartoitus vanhuspalveluissa on saattanut viivästyä ja tavoitteena on lisätä yksi palveluvastaavan vakanssi vanhusasiakkaiden asiakasohjaukseen. Vuoden 2019 aikana asiakasohjausta kehitetään maakunnallisen toimintamallin mukaiseksi ja tavoitteena on ottaa käyttöön maakunnan kanssa yhtenäisiä työkaluja ja -menetelmiä palvelutarpeen arvioimiseksi.

Vastuualueelle on budjetoitu omaishoito, kotihoitoon kuuluvat tukipalvelut sekä ostopalveluna ja palvelusetelinä toteutettu kotihoito, vanhus-, vammais- ja mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden laitos-, asumis- ja perhehoitopalveluiden ostopalvelut ja kuljetuspalvelut sekä vammaisten muu avustaminen mm. henkilökohtainen apu.

Vuonna 2019 ostopalveluita pyritään edelleen karsimaan ja uusien palveluiden hankkimisessa käytetään harkintaa sekä hinta- ja laatuvertailua. Palveluasumisen tarpeen arvioinnissa otetaan myös vaihtoehtoisesti käyttöön tukiasuminen, ryhmäasuminen, perhehoitopalvelut. Omaishoidon sijaisvapaiden käytössä pyritään ensisijaisesti käyttämään toimeksiantosopimuksia ja lyhytaikaista perhehoitoa. Omaishoitajien arkea tukevia palveluja monipuolistetaan ja lisätään, mm. omaishoitajien terveys- ja tukitarkastukset ja omaishoitajille suunnattu koulutus. Palveluiden suunnittelussa hyödynnetään vuonna 2018 toteutettua omaishoitajille suunnattua kyselyä, jossa kehittämistarpeet nousivat selkeästi esille.

Omaishoidon tuen piirissä yli 65-vuotiaita on noin 130 asiakasta. Alle 65-vuotiaiden omaishoidon asiakkaita on noin 50. Määrällisesti vuodelle

2019 on varauduttu kasvattamaan omaishoidon tuen saajien määrää muutamalla asiakkaalla, koska määrärahaa on jouduttu jonottamaan edellisinä vuosina ja ikäihmisten määrällinen kasvu aiheuttaa painetta lisätä määrärahaa. Heidän selviytymistään kotiin tuetaan sekä rahallisesti että kotiin vietävinä palveluina. Omaishoitajien työn tukemiseen kohdennetaan sekä vammaispalvelun hoitajan työpanosta pienessä määrin että kahden omaishoidon lomittajan työpanosta. Omaishoidon lakisääteisten vapaiden pitäminen on mahdollista sekä kaupungin omissa yksiköissä lyhytaikaispaikoilla, mutta kuitenkin ensisijaisesti perhehoi-dossa ja sijaishoitajan turvin kotona.

Ostopalveluina ikäihmisille ympärivuorokautista palveluasumista käytetään vain kotikuntamuutoissa. Ikäihmisten pitkäaikaista perhehoitoa hankitaan tarpeen mukaan 1-2 asiakkaalle. Palvelusetelillä hankitaan vuoden 2019 aikana 6-8 ikäihmisen ympärivuorokautinen hoito. Vammaispalveluissa perhehoitoa on käytössä 26–30 asiakkaalle. Kotikuntamuuttajien osalta Äänekoski maksaa viiden asiakkaan sijoituksen toiseen kuntaan ja vastaavasti Äänekoskella on viisi kotikuntamuuttajaa, joista Äänekoski laskuttaa entistä kotikuntaa. Kotikuntamuuttajien määrä vaihtelee vuosittain. Vammaispalvelussa ostetaan pitkäaikaisia asumispalveluja 46–48 ja lyhytaikaista asumispalvelua 8-10 asiakkaalle. Laitoshoitoa vammaispalveluissa ostetaan lääkitysarviointijaksoja varten erityisen vaativissa tilanteissa vuosittain noin 1-2 asiakkaalle. Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelua ostetaan noin 28–31 asiakkaalle, joista 14–17 asiakasta on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Ympärivuorokautista päihdeasumispalvelua ostetaan 2-5 asiakkaalle.

Ostopalveluihin sisältyy mm. vaikeavammaisten ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut yhteensä n 300 asiakkaalle, ensisijaisesti suositetaan yhteiskuljetuksia ja senioriliikennettä. Asiakkaiden määrä on hie-man laskenut edellisestä vuodesta, mutta kustannuksia nostaa vaikeavammaisten opiskelut ja työskentely pitkissä matkoissa, joihin käytetään vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalveluita. Vaikeavammaisten sekä sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelukustannuksien hillitseminen edellyttää joukko- ja senioriliikenteen hyvää toteutusta ja lisääntyvää käyttöä sekä aikaisempaa tarkempaa palveluiden myöntämisen kriteeristön noudattamista ja palveluiden säännöllistä tarkistamista.

Ostopalveluiden budjetti sisältää myös vanhusten kotihoitoon liittyvät tukipalvelut mm. kotiin vietävät ateriapalvelut, jonka tuottaa pääosin kaupungin terveyskeskuksen keittiö ja osittain palvelut ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Tukipalveluissa palvelumuotona on turvapalvelu, siivouspalvelu, saattajapalvelu ja hygieniapalveluita. Siivouspalvelun toteutukseen käytetään palveluseteliä, joka on tulosidonnainen ja suunnattu vähävaraisille.

Vammaispalvelussa kustannuspainetta tuo henkilökohtaisen avun asiakasmäärän kasvu, nuorten kehitysvammaisten joukko, jonka muuttoa

pois kotoa on tuettava sekä vuonna 2018 kilpailutettu vammaispalveluiden asumispalvelu, joka nosti kustannuksia merkittävästi. Etenkin autististen nuorten muutostilanteisiin liittyy usein kalliimpien palveluiden tarvetta. Tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua kohdentamalla vammaispalvelun hoitajan työpanosta omana toimintana järjestetyn henkilökohtaisen avun toteutukseen, erityisesti niillä asiakkaila, joilla avun tarve on vähäisempää. Lisäksi vammaispalveluiden kuntoutusohjauksen työpanosta tarkastellaan ja tukiasumistoimintaa tehostetaan. Työnjakoa mt-tukiasumisen tiimin ja kotihoidon kanssa kehitetään edelleen ja etsitään yhteistyömuotoja mm. yöpartiotoiminta tukemaan tukiasumisen asukkaita.

Palvelutuotanto

Laitos- ja asumispalvelut

Palvelutuotanto sisältää omat laitos- ja palveluasumisen yksiköt, toimintakyvyn tuen yksiköt sekä kotihoidon.

Omia vanhusten laitospalveluyksiköitä on vuonna 2019 Piilolan palvelukeskuksessa Hoivala ja Muistola, yhteensä 42 paikkaa. Muistolan yksikköön on tavoitteena lisätä kaksi (2) pitkäaikaista arviointipaikkaa, jotta muistiasiakkaiden pitkäaikaishoidon tarvetta ja heille soveltuvaa yksikköä voidaan paremmin arvioida ns. jonottajan paikoilla.

Suolahden palvelukeskuksessa toimiva Tupasvillan vanhainkoti muuttuu vuonna 2019 tehostetun palveluasumisen yksiköksi sen saadessa uudet vuokratilat Suolahden keskustasta. Samalla yhdistyvät Tupasvillan ja Silkkivillan yksiköt yhdeksi 40-paikkaiseksi yksiköksi.

Vanhusten ympärivuorokautisissa palveluasumisyksiköissä on 161 tehostetun palveluasumisen paikkaa (sis. neljä Suolahden palvelukeskuksesta siirtyvää paikkaa) vuonna 2019. Ympärivuorokautisesti valvottuja ikäihmisten asumispalvelupaikkoja on kaikissa Äänekosken taajamissa. Ei ympärivuorokautista palveluasumista ikäihmisille on tarjolla Suolahdessa muutama paikka Kotirannan palvelutalossa.

Vakinaisen henkilöstön määrää esitetään muutettavaksi vuoden 2019 talousarvioon seuraavasti: kotihoitoon määräaikaisesti työskennelleen yhden (1) hoitajan vakanssin vakinaistamista ja kahden (2) uuden hoitajavakanssin perustamista. Arjen tukeen yhden (1) määräaikaisen palveluvastaavan viran vakinaistamista (siirretty Ruskovillan vakansseista), jolla pyritään saamaan palvelutarpeen arvioinnissa esille nousseita haasteita paremmin hallintaan sekä vastaamaan asiakkaiden muuttuneisiin tilanteisiin nopeammin. Lisäksi vuonna 2018 Ruskovillasta vapautunut yksi (1) hoitajan vakanssi muutetaan vakinaiseksi ohjaajan vakanssiksi ennaltaehkäisevään työhön. Kuhnamon palvelutalolle lisätään 0,5 hoitajan vakanssi, koska sen mitoitus ei ole suositusten minimitasolla.

Kuunamon palvelutalosta siirretään Muistolaan kaksi pitkäaikaista jonnottajan paikkaa ja samalla tasataan henkilöstömitoituksia yksiköiden välillä. Muutos ei vaadi vakanssien siirtoja.

Omissa yksiköissä osaamista lisätään koulutuksella ja työssä oppimisella sekä henkilöstörakenteessa tapahtuvilla ratkaisulla. Kotihoidon yöpartion toimintaa kehitetään edelleen ja tavoitteena on saada yöpartiosta tukea muihinkin asiakasryhmiin kuin ikäihmisiin. Lisäksi on aloitettu entistä tiiviimpi yhteistyö terveystoimen ja arjen tuen lyhytaikaisyksiköiden sekä laitoshoidon ja palveluasumisen yksiköiden kanssa, jotta hoidon jatkuvuutta sairaalahoidon tarpeen jälkeen voitaisiin paremmin turvata. Lisäksi on tarkoituksenmukaista kehittää raskaan palvelun piirissä olevien asiakkaiden hoitoa elämän loppuvaiheessa. Ympäri vuorokautisen hoidon turvaamiseksi sairaanhoidollista työpanosta tullaan tarvitsemaan entistä enemmän ja yhteistyötä lääkäritoiminnan kanssa tehostamaan. Kaikissa yksiköissä panostetaan asiakkaiden toimintakyvyn tukemiseen, kuntoutukseen ja elämän mielekkyyden säilymiseen.

Toimintakyvyn tuki

Toimintakyvyn tuki sisältää toimintakyvyn ylläpitoa edistävät ja kuntoutusta antavat yksiköt sekä avotoiminnan.

Kuntolan 12 lyhytaikaista asiakaspaikkaa suunnataan enenevästi kuntouttaviin arviointijaksoihin ja Niittywillan 10 paikkaa toimintakykyä tukevaan, säännöllisesti toistuviin lyhytaikaisiin jaksoihin, jotka tukevat kotona asumista. Arjen tuen lyhytaikaispaikkojen käyttöä suunnataan entistä enemmän sairaalasta kotiutuville ja arviointijaksoja tarvitseville asiakkaille. Molempien yksiköiden toimintaa pyritään kehittämään entistä tavoitteellisemmin toimintakykyä tukevalla ja kuntouttavalla työotteella. Yhteistyötä terveystoimen, kotihoidon ja yksiköiden välillä lisätään, jotta asiakkaille voidaan suunnitella kotona asumista tukevat tavoitteet myös lyhytaikaisjaksoille.

Tavoitteena on saada asiakas mahdollisimman nopeasti ja turvallisesti siirtymään kotiin sairaalajakson jälkeen, mikäli hän tarvitsee jakson toimintakyvyn arviointia ja kuntoutumista varten. Paikoilla turvataan riittävän pitkä arkikuntoutumisen mahdollisuus. Omaishoidon lakisääteisiä vapaita hoidetaan mahdollisuuksien mukaan enenevässä määrin lyhytaikaisessa perhehoidossa ja sijaishoitajasopimuksilla asiakkaiden omassa kodissa.

Mielenterveyskuntoutujien asumisyksikkö Tukipilarissa on yhteensä 12 paikkaa ja niistä osa on tarkoitettu pitkäaikaisille asukkaille ja osa lyhytaikaishoitoa tarvitseville. Tukipilari on avohoitoa, jossa ei ole yöhoitoa, vain tarvittavat säännölliset yökäynnit tuotetaan oman yöpartion turvin ja turvahälytyspalvelu yöaikaan ostetaan yksityiseltä palvelun tuottajalta. Tavoitteena asumisyksiköllä on toteuttaa asukkaiden yksilöllistä

ohjausta ja kuntoutusta niin, että asiakkaat kotiutuisivat omaan kotiin/ryhmäasumiseen mahdollisuuksien mukaan tarvittaessa tukipalveluiden turvin.

Mielenterveys- päihdepalveluasiakkaiden ryhmätoiminta ja kotona asuminen

Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden palveluita tuotetaan sekä asumis-, tukiasumis- että kotiin annettavina palveluina. Tukiasumisen tiimin toimintaa on kehitetty ja tehostettu. Palvelurakennetta on saatu kääntymään yhä enemmän kotona asumista tukevaksi. Tukiasumisen tiimi toimii myös viikonloppuisin ja iltaisin, jonka avulla pystytään entistä paremmin tukemaan mt- ja päihdeasiakkaiden kotona asumista. Kotihoiton tukemisen lisäksi asiakkailla on mahdollisuus ryhmätoimintaan, jota tehdään yhteistyössä muiden alueella toimivien järjestöjen kanssa.

Kalevankodin ryhmäasunto on suunnattu 7 kehitysvammaiselle vakitukselle asukkaalle. Yksikössä on varattu huone tilapäiseen asumiseen ja asumiskokeiluihin ja sieltä käsin hoidetaan myös 6 asukkaan tukiasumisen palvelut (erilliset asunnot lähiympäristössä). Kalevankodin, toimintakeskuksen ja kuntoutusohjauksen henkilöstön yhteiskäyttöä ja toiminnallista yhteistyötä jatketaan.

Seniorikeskukset toimivat suuremmissa taajamissa, Äänekoskella viitenä ja Suolahdessa kolmena päivänä viikossa. Konginkankaan ja Sumiaisten seniorikeskustoiminnan kehittämissuunnitelma tehdään vuonna 2019. Toiminnan sisältöjä monipuolistetaan myös yhä enemmän kotihoitoa tukevaksi ja tavoitteellisemmaksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seniorikeskuksissa jatkuvat myös seniorineuvolan toiminta ja tämä toiminta jatkuu kaikissa taajamissa, myös Sumiaisissa ja Konginkankaalla sekä Suolahdessa 2 kertaa viikossa. Seniorineuvola toimintaa kehitetään ja se pyrkii vastaamaan osaltaan myös supistettuun terveyspalvelutoimintaan Sumiaisten, Suolahden ja Konginkankaan osalta. Seniorineuvolatoimintaan palkataan kokoaikainen ennaltaehkäisevän työn ohjaaja ja hän jatkaa omaishoitajien ja 70-vuotiaiden terveystarkastuksia vuonna 2019 sekä suorittaa hyvinvointia tukevat kotikäynnit 75 vuotta täyttävälle kuntalaisille. Hän kehittää myös eri riskiryhmien ennaltaehkäisevää toimintaa sekä aloittaa vastaanotto toiminnan kaatumisriskissä oleville asiakkaille.

Seniorikeskuksen toimintaa suunnataan toimintakykyä ja kotona asumista tukevaan toimintaan sekä muistiasiakkaille suunnattuihin ryhmätoimintoihin. Äänekoski on ollut vuonna 2018 maakunnalliseen muistikuntoutuksen kehittämisen pilottikunta Kukoistava kotihoito -hankkeen kautta. Pilottiaikana luotua muistisaira-an asiakkaan muistipolkua juurrutetaan osaksi arjen tuen toimintaa ja jatketaan eri yksiköiden muistiosaajien säännöllisiä kokoontumisia ja hyvin käytänteiden jakamista.

Toimintakeskuksen päivä- ja työtoiminta suuntautuu vaikeavammaisten päivätoimintaan ja kotona selviytymistä tukevien taitojen ylläpitoon. Sisältö muokataan vastaamaan ajan henkeä ja asiakkaiden tarpeita ja toimintakykyä tukevaksi.

Ulospäin suuntaavaa toimintaa ja avosuojatyötä kehitetään yhteistyössä työpajan kanssa. Vammaispalvelun kuntoutusohjauksessa työpanos kohdentuu edelleen vammaisten lasten ja perheitten ohjaukseen ja arjen tukeen sekä aikuisten kehitysvammaisten itsenäisen asumisen tukemiseen.

Kotihoito

Kotihoidon säännöllisen palvelun piirissä on noin 500 asiakasta ympäri kaupunkia. Kotihoidon erilaisten tukipalveluiden piirissä on noin 800–900 asiakasta. Tukipalveluja ovat mm. turvapuhelin-, ateria-, vaatehuolto- kauppa- ja asiointipalvelut.

Äänekoskella on vahvasti kehitetty yhteisiä maakunnallisia toimintamalleja, kotihoidon sisältöjä, kuntoutusta ja tiedolla johtamista kukoistava kotihoito -hankkeen kautta. Hankkeen avulla on kehitetty yhtenäinen maakunnallinen toimintamalli kotihoitoon ja kehitetään ympärivuorokautista kotihoitoa koko maakunnan alueelle. Hankkeen avulla yhtenäistetään sekä palveluohjauksen prosessit että luodaan maakuntaan yhtenäiset palveluiden myöntämisen kriteerit. Ne on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2019 aikana. Kotihoidossa työntekijöiden suoraa asiakastyötä pyritään lisäämään, jotta työaika kohdentuisi entistä paremmin suoraan asiakkaille. Kotihoito toimii ympärivuorokautisesti ja tämä mahdollistaa entistä pidempään kotona asumisen ja ympärivuorokautisesta asumisesta aiheutuvien kustannusten vähenemistä ja hallintaa.

Kotihoidon resursseja ohjataan entistä tehokkaammin asiakkaalle annettavaan aikaan. Vuoden 2019 tavoitteena on saada toiminnanohjausjärjestelmän avulla kohdennettua kotihoidon henkilöstön resursseja tasapuolisesti kaikille alueille ja saada asiakastyöaika hoitajilla 60 % kokonaistyöajasta ja sairaanhoitajilla 40 % kokonaistyöajasta. Henkilöstön oikeaa kohdentamista varten vuoden 2018 keväällä aloitettua kotihoidon liikkuvan hoitajan poolin toimintaa kehitetään edelleen. Tavoitteena on turvata henkilöstön liikkuvuus eri taajamien alueella ja luoda edellytykset kotihoidon eri tiimien tasaiselle työnjakamiselle ja kuormittavuudelle. Sen avulla resurssien kohdentaminen helpottuu. Kotihoidon henkilöstön osaamista lisätään koulutuksella. Henkilöstöresursseihin on kotihoitoon vuodelle 2019 esitetty 3 uutta hoitajan toimea. Siirtymällä kotihoidon osalta lääkkeiden annosjakeluun vuonna 2019 vapautetaan 2 henkilötyövuotta asiakastyöhön. Annosjakeluun siirtymisestä vapautuva työaika kohdistuu pääsääntöisesti sairaanhoitajiin.

Vuonna 2015 syyskuun alusta on käynnistynyt Arjen tuen alueella varahenkilöstöpankki, jossa on 24 työntekijää + 1 vastaava ohjaaja esimiehenä. Tällä henkilöstöllä on pyritty turvaamaan sijaisten saantia yksiköihin ja sitä kautta lisäämään asiakasturvallisuutta ja vapauttamaan esimiesten työaika kehittämissä ja työhyvinvoinnista huolehtimiseen. Rekrytoinnin kehittämistä Arjen tuen vastuualueella on kehitetty ja yhdenmukaistettu keskittämällä rekrytointeja varahenkilöstön vastaavalle ohjaajalle. Myös sijaisrekrytointia on laajennettu varahenkilöstön vastaavalle ohjaajalle. Varahenkilöstön vastaava ohjaaja on siirtynyt vuoden 2018 aikana kotihoidon liikkuvan hoitajapoolin ja yöpartion sekä kotihoidon fysio- ja toimintaterapeutin esimieheksi.

Kotihoidossa asiakkaaksi tulovaiheessa ja kotihoidon asiakkaan tilanteen muuttuessa on otettu käyttöön arvioiva ja tehostettu kotikuntoutusjakso. Kuntoutusjaksojen toiminnan on todettu vähentävän kotihoidon säännöllisen palvelun tarvetta ja pitkittävän raskaampiin palveluihin siirtymistä. Kotikuntoutusta toteutetaan sekä yksilöohjauksella että ryhmätoimintana. Ryhmätoimintaa tullaan lisäämään vuoden 2019 aikana perustamalla ja juurruttamalla mm. taloyhtiöihin liikuntaryhmiä. Kotihoidon asiakkaiden kuntoutus kuuluu kaikille kotihoidon työntekijöille ja kuntoutuksen osaamista pyritään vahvistamaan laajalti koko kotihoidon henkilöstölle.

3.4.7.3 Tulokortti

KUVA 38 ARJEN TUKI: TULOSKORTTI

Vastuualue:

Arjen tuki

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä	91,2 %	91,5 %	92,0 %	92,0 %
	Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	2,45 %	1,5 %	1,0 %	1,0 %
	Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	5,98 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %
	Asiakkaalle myönnetyt kuntoutusjaksot kotiin, kpl	215	300	300	300
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset: keskiarvo kokonaisuudesta.	4	4,1	4,1	4,2
	Toteutuneet asiakasraadit, kpl	10	10	10	10
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi					
Palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen asiakasohjauksella, asiakasohjausresurssin lisääminen ja prosessin tehostaminen, asiakkaan osallistaminen asiakasraadein ja osana omaa asiakassuunnitelmaa, painopiste kuntoutuksessa, ennaltaehkäisevissä palveluissa ja kotiin tuotetuissa palveluissa					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Suositusten mukaiset henkilöstömitoitukset yksiköissä, mitoitusnormi ympärivuorokautisissa yksiköissä min. 0,5 tt/as.	0,45-0,68	0,5-0,68	0,5-0,68	0,5-0,68
	Työhyvinvointikysely, osaaminen ja työolot	3,7	3,8	3,8	3,9
	Työhyvinvointikysely, työyhteisön toimivuus	3,8	3,9	3,9	4,0
	Kotihoidossa asiakastyöaika % kokonaistyöajasta	34 / 50 %	40 / 60 %	40 / 60 %	40 / 60 %
	Sairauspoissaolot kalenteripäivää/ htv	25,4	24	23	22
Toimiva johto ja esimiestyö	työhyvinvointikysely, johtaminen	3,5	3,6	3,6	3,7
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Yksiköissä tehty suunnitelmat mitoitukseen pääsemiseksi, minimimitoitus tehostetussa palveluasumisessa 0,5					
Kotihoidossa asiakastyöajan seuranta toiminnanohjausjärjestelmällä ja sen avulla työajan kohdentaminen tasapuolisesti ja tavoitetasolle.					
Rekrytointiosaimisen vahvistaminen ja perehdytyksen suunnitelmallinen toteutuminen. Mind map käytössä osana perehdytystä.					
Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja varhaisen tuen toimintamallin tehokkaampi käyttö. Johtamisalueiden uudelleen arviointi ja johtamisosaamisen vahvistaminen tavoitteena työhyvinvoinnin lisääminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Prosessien tehostaminen	Kotihoidon kattavuus yli 75-vuotiaiden osuudesta	15,3 %	15,5 %	15,5 %	15,5 %
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen: %-osuus	99,8	100	100	100
	Varahenkilöstön käyttöaste %-osuus	97,8	98,0	98,0	98,0
Uuden teknologian hyödyntäminen	Hyvinvointiteknologiajärkaisujen pilotointi ja kokeilu sekä käyttöönotto, laitteiden määrä	23	30	40	50
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Luottamushenkilöiden tapaaminen sovittu ja tarvittaessa	1-2x/vuosi	1-3x/v	1-3x/v	1-3x/v
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Asiakas- ja palveluprosessikuvaus käytössä osana IMS-järjestelmää, yhtenäinen palvelusuunnitelmaprosessi.					
Kotihoidon mobiilijärjestelmä optimaalisesti käytössä ja toimintaa uudistetaan kokoistava kotihoito -hankkeen mukaisesti.					
Yhteistyötä kotihoidon, terveystoimen, sosiaalitoimen ja arjen tuen välillä syvennetään edelleen.					
Teknologian mahdollisuuksia otetaan pilotoitina käyttöön ja kokeilujen jälkeen osaksi toimintaa, mm. kotihoidon etäkäynnit					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuminen % suunnitellusta talousarviosta	98,7 %	98-101%	98-101%	98-101%
	Käyttöasteet ka:				
	- Laitushoito	100,1	99,5	99,5	99,5
	- Tehostettu palveluasuminen	95,1	97,0	97,5	98,0
	- Tavallinen palveluasuminen	88,7	98,0	99,0	99,0
	- Lyhytaikaishoito	94,9	99,9	99,9	99,9
	Tukiasuminen suoriteprosentti	97,9	98,0	99,0	99,0
	Seniorikeskus + päivätoiminta suoriteprosentti	100	100	100	100
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä lisäävän toiminnan ja työn lisääminen kaikilla osa-alueilla.					
Palvelurakenteen keventäminen, prosessien toimivuuden arviointi ja tehostaminen, talouden seuranta kuukausittain ja poikkeamiin aktiivinen puuttuminen.					

3.5 Kasvun ja oppimisen lautakunta

3.5.1 Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

3.5.2 Talousarvio 2019

KUVA 39 KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA: TA2019

Kasvu ja oppiminen	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	1 992	1 528	1 417	-7 %
Toimintakulut	-28 440	-28 041	-28 431	1 %
Netto (toimintakate)	-26 448	-26 512	-27 013	2 %

3.5.3 Henkilöstö

KUVA 40 KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Kasvun ja oppimisen lautakunta

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	390,1 / 403	394,1/406	397,1/ 409	409	409
Osa-aikaiset	14	14	14	14	14
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	19	15	15	15	15
Osa-aikaiset	1	1	1	1	1
Yhteensä					
Kokoaikaiset	409,1 / 422	409,1/421	412,1/ 424	424	424
Osa-aikaiset	15	15	15	15	15

Henkilöstötaulukko ei sisällä opetuspalveluiden hankkeita.

3.5.4 Lasten ja perheiden palvelut

3.5.4.1 Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

3.5.4.2 Talousarvion perustelut

KUVA 41 LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT: TA2019

3000410 Lasten ja perheiden palvelut	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	1 200	1 024	1 024	0 %
Toimintakulut	-10 064	-10 173	-10 361	2 %
Netto (toimintakate)	-8 863	-9 149	-9 338	2 %

Paikkamäärät päiväkodeittain (ei mukana pelkän esiopetuksen paikkoja)	Paikkoja
Alkulan päiväkotiki 54 paikkaa	54
Kellosepän päiväkotiki (54 /21 esiopetuspaikkaa)	54/75
Katvelan päiväkotiki 75 paikkaa	75
Tiitelän päiväkotiki 21 paikkaa	21
Konginkankaan päiväkotiki 21 paikkaa	21
Mikonpuiston päiväkotiki	121
Teken päiväkotiki = v. 2018 Koulunmäen päiväkotiki	96
Piilolan päiväkotiki	42
Karhunlähteen päiväkotiki	87
Yhteensä	568 / 589

Vuodelle 2019 päivähoito- ja esiopetustoimintaa suunnitellaan seuraavasti:

Talousarvion tekovaiheessa syyskuussa 2018 lasten määrä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on yhteensä 676 lasta, edellisenä vuonna vastaavana aikana palveluiden piirissä oli 721 lasta.

Varhaiskasvatukselle tyypillinen ilmiö on lapsimäärän suuri vaihtelu vuoden aikana. Aikaisempien vuosien kokemuksella hoidossa voi olla jopa sata lasta enemmän kevättalvella alkusyksyn määriin verrattuna. Epäsäännöllisen hoidon tarvitsijoiden määrä voi lisääntyä keväällä 2019 ison myymälän toiminnan alkaessa.

Äänekoskella on siirrytty elokuussa 2018 hoitoaikaperusteiseen varhaiskasvatusjärjestelmään. Osa vanhemmista on valinnut lapsilleen mahdollisimman alhaisen tuntimäärän varhaiskasvatuksessa. Muutokset työllisyystilanteessa ja työvoiman tarpeessa sekä mahdolliset lomautukset voivat vaikeuttaa varhaiskasvatuspaikkojen optimaalista käyttöä ja vaikuttavat myös varhaiskasvatuspalveluista saatavaan tuloon. Lisäksi varhaiskasvatuslaki velvoittaa toimimaan siten, että yli 3-vuotiaiden

ryhmässä ei saa ylittää 21/24 lapsen yhtäaikaista paikallaoloa. Alle 3-vuotiaiden ryhmässä voi olla samaan aikaan paikalla enintään 12 lasta.

Päiväkotitoiminta

Päiväkotihoidossa (osa- ja kokopäivähoito) oli syyskuun 2018 lopulla yhteensä 620 lasta. Vuotta aiemmin vastaava luku oli 663 lasta.

Karhunlähteen päiväkodissa on 84 paikkaa. Lasten toimitilat on peruskorjattu, ja kesällä-syksyllä 2017 myös päiväkodin keittiö peruskorjattiin. Päiväkodin piha-alueita on muutettu vastaamaan 1-5-vuotiaiden liikumisen osaamistarpeita (leikkitelineen muuttaminen Lappsetin toimesta turvallisemmaksi, hämähäkkikeinun ja pienen kiipeilytelineen siirtäminen pihalle).

Piilolan päiväkodissa on 42 paikkaa 2-5-vuotiaille lapsille. Päiväkoti toimii terveysaseman vieressä ja siellä työskentelee 6 pedagogia. Piha-alueen kunnostamiseksi on tehty suunnitelma. Päiväkodin keittiö remontoitiin vuoden 2018 syylomalla ja piha-alue uusitaan kesällä 2019.

Konginkankaan päiväkodissa on 21 kokopäivähoitopaikkaa (1) 3-6-vuotiaille lapsille sekä esiopetusryhmä, jonka toimintaympäristö on koulun tiloissa. Päiväkoti toimii perhepäivähoidon varahoitopaikkana. Henkilöstöä on kolme lastentarhanopettajaa ja kaksi päivähoidtajaa. Perhepäivähoidon vähenemisen vuoksi päiväkotiin on otettu kaikki ne lapset, joille ei ole luontevaa kulkea huoltajien työmatkalla varahoitoyksikköön Äänekoskelle.

Konginkankaan päiväkotiin joudutaan palkkaamaan lisää henkilökuntaa uuden ryhmän muodostamiseksi ja toimintoja on mietittävä yhdessä perusopetuksen kanssa, jotta kaikki varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset saavat varhaiskasvatustensa mukaista opetusta, hoitoa ja kasvatusta. Päiväkoti on avoinna tarpeen mukaan arkisin 5.40–17. Toimitilat eivät ole ajanmukaiset ja toimintavuoden 2018 aikana ratkaistaan, miten Konginkankaan päiväkodin tilat tulevaisuudessa rakennetaan turvallisiksi ja terveiksi. Vuoden 2018 lopulla vanhan päiväkodin viereen koulun pihalle rakennetaan viipalepäiväkoti. Se vuokrataan 5+2 vuodeksi. Kolmen vuoden kuluttua arvioidaan, miten pysyvät toimitilat järjestyvät Konginkankaalle.

Koulunmäen päiväkotiin keskitettiin kaikki Äänekosken taajaman esikoululaiset elokuussa 2017. Päiväkodissa on viisi kokopäiväryhmää kokopäiväisille esikoululaisille ja kaksi ryhmää pelkkää esiopetusta käyville lapsille. Koulunmäen päiväkoti toimii Teken tiloissa siihen saakka, kunnes Koulunmäen yhtenäiskoulun uudisrakennus valmistuu vuonna 2019. Tiivis yhteistyö esiopetuksen ja alkuopetuksen välillä on aloitettu ja joustavia ryhmärakenteita harjoitellaan.

Alkulan päiväkodissa on 54 paikkaa, joista 12 on 1-3 -vuotiaille. Pihassa olevassa bänditilassa toimii maanantaiaamuisin avoin päiväkotiseurakunnan ja kaupungin yhteistyönä. Päiväkodissa toimii metsäesikoulu-ryhmä. Vuoden 2018 lopulla aletaan valmistella päiväkotitilojen peruskorjausta. Korjausaste tulee olemaan erittäin korkea, koska rakennuksessa on useita riskirakenteita. Yhtenä vaihtoehtona päättäjille tulee pohdittavaksi kokonaan uuden, nykyaikaisen oppimisympäristön mukainen päiväkotikoti.

Katvelan päiväkodissa on 75 paikkaa, joista 12 on 1-3 -vuotiaille ja 63 paikkaa 3-6 -vuotiaille. **Kellosepän** päiväkotikoti toimii Katvelan päiväkodin vieressä ja päiväkodit toimivatkin yhtenä yksikkönä. Kellosepässä on tilat pidennetyn aukiolon ryhmille (pienet ja isot), tuettu ryhmä ja tarvittaessa erillinen esiopetusryhmä. Päiväkotikoti on avoinna tarpeen mukaan arksin klo 5.30–22.30 välisenä aikana. Vuoden 2019 talousarvioesityksessä esitetään yhtä päivähoitajan tointa Katvela-Kellosepän päiväkottiin.

Tiitelän päiväkodissa on 21 paikkaa 3-6 -vuotiaille ja esiopetus. Lapsimäärä Tiitelässä vaihtelee ja välillä myös alle 3 -vuotiaita on otettu hoitoon päiväkotiin, koska taajamassa ei ole perhepäivähoitoa tarjolla. Alle 3-vuotiaiden vaatima henkilöstöresurssi on yksi aikuinen neljää lasta kohti. Henkilöstöä päiväkodissa on kaksi lastentarhanopettajaa ja kaksi päivähoitajaa. 1-2 -vuotiaiden hoitaminen vaatii toiminnan eriyttämistä ja ruokahuollon järjestäminen lasten hoidon ohessa on erittäin työlästä. Päiväkottiin palkataan lisäresurssia tarpeen mukaan. Päiväkodissa pyritään vastaamaan laajeneviin aukiolotarpeisiin resurssien puitteissa.

Mikonpuiston päiväkodin paikkaluku on 121, joista alle 3 -vuotiaille 30 hoitopaikkaa (12 paikkaa päivähoitoa ja 18 paikkaa ympärivuorokautista hoitoa tarvitseville) ja yli 3-vuotiaiden ympärivuorokautiselle vuorohoidolle 28 paikkaa. Lisäksi päiväkodissa toimii perhepäivähoidon varahoito. Päiväkodissa työskentelee 25 pedagogia sekä kaksi päivähoitajaa varahoitoyksikössä sekä tukipalveluhenkilöstö. Ympärivuorokautinen hoito on lisääntynyt ja vuorohoitoryhmissä on lapsia kirjoilla lähes kaksinkertainen määrä kutakin hoitopaikkaa kohti. Mikonpuiston päiväkotikoti on varahenkilönä toimivan päivähoitajan ”kotipesä”.

Päiväkotihoido/perhepäivähoito /ostopalvelut

Perhepalvelujohtajan päätöksellä ostopalveluja voidaan käyttää tarvittaessa. Kunnalliset hoitopaikat täytetään pääosin ensin. Lautakunnassa on määritelty kriteerit, joiden mukaan tehdään yhteistyötä mm. päiväkotikäden jäljen kanssa. Äänekosken taajamaan Ääneniemien asuntoalueelle on valmistunut yksityinen päiväkotikoti Vipellys, jossa on paikkoja 54. Vipellys on Äänekosken alueella toimiva ainoa yksityinen päiväkotikoti. Äänekoskella viheralueella toimii kaksi yksityisellä toimijalla toimivaa perhepäivähoitajaa. Kaupungin viranhaltijat valvovat yksityistä varhaiskasvatustoimintaa.

Perhepäivähoito

Perhepäivähoidossa on aktiiviyössä 15 hoitajaa syyskuussa 2018 ja hoitopaikkoja 60. Syyskuussa 2018 perhepäivähoitoon (hoitajan kotona hoidettavat lapset 50 ja varahoitoyksikkö 7) on sijoitettu 57 lasta, edellisenä vuonna 61.

Esiopetus

Toimintakaudella 2018–2019 esiopetuksessa on 214 lasta. Esiopetuksessa on 210 lasta ja varhennetussa esiopetuksessa 4 lasta.

Päiväkotien (Koulunmäki, Konginkangas, Tiitelä, Katvela, Kelloseppä ja Alkula) antama esiopetus on tarkoitettu niille lapsille, jotka tarvitsevat päivähoitoa esiopetuksen lisäksi.

Erillisiä esiopetuspaikkoja on Hietaman koululla, Suolahden taajamassa Kellosepän päiväkodissa ja Koulunmäen päiväkodissa Tekellä tarpeen mukaan yksi tai kaksi eri ryhmää.

Eriyisopetus

Äänekosken varhaiskasvatuksessa on seitsemän varhaiskasvatuksen erityisopettajan tointa, joista viisi on täytetty. Yksi työntekijä on hoitopaalla ja yksi VEO toimii Koulunmäen päiväkodissa pienennetyssä ryhmässä. Kolmelle VEOLle on jaettu koko varhaiskasvatuksen toimintakenttä ja periaatteessa koko alue on konsultoinnin piirissä. Konginkankaan, Tiitelän (Sumiainen) ja Hietaman esioppilaat kuuluvat perusopetuksen erityisopettajan toiminta-alueeseen. Kahta VEOn tointa hoitaa tällä hetkellä lastentarhanopettaja.

Perusopetus

Toimintakaudella 2018–2019 päiväkodeissa on yhteensä kuusi perusopetuksen kirjoilla olevaa lasta, joille on myönnetty pidennetty oppivelvollisuus. Näiden lasten kustannukset laskutetaan perusopetukselta.

Kerhotoiminta

Kerhotoimintaa 3-5- vuotiaille järjestetään Äänekoskella ja toimintaa on neljänä päivänä viikossa. Perjantaisin aamupäivällä HäränvIRRantie 8 tiloissa toimii aamupäivällä avoin päiväkotitoiminta. Alkulassa Suolahdessa avoin päiväkotitoiminta järjestetään maanantaisin aamupäivällä yhteistyössä seurakunnan kanssa. Kerhotoiminnassa on mukana 20–30 lasta. Kerhotoiminnassa työskentelee lastentarhanopettaja ja osa-aikainen päivähoitaja. Avoin päiväkotitoiminta on saavuttanut suuren suosion. Osallistujia on ollut jopa 40–60 / kokoontumiskerta.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Talousarvioon varataan toimintarahat lapsiperheiden kotipalveluun kolmelle työntekijälle vuodelle 2019. Talousarvioesitykseen vuodelle 2019 on varattu 14 700 euroa asiakaspalveluiden ostoihin muilta. Toimisto- ja asiantuntijapalveluihin on varattu 7 600 euroa yhteistyöhön MLL:n kanssa. Kodinhoitajan matkakorvauksiin on varattu 6 000 euroa vuodessa. Työntekijät kulkevat ympäri Äänekoskea auttamassa ja tukemassa lapsiperheitä. Toiminnan esimiehenä ja palvelutarpeen arvioijana toimii Alkulan päiväkodin johtaja.

Perhekeskustoiminta

Talousarvioesityksessä esitetään vuodelle 2019 perhekeskuskoordinaattorin vakinaistamista ja toimeen on varattu määräraha. Vakinaistaminen liittyy yhtenä toimenpiteenä nuorten tila selvitykseen, joka toteutettiin monialaisesti 2017 - 2018.

Toimintaa on toteutettu vuosina 2017–2018 kaupungin saaman perintörahan turvin. Perhekeskustoiminnan tarkoituksena on tarjota monipuolista matalan kynnyksen palvelua perheille. Toimintamuotoina voivat olla esimerkiksi avoin päiväkotitoiminta, leikkipuistotoiminta sekä erilaiset tapahtumat. Jäljellä olevaa hankerahaa käytetään perhekeskustoiminnan toteuttamisesta aiheutuviin kuluihin, palveluihin ja hankintoihin. Perhekeskustoiminnalle valmistuu omat toimitilat Koulunmäen yhteiskoulun (KYK) uuteen rakennukseen. Uusiin tiloihin päästään vuoden 2019 aikana.

Neuvolan perheohjaaja siirretään perhekeskustoiminnan alaisuuteen vuoden 2019 alusta alkaen. Neuvolan perhetyön tavoitteena on perheiden elämönhallinnan ja omien voimavarojen käyttöönoton tukeminen sekä arjessa selviytymisen vahvistaminen. Työmuotoina ovat vanhempien ohjaus ja neuvonta, kotikäynnit ja vertaisryhmätoiminta.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittää perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, neuvolan perhetyön, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten puhe- ja toimintaterapian. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevässä, varhaisen tuen työssä. Menetelmällisiä sisältöjä kehitetään valtakunnallisten suositusten mukaisesti huomioiden moniammatillinen tuen kolmiportaisuus. Henkilöstön koulutuksessa painopisteenä on lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaisen tuen toiminta sekä maakunnallisiin kehittämishankkeisiin sisältyvien uusien toimintamallien käyttöönoton edellyttämisen osaamisen vahvistaminen.

Äitiysneuvola vastaa raskaana olevien naisten terveydenhoidosta raskauden, synnytyksen ja lapsivuoteen aikana. Raskauden aikana lasta odottavan äidin ja sikiön terveyttä ja perheen hyvinvointia seurataan

säännöllisten määräaikaistarkastusten avulla. Odottaville äideille tarjotaan mahdollisuus valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti raskaudenaikaisiin sikiön kromosomi- ja rakennepoikkeavuuksien seurantaan erikoissairaanhoidossa. Riskiraskauksien seuranta toteutetaan sairaanhoitopiirin ohjeistaman hoitokäytännön mukaisesti, yksilöllistä terveystarkastusohjelmaa noudattaen. Ensimmäistä lasta odottaville perheille järjestetään moniammatillisesti toteutettua perhevalmennusta. Terveystarkastuksen suorittama kotikäynti tarjotaan kaikille vastasyntyneille perheille. Vuosittain Äänekoskella syntyy noin 160 lasta. Äitiysneuvolakäyntejä arvioidaan toteutuvan 2 500.

Äitiysneuvoloiden yhteydessä toimivat perhesuunnitteluneuvolat antavat seksuaaliterveyden edistämiseen, perhesuunnitteluun ja raskauden ehkäisymenetelmien valintaan liittyvää neuvontaa ja vastaanottopalveluita. Perhesuunnitteluneuvolan ilmaisjakelu toteutetaan vuonna 2018 päivitetyn paikallisen toimintaohjelman mukaisesti. Perhesuunnitteluneuvolakäyntejä arvioidaan toteutuvan 900.

Lastenneuvolapalveluiden piiriin kuuluvat kaikki alle kouluikäiset lapset. Toimintaan sisältyy laaja-alainen terveystarkastus, lasten määräaikaistarkastukset ja seulontatutkimukset sekä moniammatillinen verkostotyö. Normaalin neuvolaseurannan aikana lapsella on viisi lääkärintarkastusta, näistä laajoina terveystarkastuksina järjestetään 4 kuukauden, 18 kuukauden ja 4 -vuotiaiden terveystarkastukset. Lapsen neurologista kehitystä arvioiva LENE -tutkimus tehdään kaikille 3-6 -vuotiaille lapsille. Lastenneuvolat toteuttavat valtakunnallisen yleisen rokotusohjelman mukaiset lasten rokotukset, tarvittavat lasten muut vapaaehtoiset rokotukset sekä 6-35 kuukauden ikäisille lapsille suunnatut maksuttomat influenssarokotukset. Lastenneuvolakäyntejä arvioidaan toteutuvan 3700.

Neuvolan perheohjaaja siirretään perhekeskustoiminnan alle vuoden 2019 alusta alkaen. Työnkuva valmistellaan yhteistyössä neuvolatyön ja perhekeskustoiminnan kanssa.

Kouluterveydenhuoltotoimintaan sisältyy perusopetusta antavien koulujen oppilaiden terveyden edistäminen ja seuranta, sairauksien ehkäisy, oppilashuollollinen yhteistyö sekä osallistuminen kouluyhteisön terveellisyyden ja turvallisuuden valvontaan ja edistämiseen. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisyssä. Määräaikaistarkastukset toteutetaan kaikille vuosiluokille. Laajat terveystarkastukset tehdään peruskoulun ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella luokalla oleville oppilaille. Kodin ja kouluterveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan järjestämällä viidennen luokan sekä seitsemännelle luokalle tulevien oppilaiden terveystarkastukset pääosin kesällä perhetapaamisina terveydenhoitajien vastaanotoilla. Laajoissa terveystarkastuksissa on käytössä valtakunnallisesti hyväksytyt, oppilaille ja vanhemmille suunnatut terveystarkastuksen esitieto- ja terveystarkastuslomakkeet. Kahdeksannen luokan laajassa terveystarkastuksessa käytetään myös Adsume -nuorten päihdemittaria

sekä nuorille suunnattua BDI-13 mielialakyselyä. Kouluterveydenhuollon palvelujen piirissä on noin 2200 oppilasta. Vastaanottokäyntejä arvioidaan toteutuvan 7600.

Opiskeluterveydenhuollon palvelujen piiriin kuuluu noin 1460 toisen asteen oppilaitoksen opiskelijaa. Toiminnan painopistealueena on opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen ja sairauksien ehkäisy sekä opiskelijahuollollinen yhteistyö. Opiskelijoiden sairaanhoitopalveluihin sisältyy kansanterveystarkoitavat palvelut mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto.

Opintonsa aloittavien nuorisoasteen opiskelijoiden terveystarkastukset toteutetaan terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotolla ensimmäisen tai toisen lukuvuoden aikana. Äänekoskelaisten toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevien poikien puolustusvoimien ennakkotarkastukset toteutetaan opiskeluterveydenhuollossa 2. lukuvuoden kevään aikana. Opiskeluterveydenhuollossa on käytössä Adsume -nuorten päihdemittari ja AUDIT - kysely, mielialakysely tai masennusseula tehdään tarvittaessa. Opiskeluterveydenhuoltokäyntejä arvioidaan toteutuvan 2600.

Puheterapia kohdentuu pääasiassa alle kouluikäisiin lapsiin. Aikuisväestön osuus on noin 8 %, keskeisimpiä asiakasryhmiä ovat äänihäiriöiset sekä neurologiset potilaat. Kehitysvammaisten tutkimukset ja kuntoutuksen suunnittelu hoidetaan omana työnä. Yhteistyö lasten perheiden, neuvoloiden, päivähoidon ja koulujen erityisopettajien kanssa on tiivistä. Puheterapeutti osallistuu myös kouluvalmiuden arviointiin ja lasten kuntoutustyöryhmän toimintaan. Puheterapiassa on 2 puheterapeutin tointa, joista toiseen on rekrytointi meneillään. Puheterapiakäyntejä arvioidaan toteutuvan 1300.

Toimintaterapiaan sisältyy lapsen toimintaterapiatarpeen arviointi, lapsen ja hänen lähipiirinsä ohjaus ja neuvonta sekä yhteistyö lapsen vanhempien ja hänen hoitoonsa osallistuvien eri tahojen kanssa. Toimintaterapeutti tekee suosituksia lääkinnällisestä kuntoutuksesta, osallistuu kouluvalmiuden arviointiin ja lasten kuntoutustyöryhmän toimintaan. Toimintaan sisältyvät tarvittaessa myös konsultaatiokäynnit päiväkodeissa ja kouluissa. Toimintaterapian henkilöstönä on yksi osa-aikainen (50 %) puheterapeutti. Vastaanottokäyntejä arvioidaan kertyvän 200.

Perheneuvola

Perheneuvola vastaa erityistason kasvatus- ja perheneuvolapalveluiden antamisesta Äänekosken ja Konneveden alueilla. Työntekijöinä perheneuvolassa on 2 psykologia, sosiaalityöntekijä ja 0,5 toimistos sihteeri. Lisäksi käytössä on yksityisen lastenpsykiatrin palvelut noin joka toinen kuukausi. Perheneuvolaan ilmoittautuu vuosittain noin 170 - 180 asiakasta ja perheenjäsenet mukaan lukien asiakkaita käy vuositasolla vajaat 400. Perheneuvola palvelee 0 - 13 v. ikäisten lasten perheitä. Yhteistyötä

tehdään tarvittaessa kaikkien niiden toimijoiden kanssa, jotka ovat asiakasperheiden kanssa tekemisissä. Pienistä resursseista johtuen kaikkiin mahdollisiin yhteistyötarpeisiin ei voida vastata.

Perheneuvola hankkii tarvittavat omaan vastualueeseen liittyvät perustellut jatkotutkimus ja -kuntoutuspalvelut ostopalveluina. Lapsiperheiden tarvitsemien palveluketjujen kehittämisessä ollaan mukana.

3.5.4.3 Tulokortti

KUVA 42 LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT: TULOKORTTI

Vastuualue:		Lasten ja perheiden palvelut				
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastytyväisyyskysely					
	Palvelujen riittävyys ja saatavuus	4,5	4,6	4,6	4,6	
	Huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö	4,4	4,6	4,6	4,6	
	Turvallisuus	4,4	4,5	4,5	4,5	
	Vaikutusmahdollisuus ja osallisuus	4,1	4,2	4,2	4,2	
	Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen	4,4	4,5	4,5	4,5	
	Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö)	4,3				
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntalaisten vaikuttamistilaisuudet					
	Perhepalveluiden asiakasraati	2	2	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen Perhepalveluiden asiakasraatin perustaminen ja toiminnan tavoitteiden määrittäminen						
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	100 %	83 %	87 %	90 %	
	Henkilöstökysely:					
	* osaaminen ja työolot	4,2	4,1	4,1	4,1	
	* työyhteisön toimivuus	4,3	4,2	4,2	4,2	
	* omat voimavarat	4,2	4,2	4,2	4,2	
Sairauserätyköt (pv/tt/v)	13,9	12	11	10		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötoimien ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitseminen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen.						
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisasio	4,1	4,1	4,1	4,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaista työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus	4,0	4,1	4,1	4,2	
	Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%)					
	- Ydin- ja avainprosessit	100 %	100 %	100 %	100 %	
	- Toimialakohtaiset aliproessit	60 %	80 %	100 %	100 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut 						
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys)					
	- raportointijärjestelmät	4,1	4,2	4,2	4,2	
	- tietojärjestelmät ja ohjelmistot	4,1	4,2	4,2	4,2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen 						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma + 110 t€	Toteuma +/- 26 t€	Toteuma +/- 26 t€	Toteuma +/- 26 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 						

3.5.5 Opetuspalvelut

3.5.5.1 Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

3.5.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 43 OPETUSPALVELUT: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000420 Opetuspalvelut				
Toimintatuotot	571	378	259	-32 %
Toimintakulut	-17 802	-17 317	-17 531	1 %
Netto (toimintakate)	-17 231	-16 939	-17 272	2 %

Hallinto

Hallinnossa työskentelee opetus- ja kasvatusjohtajan lisäksi kaksi toimistosihteeriä. Hallinnon erityispalveluissa on kolme koulupsykologin vakanssia ja kolme vastaavan koulukuraattorin vakanssia. Koulupsykologi-koulukuraattori-työpareista kaksi työskentelee esi- ja perusopetuksessa ja yksi työpari toisella asteella. Äänekosken lukion ja Poken nuorisosaasteen opiskelijoita on yhteensä noin 1 100. Perus- ja esiopetuksessa oppilaita on työparia kohti noin 1 200. Opetuspalveluiden hallintoon kuuluu myös kasvun ja oppimisen palveluiden koordinaattori. Hänen tehtäviinsä kuuluvat mm. opetussuunnitelmantöiden koordinointi, hankkeiden hallinnointi, erityisopetuksen ja oppilashuoltotyön koordinointi sekä täydennyskoulutuksen suunnittelu.

Projektit

Projektit käsittävät valtion erityisavustuksilla rahoitettavat hankkeet:

1. Koulun kerhotoiminnan tukeminen
 - Avustussumma on 21 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 9 000 €.
 - Hankkeessa tuotetaan kouluille kerhotoimintaa joko ostamalla ohjaus yhteistyökumppaneilta tai koulun oman henkilöstön voimin. Hankkeen rahoituksella voidaan myös ostaa välineitä kerhotoiminnan järjestämiseksi.
2. Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävään toimenpiteisiin
 - Avustussumma on 341 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 85 251 €.

- Hankkeen kautta tuotetaan koulunkäynninohjaajien ja samanaikaisopettaja palveluita seuraavasti:
 - Hietaman koulu, 1 koulunkäynninohjaaja, samanaikaisopettajan tunteja
 - Honkolan koulu, 1 samanaikaisopettaja
 - Koiviston koulu, 1 samanaikaisopettaja
 - Konginkankaan koulu, 1 samanaikaisopettaja
 - Koulunmäen yhtenäiskoulu, 3 samanaikaisopettajaa, 3 koulunkäynninohjaajaa
 - Sumiaisten koulu, 1 samanaikaisopettaja, joka käy myös Hietaman koululla
 - Suolahden yhtenäiskoulu, 1 samanaikaisopettaja, 3 koulunkäynninohjaajaa

- 3. Perusopetuksen innovaatio- ja kokeiluhaku, Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen uusissa yhtenäiskouluissa
 - Avustussumma on 72 000 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus 8 000 €
 - Hankkeen kautta tuotetaan yhteisöohjaajan palveluita Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluille sekä nuorisotoimeen. Hankkeen tarkoituksena on luoda yhteisöllisen toimintakulttuurin rakenteita vasta perustetuille yhtenäiskouluille sekä luoda toimiva, pysyvä malli koulunuorisotyölle osana yhteisöllistä oppilashuoltoa.

- 4. Tutoropettajien toiminta ja kouluttaminen
 - Hankerahoitusta on hakenut yhteensä 18 kuntaa, Jyväskylä toimii hanketta koordinoivana kuntana. Hankerahoitusta on saatu yhteensä 248 000 €, josta Äänekosken avustusosuus on 23 767 € ja opetuspalveluiden rahoitusosuus on 5 941 €.
 - Hankkeen kautta mahdollistetaan koulukohtainen laadukas tutortoiminta uuden opetussuunnitelman mukaisten TVT-taitojen vahvistamiseksi kouluilla.

- 5. Perusopetuksen innovaatio- ja kokeiluhaku, Teknologia tutuksi seikkaillen
 - Hankerahoitusta on hakenut Forssa, Laihia, Sastamala ja Äänekoski. Yhteistyökumppanina toimii Opinsys Oy. Forssa toimii hanketta koordinoivana kuntana. Hankerahoitusta on saatu yhteensä 287 500 €.
 - Hankkeen kautta toteuttavalla teknologiaseikkailutoiminnalla pyritään hyödyntämään tieto- ja viestintäteknikkaa monipuolisesti ja innostamaan opettajia ja oppilaita uuden teknologian hyödyntämiseen.

Perusopetus

Äänekoskella on yhteensä 7 perusopetusta antavaa koulua: kaksi yhtenäiskoulua ja viisi alakoulua. Asemakadun koulu ja Telakkakadun koulu yhdistyivät hallinnollisesti 1.8.2018 alkaen Suolahden yhtenäiskouluksi. Toisen asteen koulutusta tuottaa Äänekosken lukio. Aikuisten perusopetus on alkanut Äänekosken lukion tiloissa syksyllä 2017. Opetusryhmässä on tällä hetkellä 9 opiskelijaa. Kevään 2019 aikana kaikki aikuisten perusopetuksen ryhmän opiskelijat saavat perusopetuksen oppimäärän suoritettua.

Koulu	Perusopetusryhmiä	Opettajia	Ohjaajia	Oppilaita
Koulunmäen yhtenäiskoulu	45	82	13	1 019
Suolahden yhtenäiskoulu	32	63	14	644
Honkolan koulu	6	7+1 kiertävä	1	87
Koiviston koulu	3	3+1 kiertävä	1	63
Konginkankaan koulu	5	6	1	79
Hietaman koulu	3	4+1 (kiertävä)	1	66
Sumiaisten koulu	5	6	1	69
Äänekosken lukio	12	30	0	336
Aikuisten perusopetus	1		1	6
Hankerahoituksella		8 (tuntiopettajia)	7 (osavuosi)	

Kouluilla on yhteensä 5 koulusihteeriä ja 5 virkarehtoria; kaksi yhtenäiskoulun rehtoria, kaksi apulaisrehtoria ja yksi lukion rehtori.

Lukuvuonna 2018–2019 opetusryhmien määrä väheni alakouluissa kahdella ryhmällä ja vastaavasti yläkouluissa opetusryhmien lukumäärä nousi yhdellä. Oppilasmäärä laski lukuvuodesta 2017–2018 lukuvuoteen 2018–2019 yhdeksällä oppilaalla (2 027 perusopetuksen oppilasta).

Vuoden 2019 talousarvion valmistelun yhteydessä esitetään yhden lukion ja perusopetuksen lehtorin viran muuttamista lukion päätoimiseksi tuntiopettajan viraksi.

Joustava perusopetus (JOPO)

Joustava perusopetus (JOPO®) on lähtenyt opetusministeriön vuonna 2006 käynnistämästä kehittämishankkeesta, jossa on kehitetty uudenlaisia koulupudokkuutta vähentäviä opetusmenetelmiä ja toimintatapoja. Opetus järjestetään noin 10 oppilaan joustavan perusopetuksen JOPO-ryhmässä, jossa perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 opetuksessa käytetään uudenlaisia oppilaiden yksilöllisistä tarpeista lähteviä toiminnallisia opiskelumenetelmiä, pienryhmäopetusta, työpaikkaopiskelua sekä erilaisia oppimisympäristöjä hyödyntäviä lähestymistapoja. Peruskoulun suorittamista ja toiselle asteelle siirtymistä tuetaan myös moniammatillisen yhteistyön, varhaisen puuttumisen ja tehostetun koti-koulu-yhteistyön avulla.

Äänekoskella JOPO-ryhmiä on vain yksi. Näin opetusta voidaan tarjota ainoastaan molempien koulujen yhdeksännen luokan oppilaille. Perustamalla toinen JOPO-ryhmä 1.8.2019 voidaan opetusta laajentaa tarjottavaksi sekä kahdeksas- että yhdeksäsluokkalaisille kummallakin yhtenäiskoululla ja samalla toteutuu lähikouluperiaate.

Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on kunnille vapaaehtoista. Mikäli kunta järjestää toimintaa, saa se valtionosuutta ryhmää kohti tuotettujen toimintatuntien mukaan.

Äänekosken kaupunki toteuttaa iltapäivätoimintaa Hietaman, Honkolan, Konginkankaan, Koiviston ja Sumiaisten kouluilla sekä Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla.

Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluilla järjestetään toimintaa kehitysvammaisille lapsille. Koskelan Setlementti järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa Äänekosken keskustassa sekä iltapäivätoimintaa Suolahdessa. Toimintaa avustetaan 160 000 eurolla vuonna 2019. Kaupunki saa myös Koskelassa järjestetystä toiminnasta valtionosuuden.

Kasvun ja oppimisen lautakunta säätelee päätöksillään toiminnan järjestämistä.

Toiminnasta perittäviä osallistumismaksuja tarkistettiin keväällä 2017.

Aikuisten perusopetus

Aikuisten perusopetuksen tarjoaminen on aloitettu Äänekosken lukion tiloissa 1.8.2017. Palvelu on suunnattu turvapaikkahakijataustaisille oppivelvollisuuden ylittäneille henkilöille. Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksen mukaan ryhmässä voi olla 14–21 opiskelijaa. Tarkoitus on, että syksyllä 2017 aloittaneen ryhmän opinnot saatetaan loppuun, eikä uusia opiskelijoita oteta. Valtio korvaa aikuisten perusopetuksen kustannukset. Jokaista suoritettua kurssia kohti kaupunki saa 293,31 euroa valtionosuutta. Vuonna 2019 on valtionosuutta arvioitu kertyvän noin 150 000 euroa, mikä kattaa toiminnasta kertyvät kustannukset. Syksyllä 2018 opiskelua jatkaneita ryhmässä on 11, tällä hetkellä opiskelijoita on 9.

3.5.5.3 Tulokortti

KUVA 44 OPETUSPALVELUT: TULOSKORTTI

Vastuualue:		Opetuspalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma	Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastyytyväisyyskysely - Palvelujen riittävyys - Huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö - Turvallisuus - Vaikuttamismahdollisuus ja osallisuus - Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen - Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö)	3,7 4,1 3,4 3,4 3,8 3,8	3,8 4,2 3,6 3,6 3,9 4,0	3,9 4,2 3,7 3,7 3,9 4,0	4,0 4,2 3,8 3,8 4,0 4,0	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakasraadin kokoontuminen vuodessa	2	2	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen • Asiakasraadin perustaminen 						
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma	Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	voitetaso 2021	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	75 %	83 %	87 %	90 %	
	Henkilöstökysely * osaaminen ja työolot * työyhteisön toimivuus * omat voimavarat Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	3,7 3,9 3,9 12,8	4 4,1 4,1 12,0	4,1 4,1 4,2 11,0	4,1 4,1 4,2 10,0	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely Johtamisosio	3,7	3,9	4,0	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <p>Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.</p>						
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma	Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	voitetaso 2021	
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit - Toimialakohtaiset aliprosessit	3,7 100 % 40 %	3,9 100 % 100 %	4 100 % 100 %	4,0 100 % 100 %	
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys): - raportointijärjestelmät - tietojärjestelmät ja ohjelmistot	3,9 3,5	4,0 3,8	4,1 3,9	4,2 4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen 						
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma	Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	voitetaso 2021	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma - 269 t€	Toteuma +/- 49t€	Toteuma +/- 49 t€	Toteuma +/- 49 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 						

3.5.6 Nuorisopalvelut

3.5.6.1 Toiminta-ajatus

Nuorisolain mukaan nuorisotyötä tehdään alle 29-vuotiaiden kanssa. Äänekoskella palvelut ovat tarkoitettu pääosin 12–17-vuotiaille, etsivä työ 15–29-vuotiaille ja osa palveluista alakouluikäisille. Nuorisotyön lähtökohtana on nuoren kasvamaan saattaminen ja nuoren oman toimijuuden tukeminen. Nuori kasvaa ja oppii nuorisopalvelujen toiminnoissa, vasta- vuoroisesti nuorisotyöntekijät oppivat nuorilta. Osallisuus on läpileikkaava määritelmä koko nuorisotyössä Äänekoskella. Nuorisotyössä nuori on oman elämänsä paras asiantuntija, työn keskiössä ovat nuoren tarpeet ja toiveet. Nuorisotyössä toimitaan nuorten vapaa-ajalla ja nuorten ympäristöissä sekä tarjotaan turvallisia ja päihteettömiä toimintoja. Nuorisotyön tekemistä määrittelevät erityisesti nuorisolaki, kuntalaki ja lastensuojelulaki. Työtä määrittelevät myös erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset ohjelmat (esimerkiksi voimassa oleva Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma ja Äänekosken kaupungin lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma).

3.5.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 45 NUORISOPALVELUT: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000430 Nuorisopalvelut				
Toimintatuotot	220	127	135	6 %
Toimintakulut	-574	-551	-539	-2 %
Netto (toimintakate)	-354	-424	-404	-5 %

Nuorisotilat

- Nuorisokeskus Spotti, Kotakennäntie 21 (1 574 m² / 4 700 m³)
- Nuorisotila Suolahti, Kellosepänkatu 21 (330 m² / 990 m³)
- Nuorisotalo Vapari, Konginkangas (420 m² / 1 100 m³)
- Nuorisotila, Sumiainen
- Kangaslammen leirikeskus

Kohdennettu nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö tarkoituksena on tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja löytää heille tarvittavaa apua ja tukea. Työskentelyyn ohjaututaan nuoren omasta aloitteesta, vanhempien yhteydenoton kautta, eri oppilaitosten tai viranomaisten. Nuorisotalo Vaparilla, Konginkankaalla tehdään kohdennettua tyttötyötä yhteistyössä, Äänekosken seurakunnan kanssa. Nuorisokeskus Spotissa tehdään kohdennettua tyttötyötä ja kohdennettua työtä 6 lk. – 7 lk. Suolahdessa tehdään kohdennettua toimintaa 6 lk. ja lisäksi Avartti toiminta on aloitettu.

Liikkuva nuorisotila / pop up -toiminta

Liikkuva nuorisotilan on suunniteltu toimivan koko vuoden mutta painopiste toiminnalla on koulujen loma – ajat. Liikkuvan nuorisotyö toimii eli ”kesäkaara”, joka toimi koko Äänekosken alueella. Liikkuva nuorisotyö oli pakettiauto, josta oli lainattavissa toimintaan liittyviä välineitä kuten muun muassa kuplafutiskuplat sekä äänentoistolaitteet. Liikkuva nuorisotyö menee sinne missä nuoret ovat ja on aktiivinen sosiaalisessa mediassa jonka kautta nuoret ottavat yhteyttä liikkuvaan nuorisotyöhön ja tietävät missä liikkuva nuorisotyö on. Nuorisopalveluilla ei ole omaa autoa, joten auto vuokrataan paikalliselta yrittäjältä. Liikkuvaa nuorisotila käytetään myös loma-aikoina apuna nuorisopalveluiden välineistön ja kaluston kuljetuksessa. Liikkuva nuorisotyöhön ”Kesäkaaran” toimintoihin osallistui kesän 2018 aikana noin 3 200 nuorta. Äänekosken kaupungin liikkuva nuorisotyö on ensimmäinen liikkuvan nuorisotyön muoto Keski-Suomessa.

Kansainvälinen toiminta

Kansainvälistä toimintaa tuotetaan kaikilla asuinalueilla Erasmus + ohjelman eri toimintamuodoin.

Loma-aikojen toiminta

7-12-vuotiaille järjestetään lasten yöleiri. Leirit sisältävät monipuolista ohjelmaa muun muassa leikkiä, askartelua, pelaamista yms. eri teemoihin painottuen. Leireillä työskentelee nuorisopalveluiden ammattitaitoinen henkilöstö, nuorisotyön harjoittelijoita ja kesätyöntekijöitä. 2019 kesällä toiminnan painopiste on 7lk – 9lk.

13- 20 -vuotiaille nuorille järjestetään kesätyötä, kursseja ja tapahtumia. Nuorten loma-ajan toiminnassa pyritään reagoimaan liikkuvalla nuorisotilalla ”kesäkaaralla” vallalla oleviin suuntauksiin nuoria kiinnostavissa asioissa ja järjestämään monipuolista tekemistä loma-ajoille.

Osallisuus

Nuorisovaltuusto, nuorisotilojen talotoimikunnat ja vanhempaintoimikunnat, nuorten kuulemis- ja vaikuttamistilaisuudet sekä nuorten toiveista lähtevät projektiryhmät.

Hankerahoitukset

Etsivän nuorisotyön hanketta jatketaan ja haetaan 120 000 euroa valtionavustusta. Kaupungin omarahoitusosuus on 40 000 euroa. Etsivän nuorisotyöntekijöitä on neljä henkilöä joista kaksi vakinaistettiin 2018 vuoden aikana.

Nuorisotoimen nettokäyttömenot per nuori

€/ nuori	Koko maa	Keski-Suomi	Äänekoski
Nettokustannukset	96	91	102

Väestöä ja taloudellisia tunnuslukuja koskevat tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tietoihin. Nuoreksi katsotaan henkilö, joka on iältään 15–28 vuotta. Huomioon täytyy ottaa, ettei käytössä ole tarkkoja tietoja esimerkiksi nuorisotilojen määrästä. Kunnissa jotka ovat aikanaan yhdistyneet, menot ovat mm. kiinteistöjen osalta suuremmat, kuin kunnissa joissa ei ole kuin yksi nuorisotila. Lisäksi Äänekoskella menoihin sisältyvät myös mm. työllistettyjen ja kesätyöllistettyjen palkkamenot sekä heistä saatu työllistämistuki. Nettokäyttömenoja verratessa täytyykin huomioida, ettei menoja välttämättä kirjata kunnissa samoilla periaatteilla.

3.5.6.3 Tulokortti

KUVA 46 NUORISOPALVELUT: TULOSKORTTI

Vastualue:	Nuorisopalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
	Asiakastytyväisyysselvitys				
	* Tyytyväisyys palveluun	4,3	4,4	4,4	4,4
	* Tyytyväisyys henkilöstön toimintaan	4,3	4,4	4,4	4,4
	* Tyytyväisyys tiloihin	4,3	4,4	4,4	4,4
	* Tyytyväisyys tilojen sijaintiin	4,3	4,3	4,3	4,3
	* Tyytyväisyys tilojen aukioloaikoihin	4,1	4,3	4,3	4,3
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	100 %	83 %	87 %	90 %
	Henkilöstökysely:				
	* osaaminen ja työolot	3,9	4,2	4,2	4,2
	* työyhteisön toimivuus	3,9	4,1	4,1	4,1
	* omat voimavarat	3,9	4,2	4,2	4,2
	Sairauspoissaolot (pv/tt/v)	12,8	12	11	10
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkö kohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio	3,4	4,0	4,1	4,1
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Prosessien sujuvuus	Työhyvinvointikysely: prosessien sujuvuus	3,9	4,2	4,2	4,2
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianhallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	* Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	+45 t€	Toteuma +/- 1,2t€	Toteuma +/- 1,2 t€	Toteuma +/- 1,2 t€
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen					

3.6 Tekninen lautakunta

3.6.1 Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta valmistelelee vesihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimea, yksityisteitä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Lautakunta vastaa kaupungin eri toimialojen kuljetuspalvelujen sekä kunnan sisäisen joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä liikennejärjestelmätyöstä.

Lautakunta vastaa Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannuksista. Pelastustoimi siirtyy teknisen lautakunnan alaisuuteen vuoden 2019 alusta alkaen.

Nykyisen henkilökunnan kehittämisessä panostetaan hankintaosaamiseen, hallinto- ja kuntalain tuntemiseen sekä talouden-, rakentamisen- ja palvelun tuottamisen kustannusseurantaan.

Julkisen hallinnon päätöksenteon perusteet on kirjattu Suomen perustuslakiin. Päätöksentekomenettelyä kunnassa säätelee pääosin kuntalaki ja hallintolaki. Teknisen lautakunnan tehtäväalaa on myös ohjaamassa muita omia menettelyjä koskevia säännöksiä.

Kunnan päätöksentekomenettely voidaan jakaa viiteen eri vaiheeseen: vireille tulo, valmistelu, päätös, tiedoksianto sekä täytäntöönpano. Näiden laaja-alainen osaaminen ja sen kautta oikea ja virheetön, saatujen sekä annettujen tehtävien valmistelu ja toteuttaminen mahdollistaa strategian ja talouden mukaisen toiminnan, jossa mm. sisäisen valvonnan kautta on kaikki mahdolliset riskit minimoitu.

3.6.2 Talousarvio 2019

KUVA 47 TEKNINEN LAUTAKUNTA: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Tekninen lautakunta				
Toimintatuotot	2 650	2 570	2 932	14 %
Toimintakulut	-14 024	-13 320	-16 825	26 %
Netto (toimintakate)	-11 374	-10 750	-13 893	29 %

Teknisen lautakunnan toimintaa muuttaa tulevaisuudessa suuresti se, että osa kiinteistömässasta siirtyy pois sen hallinnasta. Sosiaali- ja terveyspalveluiden ja aluehallinnon uudistuksella ei ole välittömiä vaikutuksia vuoden 2019 talousarvioon, mutta toiminnallisesti ja taloudellisesti uudistukseen valmistaudutaan. Muutokseen tulee valmistautua mm. sopimuksin.

Toimiala valmistautuu tuleviin muutoksiin myös valmistelemalla organisaation tehostamista ja paremmin sen toiminnan päämäärää vastaavaksi. Lisäksi toiminnan muutoksessa tulee huomioida ns. turhista tiloista luopuminen. Äänekosken kaupungin taloussuunnitelmassa on asetettu vuosittainen tavoite aikaan saada luovutusvoittoja. Nyt toimiala on tilanteessa, jossa luovutusvoittojen saaminen vaikeutuu kohde kohteelta.

Toimialan talouden tasapainottamiseksi ja myyntitavoitteen täyttämiseksi on toimiala esittänyt Äänekosken kaupunginhallitukselle Teknologikeskuksesta luopumista.

Taloussuunnitelmassa ennakoidaan myös, että myytävien ja kaupungin käytöstä poisotettujen rakennusten ja alueiden tila-, käyttö- ja hoitokustannukset jäävät pois vähentäen kokonaiskuluja. Jotta asetetut tavoitteet saavutetaan, tulee kaupungin omistamat tyhjä ja vajaakäyttöiset tilat ja rakennukset myydä tai jatkojalostaa uuteen, kaupungin tarvitsemaan käyttöön.

Tavoitteiden laadinnassa korostetaan erityisesti mitattavuutta. Tavoitteista laaditaan erilliset tuloskortit. Talousarvion laadinnassa on huomioidava, että valtuuston käsittelyssä olevien tavoitteiden tulee olla helposti seurattavia. Lisäksi useat sopimukset tulevat uusimisen piiriin. Tärkeimmät sopimukset, jotka tehdään vuodelle 2019, ovat kiinteistönpitoon ja -hoitoon liittyviä sekä rakentamisen erilaiset puitesopimukset.

Talousarvion laadintaprosessin yhteydessä on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti kaikkia organisaation toimintaan liittyvä riskejä. Talousarvion laadinnan yhteydessä talousarvioissa esitettyihin taloudellisiin ja toiminnallisiin tavoitteisiin liittyvät riskit on tunnistettava, analysoitava, sekä arvioitava niiden merkitys suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja organisaatioon.

3.6.3 Henkilöstö

KUVA 48 TEKNINEN LAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Tekninen lautakunta

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	12. / 13	12	12	12	12
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	0	0	1	1	0
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	12. / 13	12	13	13	12
Osa-aikaiset					

Henkilöstötaulukko ei sisällä investointikohteille palkattuja.

3.6.4 Tilaajavastuualue

3.6.4.1 Toiminta-ajatus

Vastuualue vastaa hallinnosta, kaupungin toimitilojen ylläpidosta, kunnossapidosta ja siivouksesta sekä hoitaa kiinteistöomaisuuteen liittyvät uudisrakennus- ja korjausinvestoinnit. Tavoitteena on tarjota kaupungin palvelutoiminnan käyttöön turvalliset, terveelliset ja hyväkuntoiset tilat kustannustehokkaasti sekä taata kaupungin kiinteistöomaisuuden arvon säilyminen.

Vastuualue vastaa katujen, puistojen ja satamien suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Tavoitteena on rakentaa ja ylläpitää turvalliset ja toimivat liikennejärjestelyt sekä viihtyisä asuinympäristö.

Vastuualue vastaa liikennepalveluista. Tavoitteena on järjestää laadukkaat kuljetuspalvelut kaupungin eri toimialoille, palvelevat joukkoliikennepalvelut sekä kehittää Ääneseudun liikenneympäristöä liikennejärjestelmätöillä.

3.6.4.2 Talousarvion perustelut

KUVA 49 TILAAJAVASTUUALUE: TA2019

3000710 Tilaaja	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	2 650	2 570	2 932	14 %
Toimintakulut	-14 024	-13 320	-15 236	14 %
Netto (toimintakate)	-11 374	-10 750	-12 304	14 %

Vastuualueen palvelutaso ja pääsuoritteet

Palvelutaso toteutetaan kiinteistönhoidon ja siivouksen mitoitusten, kadunhoito- ja viheralueuokitusten sekä investointiohjelman, joukkoliikenteen palvelutason määrittelyn ja henkilöliikenteen linjausten mukaisena.

Talousarviossa tulee näkymään voimakkaasti vuokratulojen vähentyminen johtuen tilojen myynnistä. Tämä heijastaa tulevaisuudessa varmasti myös siihen, että käyttötalousmenoja on saatava alhaisemmiksi. Tilahallintaa helpottamaan tullaan ottamaan käyttöön tilojen käytöstä aiheutuvien kulujen kattamiseksi käyttömaksu. Lisäksi tilapalvelut on laatinut tilahallintaa helpottavan kiinteistöohjelman.

Vastuualueelle kuuluvien rakennusten määrä on noin 160 kpl (huoneistoala on noin 130 000 m² ja tilavuus noin 700 000 m³), hoidettavia katuja yli 200 km, kevyenliikenteenväyliä noin 50 km, avustettavia yksityisteitä on 423 km, viheralueita yli 50 ha ja leikkipuistoja 28 kpl, satamia on 12 kpl, noin 800 venepaikkaa, joista lähes 550 on laituripaikkoja. Laskutettavia autopaikkoja on lähes 750 kpl. Kuljetuspalvelu järjestetään noin 1 000 henkilölle, ruokapalvelun jakelukuljetukset 30 kaupungin yksikölle, noin 3 700 ateriakuljetusta koteihin kuukausittain sekä lääke-, hoito- ja pientarvikkeiden jakelukuljetukset.

Tilapalveluiden isoimpia rakennusinvestointeja ovat: uusi paloasema, ylipainehalli ja Alkulan päiväkot.

Yhdyskuntateknisten palveluiden isoimpia investointeja ovat: Kotakennäntien peruskorjaus, Kotakennäs II alueen katujen rakentaminen ja 4-tie/Kotakennäntien liikennejärjestelyt.

3.6.4.3 Tulokortti

KUVA 50 TILAAJAVASTUUALUE: TULOSKORTTI

Vastuualue:	Tilaja				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Öljylämmitteiset kiinteistöt kpl	5 kpl	3	2	1
	Onnetonuuudet suojaiteilla	1 kpl	0	0	0
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Öljylämmitteisten kiinteistöjen muuttaminen kaukolämpöön tai muihin uusitutuvien energialähteitä käyttäviin järjestelmiin. Suojateiden turvallisuuden parantaminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos				
	Riittävä osaaminen työtehtäviin 0-5	4,1	4,3	4,4	4,5
	Tiedonkulkua työyhteisössä 0-5	3,2	4,3	4,4	4,5
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstön koulutus, informaatiojärjestelmän kehittäminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöt kpl	1	2	3	4
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uudisrakennuskohteissa uusiutuvien energialähteiden käyttöönotto : maalämpö, matalaenergia, aurinkolämpö					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Strategisten investointien hallinta	Kpl	1	2	2	2
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Taloudellista rakentamista tukevien eri urakkamuotojen käyttöönotto: KVR, projektinjohtourakka, ST ym.					

3.6.5 Pelastustoimi

3.6.5.1 Talousarvion perustelut

KUVA 51 PELASTUSTOIMI: TA2019

3000750 Pelastustoimi	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	0	0	-1 589	0 %
Netto (toimintakate)	0	0	-1 589	0 %

Jyväskylän kaupungin järjestämän ylikunnallisen pelastustoimen kustannukset Äänekosken kaupungille ovat vuonna 2019 arviolta 1 589 000 euroa, jossa on korotusta edelliseen vuoteen 77 000 euroa eli 5,1 %. Esitettyjen maksujen kohoaminen johtuu pääasiassa Keski-Suomen pelastuslaitoksen esittämistä etupainotteisista laitehankinnoista. Kunnan öljyntorjuntaviranomaisen tehtäviin on varattu myös ensi vuodeksi 22 000 euroa. Pelastustoimi siirtyy vuoden 2019 alusta ympäristölautakunnalta teknisen lautakunnan alaisuuteen.

3.7 Ympäristölautakunta

3.7.1 Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lakisääteisistä tehtävistä. Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä.

3.7.2 Talousarvio 2019

KUVA 52 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA: TA2019

Ympäristölautakunta	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	257	215	215	0 %
Toimintakulut	-2 218	-2 384	-895	-62 %
Netto (toimintakate)	-1 962	-2 169	-681	-69 %

Lautakuntatasolla menot muodostuvat pääosin palvelujen ostoista. Ostopalveluihin, oikeammin seudullisten palveluiden (ympäristöterveydenhuollon ja maaseutuelinkeinopalveluiden) kustannusten jakoon Äänekosken kuntaosuutena, kohdistuu noin 50 prosenttia lautakunnan talousarvion menoista. Pelastustoimi siirtyy teknisen lautakunnan alaisuuteen vuoden 2019 alusta alkaen.

3.7.3 Henkilöstö

KUVA 53 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Ympäristölautakunta

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	6,6 / 7	6	6	6	6
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	0	0	0	0	0
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	6,6 / 7	6	6	6	6
Osa-aikaiset					

Henkilöstötaulukossa ei ole huomioitu yhteistyötä lähikuntien kanssa.

3.7.4 Ympäristövalvonta

3.7.4.1 Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olo-suhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonsuojelun ja kestäväen kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

3.7.4.2 Talousarvion perustelut

KUVA 54 YMPÄRISTÖVALVONTA: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000810 Ympäristövalvonta				
Toimintatuotot	257	215	215	0 %
Toimintakulut	-376	-458	-481	5 %
Netto (toimintakate)	-119	-243	-267	10 %

Ympäristövalvonnan vastualueen tulosalueita ovat rakennusvalvonta sekä ympäristönsuojelu, joka sisältää lautakunnan yhteisen hallinnon.

Ympäristövalvonnan menoiksi vuonna 2019 on arvioitu 481 200 euroa. Noin 75 % kuluista on henkilöstömenoja. Talousarvioehdotuksessa on varauduttu vuoden vaihteessa eläköityvän ympäristöpäällikön viran täyttämiseen. Nähtävillä ei ole olennaisia muutoksia toimintaympäristössä, joskin Äänekoski, Saarijärvi, Uurainen ja Konnevesi käyvät parhaillaan neuvotteluja rakennusvalvonnan ja ympäristövalvonnan osittai-

sesta yhdistämisestä siten että Äänekosken kaupunki toimisi isäntäkuntana. Maakuntahallinnon muutoksessa rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtävät jäävät tämänhetkisen tiedon mukaan peruskuntaan. Toimintojen luvittamisessa ja valvonnassa näyttää tehtävien siirto valtiolta peruskunnille edelleen jatkuvan ja säädösmuutosten muutoinkin lisäävän ympäristövalvonnan tehtäviä kunnissa. Sähköisen lupapalvelun käyttöönotto rakennusvalvonnan sekä ympäristövalvonnan palveluissa aiheuttaa siirtymävaiheessa jonkin verran lisätyötä ja myös vähäisiä lisäkustannuksia laitehankintoihin ja mm. lupien arkistopalveluihin.

Ympäristövalvonnan tuloiksi vuonna 2019 on arvioitu edellisvuoden tapaan noin 215 000 euroa. Tulojen arvioidaan kattavan lähes 45 % vastualueen menoista. Uutta rakentamista tai toimintaa koskevan lupavolyymien ja samalla lupatulojen odotetaan vuonna 2019 kuitenkin jäävän biotuotetehtaan aiheuttaman vuosien 2015 – 2016 tilapäisen piikin jälkeen lähemmäksi aikaisempaa keskitasoa. Ympäristönsuojelun valvontatulot tulevat jonkin verran lisääntymään kunnan luvittamien yritysten lakisääteisen valvonnan käynnistyessä. Maa-aineslupien määrä kasvoi niin ikään teollisuuden ja tiestön voimakkaan rakentamisen ja kunnostamisen myötä. Uusien maa-aineslupien määrän ei odoteta enää merkittävästi kasvavan mutta vanhoja lupia uusitaan edelleen.

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan keskeisiä lupasuoritteita ovat rakennus-, toimenpide-, purku-, maisematyö-, ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, sekä meluilmoituspäätökset. Päätökset ovat maksullisia. Lisäksi lain edellyttämästä rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään peritään maksu. Sen sijaan päätöksistä hakemuksiin, jotka koskevat vapauttamisesta vesihuoltolaitosten (käytännössä osuuskuntien) verkostoista, ei ole oikeutta periä maksua. Myöskään valvontatoimista, jotka eivät liity lupiin tai rekisteröityyn toimintaan, ei voida periä maksua.

Ympäristötoimi hoitaa osin ostopalveluna jatkuvaa ilmanlaadun seurantaa teollisuuden, energiantuotannon ja Äänekosken kaupungin lukuun. Kustannuksista noin 80 % peritään sopimuskumppaneilta. Kaupungin osuus jää ympäristötoimen menoiksi. Siten nettotuloa toiminnasta ei synny.

Henkilöstö

Ympäristövalvonnan vastuualueella on olemassa kuusi vakanssia, joista viisi on virkoja (ympäristöpäällikkö, kaksi ympäristötarkastajaa, joista toinen määräaikaisena, johtava rakennustarkastaja sekä rakennustarkastaja) ja yksi on toimistosihteerin toimi.

3.7.4.3 Tulokortti

KUVA 55 YMPÄRISTÖVALVONTA: TULOKORTTI

Vastuualue:	Ympäristövalvonta				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Uusien pientalojen laskennallinen kokonaisenergiakulutus (E-luku) kWh/m ² vuosi	145	110	90	80
	Vuorokausien lkm, jolloin ilmanlaatuindeksin mukainen ilmanlaatu on huono	16	14	12	10
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Osaaminen ja työolot	3,7	4	4,1	4,1
	Kyselyasteikko 1 - 5				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Prosessien tehostaminen	Määritellyt vastuualueen prosessit kuvattu	20 %	100 %	100 %	100 %
				Ylläpito	Ylläpito
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	-1.962.000 €	20	20	20
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					

3.7.5 Ympäristöterveydenhuolto

3.7.5.1 Talousarvion perustelut

KUVA 56 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO: TA2019

3000820 Ympäristöterveydenhuolto	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-273	-344	-344	0 %
Netto (toimintakate)	-273	-344	-344	0 %

Ympäristöterveydenhuollon (Laukaa) kustannusten ja kuntaosuuksien on arvioitu pysyvän ennallaan Äänekosken maksuosuuden ollessa yhteensä noin 344 000 euroa. Kuluista terveysvalvonnan osuuden arvioidaan jäävän vähän alle 200 000 euron, eläinlääkintäpalvelujen olevan noin 130 000 euroa ja valvontaeläinlääkärin kulujen noin 16 000 euroa.

3.7.6 Maaseutuasiat

3.7.6.1 Talousarvion perustelut

KUVA 57 MAASEUTUASIA: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000830 Maaseutuasiat				
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-56	-70	-70	0 %
Netto (toimintakate)	-56	-70	-70	0 %

Saarijärven tuottamien maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelujen kustannusten on arvioitu pysyvän noin 70 000 eurossa.

3.7.7 Pelastustoimi

3.7.7.1 Talousarvion perustelut

KUVA 58 PELASTUSTOIMI: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000840 Pelastustoimi				
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-1 513	-1 512	0	-100 %
Netto (toimintakate)	-1 513	-1 512	0	-100 %

Pelastustoimi siirtyy teknisen lautakunnan alaisuuteen vuoden 2019 alusta alkaen.

3.8 Vapaa-aikalautakunta

3.8.1 Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja museolain tai muun sivistystoiminnan lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat. Vapaa-aikalautakunta tuottaa yhdessä eri toimijoiden kanssa (yhteisöt ja yksityiset) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaikki kuntalaiset ja korostetaan ennaltaehkäisevän toiminnan merkitystä.

3.8.2 Talousarvio 2019

KUVA 59 VAPAA-AIKALAUTAKUNTA: TA2019

Vapaa-aikalautakunta	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	707	754	769	2 %
Toimintakulut	-3 893	-4 017	-4 187	4 %
Netto (toimintakate)	-3 185	-3 262	-3 418	5 %

3.8.3 Henkilöstö

KUVA 60 VAPAA-AIKALAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Vapaa-aikalautakunta	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	44	44,5/45	44,5/ 45	43,5/44	43,5/44
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	4	4	5	5	5
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	48	48,5 /49	49,5/ 50	48,5/ 49	48,5/ 49
Osa-aikaiset					

3.8.4 Hallinto ja kansalaistoiminta

3.8.4.1 Talousarvion perustelut

KUVA 61 HALLINTO: TA2019

3000510 Hallinto ja kansalaistoiminta	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-379	-375	-397	6 %
Netto (toimintakate)	-379	-375	-397	6 %

Vastuualue sisältää kansalaisopiston avustuksen, kotitaloustoiminnan järjestämisen, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali- ja terveys sekä eläkeläisyhdistysten avustukset, luottamushenkilöiden palkkiot ja vapaa-aikatoimen hallintokulut, jossa on 1,5 henkilön palkkakulut.

3.8.5 Kulttuurityö

3.8.5.1 Toiminta-ajatus

Kulttuurityön tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuurityön tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuurityön tehtävänä on koordinoida museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Keskeisiä toimintamuotoja ovat avustusten myöntäminen, erilaisten konserttien, näyttelyiden ja muiden tapahtumien järjestäminen, sekä kulttuurikasvatus ja taiteen soveltavien menetelmien hyödyntäminen hyvinvointipalveluissa eri kohderyhmien kanssa.

3.8.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 62 KULTTUURITYÖ: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000520 Kulttuurityö				
Toimintatuotot	64	25	19	-24 %
Toimintakulut	-408	-502	-502	0 %
Netto (toimintakate)	-344	-477	-483	1 %

Menot:

Suurimmat menot koostuvat henkilöstökuluista, yhdistysten ja yksityisten avustuksista, tapahtumien järjestämisestä aiheutuvista kuluista sekä taiteen perusopetuksen kuluista.

Tulot:

Pääsylipputulot ja vuokratulot

3.8.5.3 Tulokortti

KUVA 63 KULTTUURITYÖ: TULOKORTTI

Vastuualue:	Kulttuurityö				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Tapahtumien kävijämäärä kaupungin kulttuuritiloissa	31000	32000	32000	32000
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Monipuolinen kulttuurielämä, jossa kaupungin kulttuuritoimi täydentää muiden tapahtumajärjestäjien tarjontaa Yhteistyö paikallisten kulttuurialan yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa Tapahtumatekniikan ja tilojen ylläpito ja uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely: Osaaminen ja työolot	3	4	4	4
	Työyhteisön toimivuus	3,5	4	4	4
	Omat voimavarat	3,7	4	4	4
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Työnkuvien tarkastelu ja päivittäminen Kulttuuritoimen henkilökunnan yhteiset palaverit Pehdyttäminen uusiin tai vaihtuviin tehtäviin					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien sujuvuus	3,4	3,9	4	4
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	TA toteutuma	Vuoden 2017 tilinpäätös	Toteuma +/- 10 000 €	Toteuma +/- 10 000 €	Toteuma +/- 10 000 €
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla tai nousevat Tilavuokrien harmonisointi koko kaupungissa					

3.8.6 Kirjastotoiminta

3.8.6.1 Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen, sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

3.8.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 64 KIRJASTOTOIMINTA: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000530 Kirjastotoiminta				
Toimintatuotot	21	32	32	0 %
Toimintakulut	-778	-793	-807	2 %
Netto (toimintakate)	-757	-762	-776	2 %

Kirjastopalveluja tarjotaan neljässä kirjastossa: Äänekoskella pääkirjastossa, Suolahdessa, Konginkankaalla ja Sumiaisissa.

Uuden kirjastolain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastolla tulee olla käytössään tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa. Kirjasto on lähipalvelu, jolla tulee olla riittävät aukioloajat. Palveluiden järjestämisessä on huomioitava tasarvon vahvistaminen sekä toiminnan lähtökohtina olevat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Vuoden 2019 alussa avataan Konginkankaalle ja Sumiaisiin laajempien aukiolojen omatoimikirjastot, jotka osaltaan parantavat kirjastopalveluja.

Erilaisilla tapahtumilla ja projekteilla edistetään lukutaitoa sekä markkinoidaan kirjaston palveluja uusille asiakasryhmille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Menot:

Suurimmat menoerät ovat henkilöstön palkat, kirjastoaineistomenot ja ICT-palvelut. Niillä täytetään kirjastolain velvoite kirjasto- ja tietopalveluhenkilöstöstä sekä uusiutuvasta kirjastokokoelmasta ja -välineistöstä.

Tulot:

Tulot kertyvät pääosin myöhästymismaksuista ja aineiston korvauksista.

3.8.6.3 Tulokortti

KUVA 65 KIRJASTOTOIMINTA: TULOKORTTI

Vastuualue:	Kirjastotoimi				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kirjastot	4	4	4	4
	Kirjastojen kävijät	192000	193000	193000	194000
	Kirjastojen lainat	249000	250000	251000	252000
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille/senioreille					
Yhteispalvelupisteitä lähikirjastoihin					
Itsepalveluaukiot					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelujen toteutuminen	100	100	100	100
	Henkilöstökysely: Osaaminen ja työolot	3,9	4,1	4,2	4,2
	Työyhteisön toimivuus	3,9	4,1	4,2	4,2
	Toimiva johto ja esimiestyö	3,4	3,8	3,9	4
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöressurssien käytön optimointi (kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimukset)					
Tiedotuksen parantaminen, esimiestyö toimivaksi					
Ulkoisuuden rekrytoinnin mahdollistaminen					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: prosessien toimivuus	4	4,1	4,2	4,3
	Määritellyt prosessit kuvattu vastuualueella %	60	80	100	100
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Vastuut ja sijaisjärjestelyt määritellyt, pelisäännöt selvät					
Tietojärjestelmien parantaminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion loppusumma €	794 000	831 000	834 000	836 000
	• Talousarvion toteuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma +/- 10€	Toteuma +/- 10€	Toteuma +/- 10€	Toteuma +/- 10€
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla					
Talousarviossa pysyminen					

3.8.7 Musiikkiopisto

3.8.7.1 Toiminta-ajatus

Ala-Keiteleen musiikkiopisto antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomioon ottavaa musiikin- ja soitonopetusta, jonka päämääränä on vahvistaa oppimisen iloa soitto- ja laulutaidon, yhteismusisoinnin ja musiikin perusteiden oppimisen sekä niiden edelleen kehittämisen kautta. Lisäksi tavoitteena on kannustaa oppilasta harjoitteluun ja itseohjautuvaan työskentelyyn sekä luoda oppilaalle perusta elinikäiselle myönteiselle musiikkisuhteelle.

3.8.7.2 Talousarvion perustelut

KUVA 66 MUSIIKKIOPISTO: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000540 Musiikkiopisto				
Toimintatuotot	266	294	315	7 %
Toimintakulut	-916	-968	-995	3 %
Netto (toimintakate)	-649	-674	-680	1 %

Valtionosuus 557 442 euroa on laskettu OKM:n vuodelle 2019 valtakunnan budjettiesitykseen esitetyllä yksikköhinnalla 76,83 euroa/ opetustunti, jossa vähennystä noin 2 300 euroa. Vuoden 2018 vahvistettu yksikköhinta oli 76,96 euroa/opetustunti eli 0,31 euroa enemmän. Musiikkiopiston valtionosuuteen oikeuttava vahvistettu tuntimäärä on 12 729 tuntia. Yksikköhinnan suuruus vahvistuu marraskuun 2019 aikana. Sopimuskuntien oppilasmäärät ovat nyt sopimusten mukaisessa maksimissa: Laukaan perusopetuksen ja syventävien opintojen/ opistotason oppilasmäärä on 60 oppilasta. Konneveden perus- ja opistotason oppilaspaikat on laskettu ka 14 oppilaan mukaan. Uuraisten oppilasmäärä on nyt suunnitelmien mukainen eli 20 paikkaan. Perus- ja opistotason opetuksen vuoden 2019 oppilaspaikkojen keskiarvoksi on arvioitu 264 oppilasta.

Oppilaspaikan arvioitu hinta kunnille on 110 euroa suurempi kuin arvio vuodelle 2018.

Perus- ja opistotason opetuksessa

- ta ehdotus 2019 1 160 € / oppilas
- ta ehdotus 2018 1 050 € / oppilas
- tp 2017 876 € / oppilas
- tp 2016 981 € / oppilas

Varhaisiän musiikkikasvatuksessa

- ta ehdotus 2019 242 € / oppilas
- ta ehdotus 2018 223 € / oppilas
- tp 2017 126 € / oppilas
- tp 2016 139 € / oppilas

Palkkamäärärahat on laskettu 1.8.2018 tiedossa olevan henkilökunnan, palkkatason ja opetustuntimäärän mukaan niin, että mahdolliseen vuosisidonnaiseen osaan oikeuttava palvelusaika on huomioitu. Myös yleiskorotus 1.4.2019 alkaen 0,99 % on huomioitu. Henkilösivukulut on laskettu 28,30 % mukaan. Kevään 2019 viikkotuntimäärä on samalla tasolla kuin arvio syksyn 2018 tuntimäärästä. Syksyn 2019 tilanne perustuu myös arvioon. Opetuksen kokonaistuntimäärästä vuodelle 2019 on arviolta noin 13 000 tuntia.

3.8.7.3 Tulokortti

KUVA 67 MUSIIKKIPISTO: TULOKORTTI

Vastuualue: Musiikkiopisto	
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski
Näkökulma	Asiakas
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)
	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)
	2019
	2020
	Tavoitetaso 2021
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa- aikapalvelut	<p>Musiikkiopiston toiminnalle pedagogisesti tarkoituksenmukaisten toimitilojen kehittämissuunnitelma ja toimenpiteiden aikataulu</p> <p>Ala-Keiteleen musiikkiopiston opetus on tällä hetkellä hajautettuna neljässä eri opetuspaikassa Äänekosken päätoimipisteessä, koska ryhmäopetukseen soveltuvia, riittävän isoja opetustiloja ei ole VPK:n talolla.</p> <p>Suurorkesteri, isommat projektit ja konsertit sekä kevät- ja joulujuhlat ovat tällä hetkellä vailla asianmukaista kokoontumispaikkaa</p> <p>Tekninen toimi ja musiikkiopiston edustajat tekevät musiikkiopiston tilatarpeita varten yhdessä realistisen, pedagogiset tarpeet huomioon ottavan tilakartoituksen, suunnitelman sekä toteutusaikataulun</p> <p>Musiikkiopiston opetus toimii Äänekosken päätoimipisteessä kokonaisuudessaan yhdellä kampuksella</p> <p>Musiikkiopiston opetus toimii Äänekosken päätoimipisteessä kokonaisuudessaan yhdellä kampuksella.</p>
<p>Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen / laajentaminen yhteen paikkaan Musiikkiopiston tarjonta pidetään monipuolisena ja helposti saavutettavana.</p>	
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö
Näkökulma	Henkilöstö
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)
	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)
	2019
	2020
	Tavoitetaso 2021
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	<p>Henkilöstökysely:</p> <p>* osaaminen ja työolot 4,3 4,4 4,5 4,6</p> <p>* työyhteisön toimivuus 4,4 4,5 4,6 4,6</p> <p>* omat voimavarat 4,5 4,6 4,6 4,6</p>
<p>Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Pääopetuspiirteen toiminnot Äänekoskella keskitetään yhteen paikkaan.</p>	
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit
Näkökulma	Prosessi
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)
	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)
	2019
	2020
	Tavoitetaso 2021
Prosessien tehostaminen	<p>Prosessien toimivuus 4,4 4,5 4,6 4,7</p>
<p>Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto Uuden musiikkioppilaitoshallinto-ohjelman ja siihen liittyvien oheistoimintojen kokonaisvaltainen käyttöönotto. Toimintojen keskittäminen yhteen opetuspisteeseen Äänekoskella.</p>	
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous
Näkökulma	Talous
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)
	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)
	2019
	2020
	Tavoitetaso 2021
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	<p>TA toteutuma Vuoden 2017 tilinpäätös Toteuma +/- 10 000 € Toteuma +/- 10 000 € Toteuma +/- 10 000 €</p>
<p>Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintäänkin nykytasolla. Tilavuokrien määrittely.</p>	

3.8.8 Liikuntatyö

3.8.8.1 Toiminta-ajatus

Liikuntatoimi tuottaa kaikille kuntalaisille liikuntalaissa määriteltyjä liikuntapalveluita ottaen huomioon harrasteliikunnan, kilpaliikunnan lasten- ja nuorten liikunnan, sekä erityisryhmien tarpeet. Liikuntatoimi tuottaa liikuntapalveluita kuntalaisille ja vastaa liikuntapaikkojen kehittämisestä, järjestää ohjattua liikuntaa erityisryhmille ja huolehtii koulujen uimaopetuksesta, vastaa ostopalveluiden kautta liikuntapaikkojen kunnossapidosta, sekä myöntää avustuksia liikuntajärjestöille.

3.8.8.2 Talousarvion perustelut

KUVA 68 LIIKUNTATYÖ: TA2019

	TP2017	TA2018	TAE2019	Muutos -% 2019/2018
3000550 Liikuntatyö				
Toimintatuotot	356	403	403	0 %
Toimintakulut	-1 412	-1 378	-1 485	8 %
Netto (toimintakate)	-1 056	-975	-1 082	11 %

Liikuntatyön hallinnon kuluissa on yhden henkilön vuosipalkat, liikuntajärjestöjen avustukset, SS-Jäähallin avustus ja urheilijastipendit. Järjestöjen avustuksissa on kaikki seurojen avustustoimintaa koskevat määrärahat, myöskin markkinointi ja pr-avustukset. Ohjaustoimintaan ja erityisryhmien liikuntaan on varattu määrärahat omille kustannuspaikoilleen.

Äänekosken liikuntatalo-uimahallin hoitajan ja uinninvalvojen palkkakulut on varattu liikuntatoimen talousarvioon. Liikuntapaikkojen valvonta, siivous ja kunnossapito hoidetaan ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimesta. Osa haja-asutusalueiden liikuntapaikkojen (ladut ja kentät) kunnossapidosta hoidetaan järjestöjen ja yksityisten henkilöiden toimesta.

Keilahallitoimintaa ylläpitää yksityinen palvelutuottaja. Äänemäen laskeittelurinnettä hoidetaan edelleen Äänekosken Urheilijoiden toimesta yhteistyösopimuksen puitteissa.

3.8.8.3 Tulokortti

KUVA 69 LIIKUNTATYÖ: TULOSKORTTI

Vastuualue:		Liikuntatyö				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma	Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Valtakunnalliset tapahtumat Rekisteröityjen harrastajien määrä eri toiminnoissa Kävijämäärät	5 liikunta 1475 uimahallit 82000 seniorikortit 363 Äänemäki/kausikortit 336	5 1500 91000 520 350	5 1500 92000 550 350	5 1500 92000 600 350	
	Tilojen kehittäminen:					
	Jäähalli	Huonokuntoinen		Toteutus	Käytössä	
	Monitoimihalli	Ei ole	Käytössä	Käytössä	Käytössä	
	Äänemäki	-	Toteutus	Käytössä	Käytössä	
	Taajamien lähiliikuntapaikkasuunnitelma	Ei ole	Toteutus	Käytössä	Käytössä	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Yhteistyö urheiluseurojen, sekä muiden yhteisöjen ja toimijoiden kanssa						
Liikunnan ohjaustyön kehittäminen						
Uusien liikuntapaikkojen rakentaminen (monitoimihalli ja ylipainehalli) sekä nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapito ja kehittäminen						
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma	Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely	95 %	100 %	100 %	100 %	
	osaaminen ja työolot	4,1	4,5	4,5	4,5	
	työyhteisön toimivuus omat voimavarat	4,3	4,5	4,5	4,5	
	omat voimavarat	4,6	4,5	4,5	4,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Tiedotuksen parantaminen						
Riittävät henkilöstöresurssit						
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma	Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Prosessien tehostaminen Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely Prosessien toimivuus	4,4	4,5	4,5	4,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Prosessien määrittäminen						
Parhaat teknologiset järjestelmät käyttöön						
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma	Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (viimeisin mitattu taso, pääosin viimeisin tilinpäätös)	2019	2020	Tavoitetaso 2021	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Taloarviossa pysyminen	1 056 500	1 065 900	1 150 000	1 200 000	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Talousarviossa pysyminen						
Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kanssa						

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Äänekosken kaupungin investointien omahankintamenot vuodelle 2019 ovat 13,7 miljoonaa euroa, joten laskua vuoden 2018 talousarvion mukaisiin investointeihin on 1,8 miljoonaa euroa. Osa kaupungin rakennusinvestoinneista rahoitetaan tulevana vuosina kiinteistöleasingrahoituksella, minkä seurauksena omarahoitusosuus tulevissa investoinneissa ei kasva kohtuuttomasti.

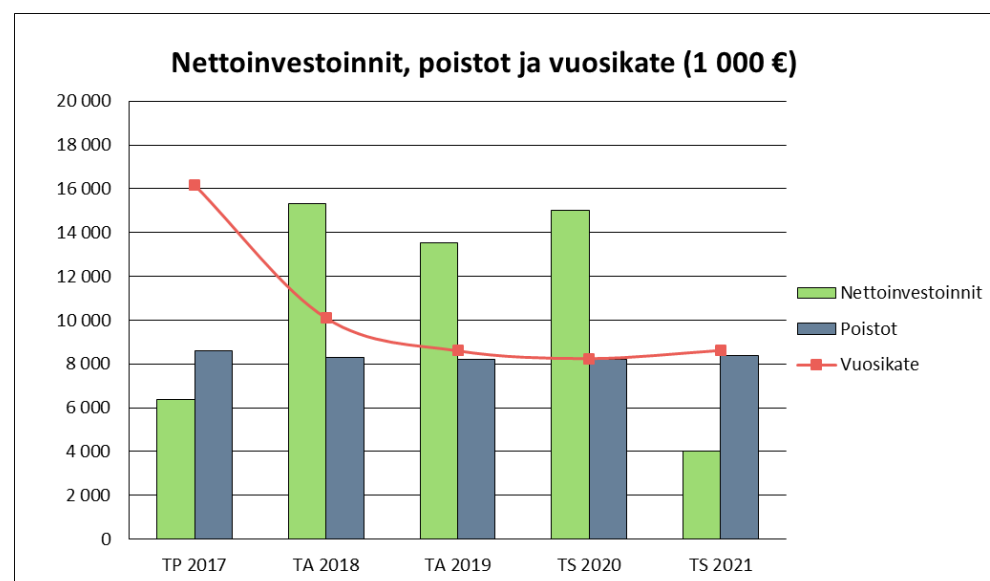
Vuosien 2011 – 2018 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 12,4 miljoonaa euroa ja poistojen keskiarvo on noin 6,6 miljoonaa euroa/vuosi. Verrattuna investointien omahankintamenojen keskiarvoon, on vuoden 2019 investointien määrä 1,2 miljoonaa euroa korkeampi ja poistojen keskiarvoon nähden yli kaksinkertainen.

Vuoden 2019 talonrakennuksen isoimpia investointeja ovat uusi paloasema, Alkulan päiväkoti, ylipainehalli ja liikuntatalo. Lisäksi leasingrahoituksella jatkuu Koiviston koulun sekä Suolahden ja Koulunmäen yhtenäiskoulujen rakennushankkeet.

Kunnallisteknisen puolen isoimpia investointeja ovat Kotakennään alue, Kotakennäntien kantavuuden parantaminen, 4-tien/Kotakennään liikennejärjestelyt sekä Kauppakatu-Torikatu-Hallintokatu liikennejärjestelyt. Lisäksi toteutetaan mm. Aatulantien sekä Koukkuniemenkadun perusparannus.

Suunnitelman mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2021 lopussa noin 77 miljoonaa euroa. Vuosina 2019 - 2020 vuosikate ei tule riittämään suunniteltujen investointien toteuttamiseksi, mutta vuonna 2021 vuosikate riittää investointien toteuttamiseen.

KUVA 70 NETTOINVESTOINNIT, POISTOT JA VUOSIKATE 2017 – 2021

4.1 Investointisuunnitelma (Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, irtain omaisuus, sijoitukset ja hankkeet)

Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2019	2020	2021
Kaupunginhallitus	Irtain omaisuus / Kh	Pohjakarttojen uusiminen	Investointimenot	-70 000	0	0
		Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet / KI	Liittymämaksut	-300 000	-300 000	-300 000
	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet / KI	Maa- ja metsäalueet	Investointimenot	-600 000	-600 000	-600 000
		Maa- ja metsäalueet, tulo	Investointitulot	250 000	250 000	250 000
		Muut pitkävaikuttavat menot	Investointimenot	-800 000	0	0
	Rakennukset	Investointimenot	-100 000	-100 000	-100 000	
Kaupunginhallitus Summa				-1 620 000	-750 000	-750 000
Perusturva	Irtain omaisuus / Perusturvaltk	Perusturvan atk-hankinnat (Mediatri)	Investointimenot	-20 000	0	0
Perusturva Summa				-20 000	0	0
Vapaa-aika	Hankkeet / Vapaa-aika	Hietaman monitoimikaukalo / miniareena	Investointimenot	-50 000	0	0
		Honkolan monitoimikaukalo / miniareena	Investointimenot	0	-50 000	0
		Koiviston monitoimikaukalo / miniareena	Investointimenot	0	-50 000	0
		Kuntoportaati, Kukkulanmäki, Sti	Investointimenot	-15 000	0	0
		Kylien hankkeet	Investointimenot	-55 000	0	0
		Liikuntapuisto / urheilukentän katsomo	Investointimenot	0	-15 000	0
		Liikuntapuisto / yleisurheilukenttä	Investointimenot	0	0	-100 000
		Liikuntapuiston valaistus	Investointimenot	0	0	-30 000
		Huuhon puisto	Investointimenot	0	-80 000	0
		Kuntosalilaitteet, Sum, Kgas, Sti, Äki	Investointimenot	0	0	-40 000
	Irtain omaisuus / Vapaa-aika	Monitoimihallin ensikertainen kalustaminen (kuntosali, yleis-	Investointimenot	-550 000	0	0
		Museon kokoelmanhallintajärjestelmä	Investointimenot	-15 000	0	0
		Ylipainehallin ensikertainen kalustaminen	Investointimenot	-30 000	0	0
			Investointimenot	-715 000	-195 000	-170 000
Vapaa-aika Summa				-715 000	-195 000	-170 000
Kaikki yhteensä				-2 355 000	-945 000	-920 000

4.2 Investointisuunnitelma (Talonrakennus)

Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2019	2020	2021		
Tekninen	Talonrakennus / Tekninen	Alkulan päiväkot	Investointimenot	-735 000	-1 875 000	0		
		Energiätehoisuuden parantaminen	Investointimenot	-100 000	0	0		
		Hammashoitola, Yhtenäiskoulu, Sti	Investointimenot	-200 000	0	0		
		Hammashoitola, Yhtenäiskoulu, Äki	Investointimenot	0	-200 000	0		
		Hiskinmökki	Investointimenot	-200 000	0	0		
		Honkolan koulu, lämmitysenergian vaihto	Investointimenot	0	-250 000	0		
		Junavarikko, Sti	Investointimenot	-600 000	0	0		
		Junavarikko, Sti, tulo	Investointitulot	420 000	0	0		
		Katvelan päiväkot	Investointimenot	0	-350 000	0		
		Keittiökaluusteet (varaus)	Investointimenot	-50 000	0	0		
		Kirjasto, vesikaton ja IV-laitteiston korjaus	Investointimenot	0	-150 000	0		
		Koiviston perinnetalo	Investointimenot	-250 000	0	0		
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, julkisivun korjaus	Investointimenot	0	-300 000	0		
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, saneeraus	Investointimenot	0	-1 200 000	0		
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, välisosan purku	Investointimenot	0	-450 000	0		
		Liikuntatalo	Investointimenot	-600 000	0	0		
		Liikuntatalo, tulo	Investointitulot	80 000	0	0		
		Monitoimiaukion kahvio ja info	Investointimenot	0	-225 000	0		
		Museo	Investointimenot	-400 000	0	0		
		Museo, tulo	Investointitulot	120 000	0	0		
		Musiikkiopisto	Investointimenot	0	-50 000	0		
		Painotalo	Investointimenot	-50 000	-100 000	0		
		Paloasema, uusi	Investointimenot	-1 840 000	0	0		
		Pienet investointikohteet (varaus)	Investointimenot	-70 000	0	0		
		Piilolan palvelukeskus, huonejärjestelyt	Investointimenot	-30 000	0	0		
		Suolahden yhtenäiskoulu, vanha osa	Investointimenot	-400 000	-700 000	0		
		Talotekniikka	Investointimenot	-205 000	-300 000	0		
		Uimahalli, Sti	Investointimenot	0	-50 000	-1 000 000		
		Ylipainehalli	Investointimenot	-1 000 000	0	0		
		Ylipainehalli, tulo	Investointitulot	450 000	0	0		
		Tekninen Summa				-5 660 000	-6 200 000	-1 000 000
		Kaikki yhteensä				-5 660 000	-6 200 000	-1 000 000

4.3 Investointisuunnitelma (Liikenneväylät, puistot, yleiset alueet, sillat, satamat ja laiturit sekä muut maanrakennushankkeet)

Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2019	2020	2021
Tekninen	Liikenneväylät / Tekninen	Aatulantie, Sti	Investointimenot	-120 000	0	0
		Hirvimäki, Hirvaskangas	Investointimenot	-30 000	0	0
		Hämeentie, risteysalueen parantaminen, Äki	Investointimenot	0	0	-100 000
		Jaakopintie, Äki	Investointimenot	0	-250 000	0
		Katuväläistus (varaus)	Investointimenot	-100 000	-50 000	0
		Kauppakatu-Torikatu-Hallintokatu, liikennejärjestelyt	Investointimenot	-635 000	-900 000	0
		Kevytvyöhykkeen parantaminen	Investointimenot	0	-50 000	0
		Kieppi, Kotakennään uusi alue, Äki	Investointimenot	-300 000	0	0
		Koillisranta	Investointimenot	0	0	-1 000 000
		Kotakennäs II	Investointimenot	-1 000 000	-500 000	0
		Kotakennäntie, kantavuuden parantaminen ja melueste	Investointimenot	-1 000 000	-1 000 000	0
		Koukkuniemenkatu, Äki	Investointimenot	-150 000	-150 000	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, liikennejärjestelyt	Investointimenot	0	-335 000	0
		Kuhnamonranta-Kotakennäntien risteys, kevytliikenneväylä	Investointimenot	-75 000	0	0
		Kukkoniementie, päällystäminen, Sum	Investointimenot	-50 000	0	0
		Linja-autopysäkit	Investointimenot	0	-90 000	0
		Marianpolku, Sti	Investointimenot	0	-100 000	0
		Mämmenkoskentie, päällystäminen, Äki	Investointimenot	-30 000	0	0
		Mämmenkoskentie, Äki	Investointimenot	0	0	0
		Pienet liikennejärjestelyt (varaus)	Investointimenot	-50 000	-50 000	0
		Pikku-Venetsia, aluesuunnittelu, Äki	Investointimenot	0	-50 000	0
		Päällystekerjaukset	Investointimenot	-50 000	0	0
		Rantapuisto-Kuhnamonkatu kevytliikenneväylä	Investointimenot	-180 000	0	0
		Rautatienkatu, Äki	Investointimenot	0	-700 000	-700 000
		Riihijärvenkatu, Sti	Investointimenot	0	-250 000	0
		Sumiaistentien kevytliikenneväylä, suunnittelu	Investointimenot	-50 000	0	0
		Suolahden yhtenäiskoulu + Kisakatu, liikennejärjestelyt	Investointimenot	-50 000	-800 000	0
		Taipaleentie, kevytliikenneväylä	Investointimenot	-65 000	0	0
		Uusi Rannankyläntie + Purunkorventie, Hirvaskangas	Investointimenot	0	-800 000	0
		Valionkatu, Äki	Investointimenot	0	-120 000	0
		Vanha Rannankyläntie, Hirvaskangas	Investointimenot	0	-500 000	0
		VT 4 - Kotakennäntie, Äki	Investointimenot	-1 000 000	-500 000	0
		Puistot ja yleiset alueet / Tekninen	Monitoimiaukio, Äki	Investointimenot	-100 000	-250 000
	Rantapuisto, 3. vaihe, Äki		Investointimenot	0	-250 000	0
	Wanhan aseman seutu, Sti		Investointimenot	-50 000	0	0
	Satamat ja laiturit / Tekninen	Sataman laituri, Sti	Investointimenot	-100 000	0	0
		Satamat (varaus)	Investointimenot	-50 000	-50 000	0
		Satamat, kameravalvonnan toteuttaminen	Investointimenot	-40 000	-30 000	0
	Muut maanrakennushankkeet / Tekninen	Kapeenkoski	Investointimenot	0	-30 000	0
		Kaupungin valokuituverkko	Investointimenot	-50 000	-50 000	-50 000
		Kaupungintalo, pysäköintialue	Investointimenot	0	-55 000	0
		Liikuntapuisto	Investointimenot	-100 000	0	0
		Piilolan päiväkodin piha	Investointimenot	-80 000	0	0
		Taajamien infrasuunnittelu	Investointimenot	-50 000	-50 000	0
		Ulkoalueiden kehittäminen, Piilola ja Kuhnamo, tulo	Investointitulot	30 000	0	0
		Ulkoalueiden kehittäminen, Piilolan palvelutalo ja Kuhnamo	Investointimenot	-30 000	0	0
		Yhtenäiskoulu/jäähalli, pelastustie, Sti	Investointimenot	-80 000	0	0
		Sillat / Tekninen	Pankkisilta, Äki	Investointimenot	0	0
	Tekninen Summa			-5 635 000	-7 960 000	-2 180 000
	Kaikki yhteensä			-5 635 000	-7 960 000	-2 180 000

4.4 Investointitulot ja investointimenot yhteensä

Tili	2019	2020	2021
Investointitulot	1 350 000	250 000	250 000
Investointimenot	-15 000 000	-15 355 000	-4 350 000
Yhteensä	-13 650 000	-15 105 000	-4 100 000

4.5 Investointitulot ja investointimenot alueittain

Alue	Vastuualue	Investointikohde	Tili	Arvot		
				2019	2020	2021
Äänekoski	Irtain omaisuus / Kh	Pohjakarttojen uusiminen	Investointimenot	-70 000	0	0
		Perusturvan atk-hankinnat (Mediatri)	Investointimenot	-20 000	0	0
	Talonrakennus / Tekninen	Hammashoitola, Yhtenäiskoulu, Äki	Investointimenot	0	-200 000	0
		Hiskinmökki	Investointimenot	-200 000	0	0
		Kirjasto, vesikaton ja IV-laitteiston korjaus	Investointimenot	0	-150 000	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, julkisivun korjaus	Investointimenot	0	-300 000	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, saneeraus	Investointimenot	0	-1 200 000	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, välisosan purku	Investointimenot	0	-450 000	0
		Liikuntatalo	Investointimenot	-600 000	0	0
		Liikuntatalo, tulo	Investointitulot	80 000	0	0
		Monitoimiauktion kahvio ja info	Investointimenot	0	-225 000	0
		Museo	Investointimenot	-400 000	0	0
		Museo, tulo	Investointitulot	120 000	0	0
		Musiikkiopisto	Investointimenot	0	-50 000	0
		Painotalo	Investointimenot	-50 000	-100 000	0
		Paloasema, uusi	Investointimenot	-1 840 000	0	0
		Piilolan palvelukeskus, huonejärjestelyt	Investointimenot	-30 000	0	0
		Ylipainehalli	Investointimenot	-1 000 000	0	0
		Ylipainehalli, tulo	Investointitulot	450 000	0	0
	Liikenneväylät / Tekninen	Hirvimäki, Hirvaskangas	Investointimenot	-30 000	0	0
		Hämeentie, risteysalueen parantaminen, Äki	Investointimenot	0	0	-100 000
		Jaakopintie, Äki	Investointimenot	0	-250 000	0
		Kauppakatu-Torikatu-Hallintokatu, liikennejärj.	Investointimenot	-635 000	-900 000	0
		Kieppi, Kotakennään uusi alue, Äki	Investointimenot	-300 000	0	0
		Koillisranta	Investointimenot	0	0	-1 000 000
		Kotakennäs II	Investointimenot	-1 000 000	-500 000	0
		Kotakennäntie, kantavuuden parantaminen ja	Investointimenot	-1 000 000	-1 000 000	0
		Koukkuniemenkatu, Äki	Investointimenot	-150 000	-150 000	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, liikennejärjestelyt	Investointimenot	0	-335 000	0
		Kuhnamonranta-Kotakennäntien risteys, kevyt	Investointimenot	-75 000	0	0
		Mämmenkoskentie, päällystäminen, Äki	Investointimenot	-30 000	0	0
		Pikku-Venetsia, aluesuunnitelu, Äki	Investointimenot	0	-50 000	0
		Rantapuisto-Kuhnamonkatu kevytliikenneväylä	Investointimenot	-180 000	0	0
		Rautatienkatu, Äki	Investointimenot	0	-700 000	-700 000
		Uusi Rannankyläntie + Purunkorventie, Hirvask.	Investointimenot	0	-800 000	0
		Valionkatu, Äki	Investointimenot	0	-120 000	0
	Vanha Rannankyläntie, Hirvaskangas	Investointimenot	0	-500 000	0	
	VT 4 - Kotakennäntie, Äki	Investointimenot	-1 000 000	-500 000	0	
	Puistot ja yleiset alueet / Tekn	Monitoimiauquio, Äki	Investointimenot	-100 000	-250 000	-180 000
		Rantapuisto, 3. vaihe, Äki	Investointimenot	0	-250 000	0
	Muut maanrakennushankkeet	Kapeenkoski	Investointimenot	0	-30 000	0
		Kaupungin valokuituverkko	Investointimenot	-50 000	-50 000	-50 000
		Kaupungintalo, pysäköintialue	Investointimenot	0	-55 000	0
		Liikuntapuisto	Investointimenot	-100 000	0	0
		Piilolan päiväkodin piha	Investointimenot	-80 000	0	0
		Ulkoalueiden kehittäminen, Piilola ja Kuhnamo	Investointitulot	30 000	0	0
	Hankkeet / Vapaa-aika	Ulkoalueiden kehittäminen, Piilolan palvelutal	Investointimenot	-30 000	0	0
		Liikuntapuisto / urheilukentän katsomo	Investointimenot	0	-15 000	0
		Liikuntapuisto / yleisurheilukenttä	Investointimenot	0	0	-100 000
		Liikuntapuiston valaistus	Investointimenot	0	0	-30 000
	Irtain omaisuus / Vapaa-aika	Huuhan puisto	Investointimenot	0	-80 000	0
		Monitoimihallin ensikertainen kalustaminen (k	Investointimenot	-550 000	0	0
		Museon kokoelmanhallintajärjestelmä	Investointimenot	-15 000	0	0
		Ylipainehallin ensikertainen kalustaminen	Investointimenot	-30 000	0	0
	Sillat / Tekninen	Pankkisilta, Äki	Investointimenot	0	0	-150 000
		Aineettomat ja aineelliset hyö	Muut pitkävaikutteiset menot	Investointimenot	-800 000	0
	Äänekoski Summa				-9 685 000	-9 210 000
Kaikki yhteensä				-9 685 000	-9 210 000	-2 310 000

Alue	Vastuualue	Investointikohde	Tili	Arvot			
				2019	2020	2021	
Suolahti	Talonrakennus / Tekninen	Aikulan päiväkot	Investointimenot	-735 000	-1 875 000	0	
		Hammashoitola, Yhtenäiskoulu, Sti	Investointimenot	-200 000	0	0	
		Junavarikko, Sti	Investointimenot	-600 000	0	0	
		Junavarikko, Sti, tulo	Investointitulot	420 000	0	0	
		Katvelan päiväkot	Investointimenot	0	-350 000	0	
		Suolahden yhtenäiskoulu, vanha osa	Investointimenot	-400 000	-700 000	0	
		Uimahalli, Sti	Investointimenot	0	-50 000	-1 000 000	
		Liikenneväylät / Tekninen	Aatulantie, Sti	Investointimenot	-120 000	0	0
		Marianpolku, Sti	Investointimenot	0	-100 000	0	
		Riihijärvenkatu, Sti	Investointimenot	0	-250 000	0	
		Suolahden yhtenäiskoulu + Kisakatu, liikennejä	Investointimenot	-50 000	-800 000	0	
		Puistot ja yleiset alueet / Tekninen	Wanhan aseman seutu, Sti	Investointimenot	-50 000	0	0
		Satamat ja laiturit / Tekninen	Sataman laituri, Sti	Investointimenot	-100 000	0	0
	Muut maanrakennushankkeet	Yhtenäiskoulu/jäähalli, pelastustie, Sti	Investointimenot	-80 000	0	0	
	Hankkeet / Vapaa-aika	Kuntoportaati, Kukkulankäki, Sti	Investointimenot	-15 000	0	0	
Suolahti Summa				-1 930 000	-4 125 000	-1 000 000	
Honkola	Talonrakennus / Tekninen	Honkolan koulu, lämmitysenergian vaihto	Investointimenot	0	-250 000	0	
	Hankkeet / Vapaa-aika	Honkolan monitoimikaukalo / miniareena	Investointimenot	0	-50 000	0	
Honkola Summa				0	-300 000	0	
Koivisto	Talonrakennus / Tekninen	Koiviston perinnetalo	Investointimenot	-250 000	0	0	
	Hankkeet / Vapaa-aika	Koiviston monitoimikaukalo / miniareena	Investointimenot	0	-50 000	0	
Koivisto Summa				-250 000	-50 000	0	
Sumiainen	Liikenneväylät / Tekninen	Kukkonientie, päällystäminen, Sum	Investointimenot	-50 000	0	0	
		Sumiaistentien kevytliikenneväylä, suunnittelu	Investointimenot	-50 000	0	0	
		Taipaleentie, kevytliikenneväylä	Investointimenot	-65 000	0	0	
Sumiainen Summa				-165 000	0	0	
Koko kaupunki	Talonrakennus / Tekninen	Energiatohokkuuden parantaminen	Investointimenot	-100 000	0	0	
		Keittiökaluusteet (varaus)	Investointimenot	-50 000	0	0	
		Pienet investointikohteet (varaus)	Investointimenot	-70 000	0	0	
		Talotekniikka	Investointimenot	-205 000	-300 000	0	
		Liikenneväylät / Tekninen	Katuvalaistus (varaus)	Investointimenot	-100 000	-50 000	0
		Kevytväylien parantaminen	Investointimenot	0	-50 000	0	
		Linja-autopysäkit	Investointimenot	0	-90 000	0	
		Pienet liikennejärjestelyt (varaus)	Investointimenot	-50 000	-50 000	0	
		Päällystekerjaukset	Investointimenot	-50 000	0	0	
	Satamat ja laiturit / Tekninen	Satamat (varaus)	Investointimenot	-50 000	-50 000	0	
		Satamat, kameravalvonnan toteuttaminen	Investointimenot	-40 000	-30 000	0	
	Muut maanrakennushankkeet	Kylien hankkeet	Investointimenot	0	0	0	
		Taajamien infrasuunnittelu	Investointimenot	-50 000	-50 000	0	
	Hankkeet / Vapaa-aika	Kylien hankkeet	Investointimenot	-55 000	0	0	
	Irtain omaisuus / Vapaa-aika	Kuntosalilaitteet, Sum, Kgas, Sti, Äki	Investointimenot	0	0	-40 000	
	Aineettomat ja aineelliset hyöt	Liittymämaksut	Investointimenot	-300 000	-300 000	-300 000	
		Maa- ja metsäalueet	Investointimenot	-600 000	-600 000	-600 000	
		Maa- ja metsäalueet, tulo	Investointitulot	250 000	250 000	250 000	
		Rakennukset	Investointimenot	-100 000	-100 000	-100 000	
	Koko kaupunki Summa				-1 570 000	-1 420 000	-790 000
Hietama	Hankkeet / Vapaa-aika	Hietaman monitoimikaukalo / miniareena	Investointimenot	-50 000	0	0	
Hietama Summa				-50 000	0	0	
Kaikki yhteensä				-3 965 000	-5 895 000	-1 790 000	

4.6 Leasingrahoituksella toteutettavat investointikohteet

Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2019	2020	2021
Perusturva	Irtain omaisuus / Perusturvaltk	Gastrooskooppi	Leasing, irtain omaisuus	-30 000	0	-30 000
		Kolonoskooppi	Leasing, irtain omaisuus	0	-40 000	0
		Suun terveydenhuolto	Leasing, irtain omaisuus	-30 000	-30 000	-32 000
		Ultraäänilaitte, lääkäreiden ja hoitajien vastaanotot	Leasing, irtain omaisuus	-30 000	0	0
Perusturva Summa				-90 000	-70 000	-62 000
Kasvu ja oppiminen	Irtain omaisuus / Kasvu ja oppiminen	Koiviston koulu, ensikertainen kalustaminen	Leasing, irtain omaisuus	-150 000	0	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu, ensikertainen kalustaminen	Leasing, irtain omaisuus	-260 000	0	0
Kasvu ja oppiminen Summa				-410 000	0	0
Vapaa-aika	Irtain omaisuus / Vapaa-aika	Lumetusjärjestelmä	Leasing, irtain omaisuus	-200 000	0	0
Vapaa-aika Summa				-200 000	0	0
Tekninen	Talonrakennus / Tekninen	Koiviston koulu	Leasing	-2 500 000	0	0
		Koiviston koulu, liikuntasali	Leasing	-450 000	0	0
		Koulunmäen yhtenäiskoulu (Keskuskoulun uudisosa ja välisosat)	Leasing	-7 500 000	0	0
		Suolahden yhtenäiskoulu, Sti	Leasing	-2 000 000	0	0
Tekninen Summa				-12 450 000	0	0
Kaikki yhteensä				-13 150 000	-70 000	-62 000

Yllä mainittujen leasingrahoitettavien kohteiden yhteenlaskettu kustannusarvio vuodelle 2019 on 13,2 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuusto on myöntänyt rakennuskohteille leasingrahoituslimiitin, jonka suuruus on 48 miljoonaa euroa.

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Äänekosken kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2019 – 2021. Suunnitelmavuosien vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia ja investointien rahavirrat investointisuunnitelman (luku 4) mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 110 §:n 4 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. **Toiminnan ja investointien rahavirta** pitää sisällään
 - a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä sekä
 - b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointineuvoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.
2. **Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakan-
nan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

KUVA 71 RAHOITUSSUUNNITELMA 2019 – 2021

RAHOITUS, 1000 €

	TP 2017	TPE 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	16 160	8 598	8 601	8 244	8 618
Tulorahoituksen korjaukset	-1 731	0	0	0	0
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 543	-11 000	-15 000	-15 355	-4 350
Rahoitusosuudet investointeihin	177	400	1 350	250	250
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu	1 551	300	100	100	100
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 614	-1 702	-4 949	-6 761	4 618
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-4	-1	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	222	100	200	200	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	0	20 000	10 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 716	-7 700	-8 500	-7 800	-3 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-16 000	9 500	-6 600	4 500	-1 200
Oman pääoman muutokset	-17	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 280	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-4 795	1 899	5 100	6 900	-4 500
Rahavarojen muutos	4 819	197	151	139	118
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	253,83	81,11	63,01	54,58	210,19
Pääomamenojen tulorahoitus, %	116,62	47,24	39,18	36,31	116,46
Asukasmäärä 31.12.	19 144	19 100	18 700	18 700	18 800

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy 4,9 miljoonaa euroa rahoitusaliäämää vuonna 2019, ja tämä rahoitusaliäämä on katettava lainarahoituksella.

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulorahoituksen korjaukset.

5.1.2 Investointien rahavirta

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti **investointisuunnitelmassa**.

Vuodelle 2019 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä noin 13,7 miljoonaa euroa, mikä on 3,1 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2018 arvioitu investointien toteuma on.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäyksiin budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä lisääntyy vuonna 2019 vuoden 2018 tasosta. Myös suunnitelmavuonna 2020 lainamäärä kasvaa, mutta vuonna 2021 lainamäärä kääntyy laskuun. Koko maan keskiarvo ”Lainaa asukasta kohti” oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 2 933 euroa, Äänekoskella 3 567 euroa ja Keski-Suomessa 2 953 euroa.

KUVA 72 LAINAKANNAN KEHITYS 2017 - 2021

	TP2017	TPE2018	TA2019	TS2020	TS2021
Pitkäaikaiset lainat	46 288	38 588	50 088	52 288	48 988
Lyhytaikaiset lainat	22 000	31 500	24 900	29 400	28 200
Lainamäärä	68 288	70 088	74 988	81 688	77 188
Laina / asukas €	3 567	3 670	4 010	4 368	4 106

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikaisee edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2019 – 2021

6.1 Yleistä

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Alijäämän kattamista ei voida siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli, vaan yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään taloussuunnitelmassa. Alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Äänekosken kaupungilla on kertynyttä ylijäämää vuoden 2017 tilinpäätöksessä 7,9 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelman 2019 – 2021 mukaan kaupungin kertynyt ylijäämä on vuoden 2021 tilinpäätöksessä 8,8 miljoonaa euroa, mikäli suunnitelmakaudella ei synny ennalta odottamattomia talouteen merkittävästi vaikuttavia muutoksia.

6.2 Taloussuunnitelman perusteet

Vuosi 2019 on taloussuunnitelmassa sama kuin edellä luvussa 2 (tuloslaskelma) on esitetty. Vuosien 2020 -2021 laskennassa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Toimintatuotot: korotus VM:n arvioiman kuluttajahintaindeksin mukaisesti 1,6 % vuodelle 2020 ja 1,8 % vuodelle 2021
- Henkilöstökulut: korotus VM:n arvioiman kuntien ansiotasoindeksin mukaisesti 3,2 % vuodelle 2020 ja 2,7 % vuodelle 2021
- Palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, avustukset ja muut toimintakulut: korotus VM:n arvioiman kuluttajahintaindeksin mukaisesti 1,6 % vuodelle 2020 ja 1,8 % vuodelle 2021
- Verotulot: vuodet 2020 – 2021 Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti
- Valtionosuudet: Huomioitu valtionosuusuudistuksen vaikutus vuodelle 2019 sekä aikaisemmat valtionosuusleikkaukset ja kompensatiot
- Korkotuotot: Laskettu olemassa olevista antolainasopimuksista
- Muut rahoitustuotot on arvioitu vuoden 2019 tasossa
- Korkokulut: Laskettu nykyisen korkokannan ja arvioidun lainakannan mukaisesti
- Poistot: Poistolaskenta käyttöomaisuuskirjapidossa investointisuunnitelman mukaisesti sekä mahdollinen lisäpoisto

Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Suurimmat riskit tulopuolella ovat verotulokertymät ja valtionosuudet.

Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen. Menoennusteet perustuvat indeksikorotuksiin tulevina vuosina eikä laskelma salli toimialoilta suurempia korotuksia.

Mikäli kaupungin taloustilanne ei kehity suunnitellusti, voidaan viime kädessä joutua turvautumaan verojen korotuksiin.

Vuosikatteet vuosina 2019 – 2021 ovat noin 8,2 – 8,6 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, sekä muina taloussuunnitelmavuosina tulokset ovat ennusteen mukaan ylijäämäisiä.

KUVA 73 TALOUSSUUNNITELMA 2019 - 2021

TULOSLASKELMA, 1000 €

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 809	8 122	7 948	8 075	8 220
Maksutuotot	10 035	9 869	9 842	10 000	10 180
Tuet ja avustukset	3 590	3 435	1 635	1 661	1 691
Muut toimintatuotot	5 668	3 735	3 919	3 982	4 053
Valmistus omaan käyttöön	15	0	0	0	0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-57 740	-58 771	-60 335	-62 325	-64 008
Palvelujen ostot	-60 204	-59 218	-58 679	-59 414	-60 484
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 046	-8 278	-8 474	-8 609	-8 764
Avustukset	-5 921	-6 363	-6 228	-6 327	-6 441
Muut toimintakulut	-3 080	-1 834	-2 924	-3 727	-3 794
Toimintakate	-106 874	-109 302	-113 296	-116 686	-119 347
Verotulot	76 696	75 084	78 900	81 071	83 435
Valtionosuudet	44 660	43 169	41 856	42 819	43 590
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	631	662	630	630	630
Muut rahoitustuotot	1 242	1 088	1 110	1 110	1 110
Korkokulut	-160	-610	-600	-700	-800
Muut rahoituskulut	-35	0	0	0	0
Vuosikate	16 160	10 091	8 601	8 244	8 618
Poistot ja arvonalentumiset	-8 580	-8 300	-8 200	-8 200	-8 400
Tilikauden tulos	7 580	1 791	401	44	218
Tilinpäätössiirrot	20	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 600	1 791	401	44	218

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	20,83	18,71	17,08	16,89	16,83
Vuosikate / Poistot, %	188,34	121,58	104,89	100,54	102,59
Vuosikate, euroa / asukas	844	528	460	441	458
Asukasmäärä 31.12. (Ennuste)	19 144	19 100	18 700	18 700	18 800

KUVA 74 KERTYNEEN YLI- /ALIJÄÄMÄN KEHITYS

	TP 2017	TP 2018 (ennuste)	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kertynyt yli-/alijäämä	7 861	8 159	8 560	8 604	8 822

7 TALOUSARVIO 2019 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

7.1 Talousarvion sitovuus

Kuntalaki ja kirjanpitolaki velvoittavat hoitamaan kaupungin taloutta hyväksytyin talousarvion mukaisesti, joten talousarvio on sitova ohje kaupunginhallitukselle, lautakunnille, viranhaltijoille ja työntekijöille, jotka osallistuvat määrärahojen käyttöön.

Vuoden 2019 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualuetasolla sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain. Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä.

7.2 Talousarviomuutokset

Hallintokuntien tulee pitäytyä tiukasti laaditussa talousarviossa. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa mainittuun tarkoitukseen. Lautakuntien tulee huolehtia talousarviossa myönnettyjen määrärahojen riittävydestä.

Jos määräraha ei riitä, on hyvissä ajoin ennen määrärahan loppumista selvitettävä mahdollisuudet toiminnan supistamiseen ja/tai sopeuttamiseen jäljellä olevan määrärahan puitteissa.

Lisätalousarvioesitykset kaupunginvaltuustolle on riittävästi perusteltava. Perusteluissa on selvitettävä, onko toimialan muilta vastuu- tai tulosalueilta odotettavissa säästöjä, ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty lisämäärärahatarpeen välttämiseksi ja miksi tässä pyrkimyksessä ei ole onnistuttu. Lautakunnan tulisi ensisijaisesti pyrkiä kattamaan lisämäärärahatarpeensa lautakunnan sisäisin määrärahasiirroin, ja vasta toissijaisena keinona anoa valtuustolta lisämäärärahaa.

Merkittäville (yli 50 000 €) sitovan tason ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Investointien osalta kohdistamattomat määrärahavaraukset voidaan kohdentaa teknisen johtajan viranhaltijapäätöksellä.

Talusojohtajalla on oikeus viranhaltijapäätöksellä kohdentaa asukaslukunousuun -hankkeeseen varatusta määrärahasta niihin toimialojen toimenpiteisiin, jotka on päätetty hankkeessa toteuttaa.

7.3 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee lautakunnan esittää valtuustolle muutos tavoitteeseen ja sen mahdollinen vaikutus määrärahatarpeeseen ja/tai tuloarvioon.

7.4 Tuloslaskelma

Kaupunginhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euro-määräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

7.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman mukainen käyttöomaisuusinvestointien kokonaismäärä on sitova.

Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova.

Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova.

Talousarviolainojen ottamisesta on päätetty hallintosäännössä.

7.6 Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on tarvittaessa vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarkennetaan vastuualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä tulosityksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteissa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

7.7 Erityiset rajoitukset

7.7.1 Henkilöstö

Riippumatta em. talousarvion sitovuusohjeista, hallintokunnat eivät saa palkata uutta henkilökuntaa perustamalla uusia toimia ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Kun virka tai toimi jää vapaaksi viran- tai toimenhaltijan siirtyessä eläkkeelle tai muutoin pois kaupungin palveluksesta, on toimialan tehtävä selvitys viran/toimen tehtävistä ja/tai siitä kuinka tehtävät hoidettaisiin, jos vakanssia ei täytettäisi. Kaupunginjohtaja/henkilöstöjohtaja päättää luvan antamisesta vakanssin täytölle.

7.7.2 Yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen

Uusien merkittävien yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen projektien käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Toimialojen on ylläpidettävä projektisalkkua kaikista merkittävimmistä hankkeista ja projekteista sekä esiteltävä ne kaupungin johtoryhmässä.

7.7.3 Muut rahoitusmenot

Talusojohtaja voi hyväksyä muihin rahoitusmenoihin merkittyä muuta menoa 10 000 euroa, käytettäväksi katteena vahingoista, varkauksista tms. johtuviin korvaushankintoihin, joita ei omavastuun määrästä johdettua korvata vakuutuksista.

7.7.4 Investoinnit

Investointien ohjeellinen aktivointiraja on 10 000 euroa.

7.7.5 Investointien rahoitusosuudet

Jos investointikohteelle on asetettu rahoitusosuusehto, on tulon saaminen tuloarvion mukaisesti edellytys määrärahan käytölle.

7.8 Raportointi

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

Talusojohtaja laatii osavuosisikatsaukset kausista 1-4 ja 1-8, ja ne annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Lisäksi talusojohtaja laatii johtoryhmälle kuukausittain (alkaen kaudesta 4) talouskatsauksen talousarvion toteumasta ja tulosennusteesta.

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2019

Äänekosken kaupunki Sivu 1
 11.01.2019

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti EUR
 Ulkoinen/Sisäinen 01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019
03000001 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	474.500
Täydet valtiolta saadut korvaukset	128.500
Korvaukset kunnilta	797.900
Korvaukset kuntayhteisöiltä	77.900
Muut suoritteiden myyntituotot	6.468.900
Myyntituotot	7.947.700
Maksutuotot	
Terveystenhoitojen maksut	1.933.600
Sosiaalitoimen maksut	6.683.700
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	631.200
Yhdyskuntapalvelujen maksut	589.700
Muut palvelumaksut	4.000
Maksutuotot	9.842.200
Tuet ja avustukset	1.635.100
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	3.020.300
Muut toimintatuotot	898.600
Muut toimintatuotot	3.918.900
TOIMINTATUOTOT	23.343.900
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	-47.085.100
Henkilösivukulut	-13.249.600
Henkilöstökulut	-60.334.700
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-31.215.500
Muiden palvelujen ostot	-27.463.550
Palvelujen ostot	-58.679.050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8.473.650
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-3.698.800
Avustukset yhteisöille	-2.528.800
Avustukset	-6.227.600
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-2.860.700
Muut toimintakulut	-63.700
Muut toimintakulut	-2.924.400
TOIMINTAKULUT	-136.639.400
TOIMINTAKATE	-113.295.500
Verotulot	78.900.000
Valtionosuudet	41.856.300
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	630.000
Muut rahoitustuotot	1.110.000
Korkokulut	-600.000
Rahoitustuotot ja -kulut	1.140.000
VUOSIKATE	8.600.800
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-7.611.400
Kertaluonteiset poistot	-588.600
Poistot ja arvonalentumiset	-8.200.000
TILIKAUDEN TULOS	400.800
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	400.800

8.2 Käyttötaloulososa lautakunnittain 2019, ulkoinen/sisäinen

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.01.2019

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

 Budjetti
 2019

03000100 Tarkastuslautakunta

TULOSLASKELMA

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Maksetut palkat ja palkkiot

-16.000

Palkat ja palkkiot

-16.000

Henkilösivukulut

Eläkekulut

-100

Muut henkilösivukulut

-2.100

Henkilösivukulut

-2.200

Henkilöstökulut

-18.200

Palvelujen ostot

Muiden palvelujen ostot

-28.300

Palvelujen ostot

-28.300

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

-3.500

TOIMINTAKULUT

-50.000

TOIMINTAKATE

-50.000

Äänekosken kaupunki

Sivun 1

11.01.2019

Virallinen budjetti

T A L O U S A R V I O

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019
03000200 Kaupunginhallitus	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	400.000
Täydet valtiolta saadut korvaukset	66.000
Korvaukset kunnilta	92.000
Muut suoritteiden myyntituotot	5.438.000
Myyntituotot	5.996.000
Maksutuotot	
Yhdyskuntapalvelujen maksut	35.000
Muut palvelumaksut	4.000
Maksutuotot	39.000
Tuet ja avustukset	1.214.000
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	600.000
Muut toimintatuotot	742.700
Muut toimintatuotot	1.342.700
TOIMINTATUOTOT	8.591.700
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-6.123.200
Palkat ja palkkiot	-6.123.200
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-1.392.000
Muut henkilösivukulut	-245.700
Henkilösivukulut	-1.637.700
Henkilöstökulut	-7.760.900
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-54.800
Muiden palvelujen ostot	-3.751.410
Palvelujen ostot	-3.806.210
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.673.650
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-59.400
Avustukset yhteisöille	-1.817.000
Avustukset	-1.876.400
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-77.800
Muut toimintakulut	-25.900
Muut toimintakulut	-103.700
TOIMINTAKULUT	-15.220.860
TOIMINTAKATE	-6.629.160

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.01.2019

T A L O U S A R V I O

 Virallinen budjetti
 Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Budjetti 2019
03000300 Perusturvalautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Täydet valtiolta saadut korvaukset	62.500
Korvaukset kunnilta	312.000
Korvaukset kuntayhteisöiltä	76.800
Muut suoritteiden myyntituotot	978.000
Myyntituotot	1.429.300
Maksutuotot	
Terveystuotot	1.933.600
Sosiaalitoimen maksut	5.775.700
Maksutuotot	7.709.300
Tuet ja avustukset	271.000
Muut toimintatuotot	
Muut toimintatuotot	9.800
Muut toimintatuotot	9.800
TOIMINTATUOTOT	9.419.400
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-21.455.500
Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät	32.000
Palkat ja palkkiot	-21.423.500
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-5.519.400
Muut henkilösivukulut	-877.500
Henkilösivukulut	-6.396.900
Henkilöstökulut	-27.820.400
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-30.198.800
Muiden palvelujen ostot	-7.744.940
Palvelujen ostot	-37.943.740
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2.183.500
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-2.701.000
Avustukset yhteisöille	-37.800
Avustukset	-2.738.800
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-337.100
Muut toimintakulut	-7.400
Muut toimintakulut	-344.500
TOIMINTAKULUT	-71.030.940
TOIMINTAKATE	-61.611.540

Äänekosken kaupunki

Sivu 1

11.01.2019

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019
03000400 Kasvun ja oppimisen lautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Korvaukset kunnilta	248.100
Korvaukset kuntayhteisöiltä	1.100
Myyntituotot	249.200
Maksutuotot	
Sosiaalitoimen maksut	908.000
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	101.000
Maksutuotot	1.009.000
Tuet ja avustukset	120.100
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	18.700
Muut toimintatuotot	20.400
Muut toimintatuotot	39.100
TOIMINTATUOTOT	1.417.400
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-17.133.400
Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät	205.000
Palkat ja palkkiot	-16.928.400
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-3.826.400
Muut henkilösivukulut	-679.100
Henkilösivukulut	-4.505.500
Henkilöstökulut	-21.433.900
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-650.400
Muiden palvelujen ostot	-4.331.830
Palvelujen ostot	-4.982.230
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-783.200
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-928.400
Avustukset yhteisöille	-201.000
Avustukset	-1.129.400
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-98.000
Muut toimintakulut	-4.000
Muut toimintakulut	-102.000
TOIMINTAKULUT	-28.430.730
TOIMINTAKATE	-27.013.330

Äänekosken kaupunki

Sivu 1
11.01.2019

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti
Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

	Budjetti 2019
03000700 Tekninen lautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	61.500
Muut suoritteiden myyntituotot	31.700
Myyntituotot	93.200
Maksutuotot	
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	1.000
Yhdyskuntapalvelujen maksut	340.000
Maksutuotot	341.000
Tuet ja avustukset	20.000
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	2.377.800
Muut toimintatuotot	100.000
Muut toimintatuotot	2.477.800
TOIMINTATUOTOT	2.932.000
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-516.600
Palkat ja palkkiot	-516.600
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-120.600
Muut henkilösivukulut	-20.400
Henkilösivukulut	-141.000
Henkilöstökulut	-657.600
Palvelujen ostot	
Muiden palvelujen ostot	-10.252.910
Palvelujen ostot	-10.252.910
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.443.800
Avustukset	
Avustukset yhteisöille	-188.000
Avustukset	-188.000
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-2.259.700
Muut toimintakulut	-22.500
Muut toimintakulut	-2.282.200
TOIMINTAKULUT	-16.824.510
TOIMINTAKATE	-13.892.510

Äänekosken kaupunki

Sivu 1

11.01.2019

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

	Budjetti 2019
03000500 Vapaa-aikalautakunta	
TULOSLASKELMA	
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	
Liiketoiminnan myyntituotot	13.000
Korvaukset kunnilta	145.800
Muut suoritteiden myyntituotot	21.200
Myyntituotot	180.000
Maksutuotot	
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	529.200
Maksutuotot	529.200
Tuet ja avustukset	10.000
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	23.800
Muut toimintatuotot	25.700
Muut toimintatuotot	49.500
TOIMINTATUOTOT	768.700
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	
Palkat ja palkkiot	
Maksetut palkat ja palkkiot	-1.798.000
Palkat ja palkkiot	-1.798.000
Henkilösivukulut	
Eläkekulut	-419.400
Muut henkilösivukulut	-70.600
Henkilösivukulut	-490.000
Henkilöstökulut	-2.288.000
Palvelujen ostot	
Asiakaspalvelujen ostot	-311.500
Muiden palvelujen ostot	-837.140
Palvelujen ostot	-1.148.640
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-371.600
Avustukset	
Avustukset kotitalouksille	-10.000
Avustukset yhteisöille	-285.000
Avustukset	-295.000
Muut toimintakulut	
Vuokrat	-80.000
Muut toimintakulut	-3.900
Muut toimintakulut	-83.900
TOIMINTAKULUT	-4.187.140
TOIMINTAKATE	-3.418.440

Äänekosken kaupunki

Sivu 1
11.01.2019

T A L O U S A R V I O

Virallinen budjetti
Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2019 - 31.12.2019

EUR

Budjetti
2019

03000800 Ympäristölautakunta

TULOSLASKELMA

TOIMINTATUOTOT

Maksutuotot

Yhdyskuntapalvelujen maksut

214.700

Maksutuotot

214.700

TOIMINTATUOTOT

214.700

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot

Maksetut palkat ja palkkiot

-279.400

Palkat ja palkkiot

-279.400

Henkilösivukulut

Eläkekulut

-65.200

Muut henkilösivukulut

-11.100

Henkilösivukulut

-76.300

Henkilöstökulut

-355.700

Palvelujen ostot

Muiden palvelujen ostot

-517.020

Palvelujen ostot

-517.020

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

-14.400

Muut toimintakulut

Vuokrat

-8.100

Muut toimintakulut

-8.100

TOIMINTAKULUT

-895.220

TOIMINTAKATE

-680.520